

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

**การคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ให้สอดคล้องกับอัตราการให้บริการจริงเพื่อ
ปรับปรุงมัลติเพล็กซ์ิงเกนของระบบเครือข่าย**

**DYNAMIC EFFECTIVE BANDWIDTH ALLOCATION TO IMPROVE
NETWORK MULTIPLEXING GAIN**

กฤตยพรรณ ขำโพธิ์

KRITTAPHAN KHAMPHO

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 60442
วัน,เดือน,ปี..... 29 ส.ย. 2549

b..... 11546372
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2548

ISBN 974-15-1754-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**DYNAMIC EFFECTIVE BANDWIDTH ALLOCATION TO IMPROVE
NETWORK MULTIPLEXING GAIN**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENT FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ENGINEERING IN ELECTRICAL ENGINEERING
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2005

ISBN 974-15-1754-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2005

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ให้สอดคล้องกับอัตราการให้บริการจริงเพื่อปรับปรุงมัลติเพล็กซ์เชิงแกนของระบบเครือข่าย
นักศึกษา	นางสาวกฤตยพรรณ ชำโพธิ์
รหัสนักศึกษา	43061098
ปริญญา	วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	วิศวกรรมไฟฟ้า
พ.ศ.	2548
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผศ. มยุรี เลิศเวชกุล

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้นำเสนอวิธีการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ สำหรับทราฟฟิกแบบ rt-VBR เพื่อปรับปรุงมัลติเพล็กซ์เชิงแกนของระบบเครือข่าย โดยอัตราการสำรองแบนด์วิดท์นี้ให้การรับประกันคุณภาพการบริการทั้งอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูลและเวลาหน่วงในการส่งข้อมูล วิทยานิพนธ์นี้ได้ นำเอาค่าตัวแปรแสดงคุณลักษณะทราฟฟิก อัตราการสูญหายของข้อมูล และเวลาหน่วงในการส่งข้อมูลที่ ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ มาทำการคำนวณหาค่าแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมเพื่อใช้สำรองแบนด์วิดท์ใน กระบวนการจัดตั้งเส้นทางก่อนการส่งข้อมูล นอกจากนี้ในขณะที่ทำการส่งข้อมูล ระบบเครือข่ายจะมีการ จัดการแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Bandwidth Allocation) โดยทำการปรับเปลี่ยนอัตราการ สำรองแบนด์วิดท์ให้สอดคล้องกับทราฟฟิกจริงเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้เครือข่าย และทำให้ระบบ เครือข่ายสามารถรองรับผู้ใช้ได้มากขึ้น วิทยานิพนธ์นี้ใช้แบบจำลองแหล่งกำเนิดข้อมูลแบบเปิด-ปิด ที่มี ความสัมพันธ์ของช่วงเวลาเปิด-ปิดเป็นแบบเอ็กซ์โพเนนเชียล

Thesis Title	Dynamic Effective Bandwidth Allocation to Improve Network Multiplexing Gain
Student	Miss Krittayaphan Khampho
Student ID	43061098
Degree	Master of Engineering
Programme	Electrical Engineering
Year	2548
Thesis Advisor	Asst. Prof. Mayuree Lertwetchakul

ABSTRACT

This thesis presents an effective bandwidth model for real-time variable bit rate (rt-VBR) traffic's resource allocation. The model could improve network multiplexing gain while still compliance to the application's quality of service (QoS) requirement both in term of packet loss and delay constraints. The proposed effective bandwidth model uses traffic descriptors, QoS requirement, allowable packet loss and delay constraints to calculate the allocating bandwidth in call admission control process. In addition we also propose a dynamic bandwidth allocation based on the effective bandwidth calculation model. As to investigate our proposed model's performance, we have simulated the model through numerical simulation method. The ON-OFF source model based on the fluid flow model, which in a two-state Markov process with exponential state transition. The simulation results have shown that the network multiplexing gain could be increased by applying the proposed model compare to the other effective bandwidth allocation models those concern only on packet loss or delay constraints.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ศศ. มยุรี เลิศเวชกุล ที่ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทาง ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณความดีงามของท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณะอาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมสารสนเทศทุกท่าน ที่กรุณาให้การอบรมสั่งสอน และให้ความรู้เสมอมา

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ในห้องปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ภาควิชาวิศวกรรมสารสนเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำในการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

และทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือ และกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

สำหรับคุณงานความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับบิดามารดา ซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่ง ตลอดจนครูอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

กฤตยพรรณ ขำโพธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญรูป.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์.....	2
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา.....	2
1.4 วิธีการที่นำเสนอ.....	3
1.5 ขอบเขตของวิทยานิพนธ์.....	4
1.6 ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์.....	4
1.7 โครงสร้างของวิทยานิพนธ์.....	4
บทที่ 2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 เทคโนโลยีการส่งผ่านข้อมูล (Message Transport Technology).....	6
2.1.1 เซอร์คิตสวิตชิง (Circuit Switching).....	6
2.1.2 เมสเสจสวิตชิง (Message Switching).....	7
2.1.3 แพ็กเก็ตสวิตชิง (Packet Switching).....	8
2.1.3.1 การเชื่อมต่อแบบต่อเนื่อง (Connection Oriented).....	10
2.1.3.2 การเชื่อมต่อแบบไม่ต่อเนื่อง (Connectionless).....	10
2.1.4 เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของเทคนิคสวิตชิง.....	11
2.2 ข้อตกลงเกี่ยวกับทราฟฟิกสำหรับแพ็กเก็ตสวิตชิง (Traffic Contract).....	13
2.2.1 ประเภทของการบริการ (Service Categories).....	13
2.2.1.1 การให้บริการด้วยอัตราความเร็วคงที่ (CBR Service).....	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ IV. เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.2.1.2 การให้บริการด้วยอัตราความเร็วไม่คงที่ (VBR Service).....	14
2.2.1.2.1 แบบกำหนดเวลาได้ตอ	
(Real-Time: RT-VBR).....	15
2.2.1.2.2 แบบไม่กำหนดเวลาได้ตอ	
(Non Real-Time: NRT-VBR).....	15
2.2.1.3 การให้บริการด้วยอัตราความเร็วตามสภาพพร้อมใช้งาน (ABR Service).....	15
2.2.1.4 การให้บริการด้วยอัตราความเร็วที่ไม่มีการรับประกัน (UBR Service).....	16
2.2.2 ตัวแปรแสดงคุณภาพของการให้บริการ (Quality of Service Parameters).....	18
2.2.2.1 อัตราการสูญหายข้อมูล (Packet Loss Ratio: PLR).....	18
2.2.2.2 เวลาหน่วงของการส่งข้อมูล (Time Delay).....	19
2.2.2.2.1 เวลาหน่วงมากที่สุดของการถ่ายโอน (Maximum Transfer Delay).....	20
2.2.2.2.1 การกระเพื่อมมากที่สุดของเวลาหน่วง (Packet Delay Deviation).....	20
2.2.3 ตัวแปรแสดงคุณลักษณะทราฟฟิก (Traffic Descriptors).....	21
2.2.3.1 อัตราความเร็วสูงสุด (Peak Rate).....	21
2.2.3.2 อัตราความเร็วเฉลี่ย (Mean Rate).....	21
2.2.3.3 อัตราความเร็วต่ำสุด (Minimum Rate).....	22
2.2.3.4 กลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่ที่สุดที่ถูกส่งต่อเนื่องกัน ด้วยอัตราความเร็วสูงสุด (Maximum Burst Size).....	22
2.3 การควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อ (Call Admission Control: CAC).....	23
2.3.1 มัลติเพล็กซ์ิงเกน (Multiplexing Gain).....	24
2.3.1.1 Deterministic Multiplexing.....	24

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.3.1.2 Statistical Multiplexing.....	25
2.3.2 การควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อ สำหรับทราฟฟิก CBR.....	26
2.3.3 การควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อ สำหรับทราฟฟิก VBR.....	26
2.3.4 การควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อ สำหรับทราฟฟิก ABR.....	27
2.4 การสำรองแบนด์วิดท์สำหรับทราฟฟิก VBR.....	28
2.4.1 การจัดสรรแบนด์วิดท์แบบตายตัว (Static Bandwidth Allocation).....	28
2.4.1.1 การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุด (Peak Rate Allocation).....	29
2.4.1.2 การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วเฉลี่ย (Mean Rate Allocation).....	29
2.4.1.3 การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสม (Effective Bandwidth Allocation).....	29
2.4.1.3.1 แบบจำลองแหล่งจ่ายข้อมูล (Source Model).....	31
2.4.1.3.2 วิธีการของ Kelly.....	32
2.4.1.3.3 วิธีการของ Elwalid.....	32
2.4.1.3.4 วิธีการของ Gibbens และ Hunt.....	33
2.4.1.3.5 วิธีการของ Courcoubetis.....	35
2.4.1.3.6 วิธีการของ Guerin.....	35
2.4.2 การสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Bandwidth Allocation).....	36
2.4.2.1 การวัดค่าคุณลักษณะของแหล่งจ่าย (Source Measurement).....	36
2.4.2.2 การวัดคุณภาพการให้บริการ (QoS Measurement).....	37

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 การคำนวณอัตราการสำรองเบนดิวิตี.....	38
3.1 บทนำ.....	38
3.2 การคำนวณอัตราการสำรองเบนดิวิตีแบบตายตัว.....	39
3.2.1 การรับประกันการสูญหายของแพ็กเก็ต.....	40
3.2.2 การรับประกันเวลาหน่วงในการส่งแพ็กเก็ต.....	42
3.2.3 การรับประกันการสูญหายและเวลาหน่วงของแพ็กเก็ต.....	43
3.3 การคำนวณอัตราการสำรองเบนดิวิตีแบบเปลี่ยนแปลงได้.....	43
3.3.1 การรับประกันการสูญหายของแพ็กเก็ต.....	44
3.3.2 การรับประกันเวลาหน่วงโดยพิจารณาจากความยาวคิวในบัฟเฟอร์.....	45
บทที่ 4 การทดลองและผลการทดลอง.....	48
4.1 การคำนวณเบนดิวิตีแบบตายตัว.....	48
4.1.1 การทดลอง.....	48
4.1.2 ผลการทดลอง.....	49
4.2 การคำนวณเบนดิวิตีแบบเปลี่ยนแปลงได้.....	56
4.2.1 การทดลอง.....	56
4.2.2 ผลการทดลอง.....	56
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	67
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	67
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	67
เอกสารอ้างอิง.....	68
ภาคผนวก.....	70

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทความวิจัยที่ได้รับการพิมพ์.....	73
ประวัติผู้เขียน.....	78

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ **VIII** เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การเปรียบเทียบข้อดีข้อด้อยระหว่างเทคนิคสวิตชิง.....	12
2.2 คุณลักษณะของการให้บริการแต่ละประเภท.....	16
2.3 รูปแบบการใช้งานและตัวอย่างการใช้งานของการให้บริการแบบต่าง ๆ.....	17
2.4 การรับประกันการให้บริการสำหรับการส่งข้อมูลแบบต่าง ๆ.....	21
2.5 ความสัมพันธ์ของคุณภาพการให้บริการและตัวแปรคุณลักษณะทราฟฟิก สำหรับการให้บริการแบบต่าง ๆ.....	22

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1 การส่งข้อมูลด้วยเทคนิคเซอร์กิตสวิตชิง.....	6
2.2 ขั้นตอนเวลาที่เกิดเหตุการณ์เซอร์กิตสวิตชิง เมสเสจสวิตชิง แพ็กเกตสวิตชิง.....	8
2.3 การส่งข้อมูลด้วยเทคนิคแพ็กเกตสวิตชิง.....	9
2.4 การให้บริการทราฟฟิกสำหรับการส่งผ่านข้อมูลแบบแพ็กเกตสวิตชิง.....	17
2.5 ฟังก์ชันการกระจายตัวของเวลาหน่วงมากที่สุด.....	20
2.6 การมัลติเพล็กซ์ของทราฟฟิกจาก 2 แหล่งจ่าย.....	25
2.7 ลักษณะทราฟฟิกที่ได้จากการมัลติเพล็กซ์ 2 ทราฟฟิก.....	25
2.8 เปรียบเทียบปริมาณการใช้แบนด์วิดท์โดยวิธี Deterministic และ Statistical Multiplexing.....	26
2.9 แหล่งกำเนิดข้อมูลแบบเปิด-ปิด.....	31
3.1 แสดงคาบเวลาการพิจารณาอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้.....	47
4.1 เปรียบเทียบการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราการส่งข้อมูลสูงสุด วิธีการของ Gibbens&Hunt (สมการ 4.1) และวิธีการของ Courcoubetis (สมการ 4.2).....	49
4.2 มัลติเพล็กซ์ซึ่งเกณฑ์ได้จากการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราการส่งข้อมูลสูงสุด วิธีการของ Gibbens&Hunt (สมการ 4.1) และวิธีการของ Courcoubetis (สมการ 4.2).....	49
4.3 อัตราการสำรองแบนด์วิดท์จากวิธีของ Courcoubetis (สมการ 4.2) เมื่ออัตราการสูญหายของข้อมูลที่ผู้เยี่ยมชมรับได้มีค่าต่างกัน.....	50
4.4 มัลติเพล็กซ์ซึ่งเกณฑ์จากอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ของ Courcoubetis (สมการ 4.2) เมื่ออัตราการสูญหายของข้อมูลที่ผู้เยี่ยมชมรับได้มีค่าต่างกัน.....	50
4.5 อัตราการสำรองแบนด์วิดท์จากวิธีของ Courcoubetis (สมการ 4.2) เมื่ออัตราความเร็วเฉลี่ยของทราฟฟิกมีค่าต่างกัน.....	51
4.6 มัลติเพล็กซ์ซึ่งเกณฑ์จากอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ของ Courcoubetis (สมการ 4.2) เมื่ออัตราความเร็วเฉลี่ยของทราฟฟิกมีค่าต่างกัน.....	51
4.7 เปรียบเทียบการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยวิธีของ Courcoubetis (สมการ 4.2) และวิธีพิจารณาจากเวลาหน่วงเพียงอย่างเดียว (สมการ 4.3).....	52

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.8 เปรียบเทียบการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุด วิธีของ Courcoubetis (สมการ 4.2) และวิธีที่พิจารณาจากเวลาหน่วงและอัตราสูญหายของแพ็กเกต (สมการ 4.4).....	52
4.9 เปรียบเทียบมัลติเพล็กซ์เชิงคอนระหว่างการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุด วิธีของ Courcoubetis (สมการ 4.2) และวิธีพิจารณาจากเวลาหน่วงและอัตราสูญหายของแพ็กเกต (สมการ 4.4).....	53
4.10 อัตราการสำรองแบนด์วิดท์จากวิธีพิจารณาจากเวลาหน่วงและอัตราสูญหายของแพ็กเกต (สมการ 4.4) เมื่อเวลาหน่วงที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้มีค่าเข้มงวดมากขึ้น.....	52
4.11 เปรียบเทียบอัตราการสำรองแบนด์วิดท์จากวิธีพิจารณาจากเวลาหน่วงและอัตราสูญหายของแพ็กเกต (สมการ 4.4) เมื่อขนาดของบัฟเฟอร์แตกต่างกัน.....	54

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบสื่อสารในปัจจุบันถูกพัฒนาขึ้นเพื่อรองรับการใช้งานร่วมกันระหว่างระบบสื่อสารที่แตกต่างกันไป ทั้งแบบซิงโครนัส (Synchronous) เช่น TDM (Time Divisions Multiplex) SONET SDH เป็นต้น และแบบกึ่งอะซิงโครนัส (Semi-Asynchronous) ซึ่งสามารถให้การรับประกันคุณภาพของการบริการ (Quality of Service: QoS) ได้สำหรับทราฟฟิกหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นแบบอัตราเร็วคงที่ (Constant Bit Rate: CBR) ลักษณะให้บริการการส่งผ่านสำหรับทราฟฟิกแบบที่มีอัตราเร็วไม่คงที่ (Variable Bit Rate: VBR) ซึ่งแบ่งออกเป็นแบบกำหนดเวลาได้ตอบ (Real-time VBR: rt-VBR) และแบบไม่กำหนดเวลาได้ตอบ (Non Real-time VBR: nrt-VBR) ในบริการที่เป็นแบบ rt-VBR เหมาะกับแอปพลิเคชันที่มีข้อกำหนดของช่วงเวลารับส่ง เช่น การส่งข้อมูลภาพเคลื่อนไหวที่มีการบีบอัดข้อมูล เช่น MPEG (Moving Picture Expert Group) ซึ่งใช้เทคนิคการสร้างเฟรมและส่งเฟรมออกมาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นอัตราการส่งผ่านจะไม่คงที่จึงต้องมีการจัดการกับเวลาหน่วง (Time Delay) ที่ดี ส่วนแบบ nrt-VBR นั้นจะไม่กำหนดเวลา เช่น การส่งภาพเคลื่อนไหวไปพร้อมจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และ Web browser เป็นต้น ส่วนการสื่อสารแบบการให้บริการด้วยอัตราความเร็วตามสภาพพร้อมใช้งาน (Available Bit Rate: ABR) เป็นระบบที่มีการส่งข้อมูลกลับ เพื่อแจ้งให้โหนดต้นทางปรับเปลี่ยนอัตราเร็วในการส่งตามความคับคั่งของทราฟฟิกในเครือข่าย และสำหรับระบบสื่อสารแบบการให้บริการด้วยอัตราความเร็วที่ไม่มีการรับประกัน (Unspecified Bit Rate: UBR) ซึ่งไม่มีการประกันคุณภาพการบริการและไม่บอกสถานการณ์การส่งข้อมูล เช่นการให้บริการสำหรับแพ็กเก็ตอินเทอร์เน็ต (IP Packet) เป็นต้น

ในการส่งข้อมูลแบบ rt-VBR นั้น ผู้ใช้ต้องการการรับประกันคุณภาพการบริการจากระบบเครือข่ายทั้งการสูญหายของแพ็กเก็ต (Packet Loss) และเวลาหน่วงของการส่งแพ็กเก็ต วิทยานิพนธ์นี้นำเสนอวิธีการคำนวณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์สำหรับทราฟฟิกแบบ rt-VBR ให้มีค่าสอดคล้องกับอัตราการใช้งานจริงบนเครือข่ายให้มากที่สุด เพื่อนำไปสำรองแบนด์วิดท์ในเครือข่ายสำหรับการเชื่อมต่อแบบต่อเนื่อง (Connection-Oriented) โดยเครือข่ายจะนำไปพิจารณาว่าจะสามารถให้บริการและรับประกันคุณภาพการบริการตามที่ผู้ใช้อยู่ต้องการ ได้หรือไม่ภายใต้ทรัพยากรเครือข่ายที่มีอยู่จำนวนจำกัด จุดประสงค์ของการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ก็คือเพื่อให้เกิดการใช้งานเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด หรือให้เกิดการสูญเสียแบนด์วิดท์โดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุดนั่นเอง ซึ่งทำให้เครือข่ายได้รับค่ามลติเพล็กซ์เกินเพิ่มขึ้นและสามารถ

ให้บริการแก่ผู้ใช้ได้จำนวนมากขึ้น โดยที่ยังรับประกันคุณภาพการบริการของทุกทราฟฟิกในคลาสที่ต้องการการรับประกันบนเครือข่ายด้วย

โดยส่วนใหญ่แล้วการสื่อสารแบบ VBR ระบบจะทำการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราการส่งข้อมูลสูงสุดเพราะง่ายต่อการดำเนินการ แต่เนื่องจากทราฟฟิกมีอัตราการส่งไม่คงที่จึงทำให้มีแบนด์วิดท์จำนวนมากที่ไม่ถูกใช้งานและต้องสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ เนื่องจากระบบเครือข่ายถูกสร้างขึ้นด้วยต้นทุนที่สูง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดการระบบที่ดีเพื่อให้เกิดการใช้งานอย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ในกรณีที่เกิดความต้องการใช้เครือข่ายพร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก ระบบที่ดีจะต้องมีการจัดการให้สามารถให้บริการแก่ผู้ใช้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สิ่งที่ทำทนายอีกอย่างหนึ่งก็คือการคำนวณค่าแบนด์วิดท์ที่จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า เครือข่ายจะต้องรักษาระดับการรับประกันคุณภาพการให้บริการแก่ผู้ใช้เครือข่ายด้วย

ดังนั้นปัญหาก็คือ จะมีการจัดการอย่างไรให้แบนด์วิดท์ซึ่งเป็นทรัพยากรเครือข่ายที่มีอยู่จำกัดเกิดการใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถให้บริการแก่ผู้ใช้ได้จำนวนมากที่สุดโดยที่ยังรักษาคุณภาพการให้บริการกับทุกทราฟฟิกบนเครือข่ายด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้แบนด์วิดท์ในระบบเครือข่าย โดยการเลือกใช้ค่าแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของทราฟฟิกจริงในการสำรองแบนด์วิดท์ในกระบวนการจัดตั้งเส้นทาง ทำให้ระบบเครือข่ายเกิดการใช้แบนด์วิดท์อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถให้บริการแก่ผู้ใช้ได้จำนวนมากขึ้น โดยจะต้องมีการรับประกันคุณภาพการให้บริการด้วย นอกจากนี้ในขณะที่ทำการส่งข้อมูล เครือข่ายยังมีการปรับเปลี่ยนแบนด์วิดท์ตามสถานะการใช้งานก่อนหน้า สถานะการใช้งานปัจจุบัน และค่าคุณลักษณะทราฟฟิก (Traffic Descriptor) ที่กำหนดเอาไว้ เพื่อให้อัตราการสำรองแบนด์วิดท์มีความสอดคล้องกับอัตราการใช้งานจริงมากที่สุด ทำให้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้แบนด์วิดท์และมัลติเพล็กซ์ิงเคนในเครือข่าย วิทยานิพนธ์นี้ทำการศึกษาวิจัยกับเทคโนโลยีการส่งผ่านข้อมูลแบบแพ็กเกตสวิตชิงบนระบบสื่อสารแบบอะซิงโครนัส (Asynchronous Transmission System) โดยพิจารณาทราฟฟิกแบบ π -VBR ซึ่งต้องการการรับประกันคุณภาพการบริการทั้งการสูญหายของข้อมูลและเวลาหน่วงในการส่งข้อมูล

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

1. ระบบเครือข่ายมีการคำนวณอัตราสำรองแบนด์วิดท์ ที่เหมาะสมกับทราฟฟิกจริงสำหรับทราฟฟิกแบบ π -VBR ทำให้เกิดการใช้เครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่ทราฟฟิกแบบ π -VBR ระบบจะทำการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราการส่ง

ข้อมูลสูงสุด โดยที่วิธีการที่นำเสนอนี้สามารถรับประกันคุณภาพการบริการทั้งการสูญหายของข้อมูลและเวลาหน่วงในการส่งข้อมูล

2. ระบบเครือข่ายมีวิธีการจัดการแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพการใช้เครือข่ายและเพิ่มค่ามัลติเพล็กซ์ิงเกนในระบบ โดยที่ยังคงรับประกันคุณภาพการบริการแก่ผู้ใช้งานที่ตกลงไว้ในกระบวนการจัดตั้งเส้นทางการเชื่อมต่อ

1.4 วิธีการที่นำเสนอ

ในวิทยานิพนธ์นี้ได้นำเสนอวิธีการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบตายตัว (Static Effective Bandwidth) สำหรับกราฟฟิกแบบ π -VBR ให้สอดคล้องกับอัตราการใช้งานจริงเพื่อปรับปรุงมัลติเพล็กซ์ิงเกนของระบบเครือข่าย โดยใช้ความต้องการคุณภาพการบริการของผู้ใช้งานเป็นตัวแปรในการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ เพื่อให้เครือข่ายสามารถรับประกันคุณภาพการบริการตามที่ผู้ใช้งานต้องการ จากนั้นจะใช้ค่าที่คำนวณได้นี้ในการสำรองแบนด์วิดท์หรือช่องสัญญาณสื่อสารบนเครือข่ายในขั้นตอนการการจัดตั้งเส้นทางการสื่อสาร (Call Set-up) โดยกราฟฟิกแบบ π -VBR จะต้องการคุณภาพการบริการทั้งการรับประกันการสูญหายของแพ็กเก็ต (Packet Loss) และเวลาหน่วง (Delay) ในการส่งแพ็กเก็ต ดังนั้นจึงนำค่าอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตและเวลาหน่วงที่ผู้ใช้งานต้องการมาใช้คำนวณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ โดยวิทยานิพนธ์นี้ใช้แบบจำลองแหล่งกำเนิดข้อมูลแบบเปิด-ปิด (ON/OFF model) ที่มีรูปแบบการเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาเปิด-ปิดเป็นแบบเอ็กซ์โพเนนเชียล (Exponential)

นอกจากนี้เมื่อผู้ใช้ได้รับการตอบรับให้ใช้เครือข่ายและเริ่มทำการส่งข้อมูล วิทยานิพนธ์นี้ได้เสนอวิธีการจัดสรรแบนด์วิดท์ในเครือข่ายแบบเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Bandwidth Allocation) ทุกๆ ช่วงเวลาที่เท่ากันเพื่อปรับเปลี่ยนอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ให้สอดคล้องกับลักษณะกราฟฟิกจริงมากที่สุด โดยทำการปรับเปลี่ยนอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ตามสภาวะการใช้งานก่อนหน้า สภาวะการใช้งานปัจจุบัน และค่าคุณลักษณะกราฟฟิกที่กำหนดเอาไว้ โดยที่ระบบเครือข่ายยังรักษาคุณภาพการบริการแก่กราฟฟิกในเครือข่ายไว้ด้วย วิธีการนี้ทำให้อัตราการสูญเสียของแบนด์วิดท์ลดลง ส่งผลให้เครือข่ายมีค่ามัลติเพล็กซ์ิงเกนสูงขึ้น

วิทยานิพนธ์นี้ได้พัฒนามาจากวิธีการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ของกราฟฟิกแบบ VBR ด้วยวิธีการของ Courcoubetis [12] ซึ่งทำการคำนวณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์จากอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูลที่ผู้ใช้งานกำหนดเท่านั้น แต่สำหรับการสื่อสารแบบ π -VBR ซึ่งต้องการการตอบสนองที่รวดเร็วนั้น เวลาหน่วงจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาด้วย ดังนั้นวิทยานิพนธ์นี้จึงได้นำเสนอวิธีการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์จากความต้องการคุณภาพการบริการของผู้ใช้ ทั้งอัตราการสูญหายของข้อมูลและค่าของเวลาหน่วงที่ต้องการมาใช้คำนวณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับกราฟฟิกแบบ π -VBR

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

1. ศึกษาวิจัยบนเทคโนโลยีการส่งผ่านข้อมูลแบบแพ็กเก็ตสวิตชิง สำหรับระบบสื่อสารแบบอะซิงโครนัส
2. ศึกษาวิจัยกราฟฟิกแบบ rt-VBR
3. เสนอวิธีการจัดสรรช่องสื่อสารแบบตายตัวสำหรับกราฟฟิก rt-VBR
4. เสนอวิธีการจัดสรรช่องสื่อสารแบบเปลี่ยนแปลงได้สำหรับกราฟฟิก rt-VBR
5. การทดลองโดยการจำลองด้วยฟังก์ชันคณิตศาสตร์ และวัดผลที่ได้เทียบกับวิธีการคำนวณแบบอื่น ๆ

1.6 ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์

1. กำหนดจุดประสงค์ หัวข้อ และขอบเขตการทำวิทยานิพนธ์
2. ศึกษาทฤษฎี หลักการพื้นฐาน ข้อมูล และแนวคิดที่จะนำมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
3. ศึกษาและพัฒนาวิธีการจัดสรรแบนด์วิดท์แบบตายตัวและแบบเปลี่ยนแปลงได้
4. สร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เพื่อใช้ในการทดลอง และวัดประสิทธิภาพของวิธีการที่พัฒนาขึ้น
5. สรุป วิเคราะห์ผลการทดลอง และนำเสนอแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป
6. จัดทำเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์

1.7 โครงสร้างของวิทยานิพนธ์

เนื้อหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ ในบทนี้กล่าวถึงความจำเป็นและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา สมมุติฐานของการศึกษา วิธีการที่นำเสนอ ขอบเขตของวิทยานิพนธ์ ขั้นตอนการวิทยานิพนธ์ และโครงสร้างของวิทยานิพนธ์

บทที่ 2 ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง

- เทคโนโลยีการส่งผ่านข้อมูล (Message Transport Technology)
- ข้อตกลงเกี่ยวกับกราฟฟิกสำหรับแพ็กเก็ตสวิตชิง (Traffic Contract)
- การควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อ (Call Admission Control)
- มัลติเพล็กซ์ชิงเกน (Multiplexing Gain)
- การจัดสรรช่องสื่อสารแบบตายตัว (Static Bandwidth Allocation)
- การจัดสรรช่องสื่อสารแบบเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Bandwidth Allocation)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3 วิธีการที่นำเสนอ

- การคำนวณอัตราการลงทุนแบบคิดที่แบบตายตัวสำหรับ rt-VBR โดยมีการรับประกันคุณภาพการบริการทั้งการสูญหายของแพ็คเกจและเวลาหน่วงของการส่งแพ็คเกจ
- การคำนวณอัตราการลงทุนแบบคิดที่แบบเปลี่ยนแปลงได้สำหรับ rt-VBR โดยคำนึงถึงสถานะการใช้งานก่อนหน้า สถานะการใช้งานปัจจุบัน และค่าคุณลักษณะของกราฟฟิกที่กำหนดไว้

บทที่ 4 การทดลองและผลการทดลอง

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

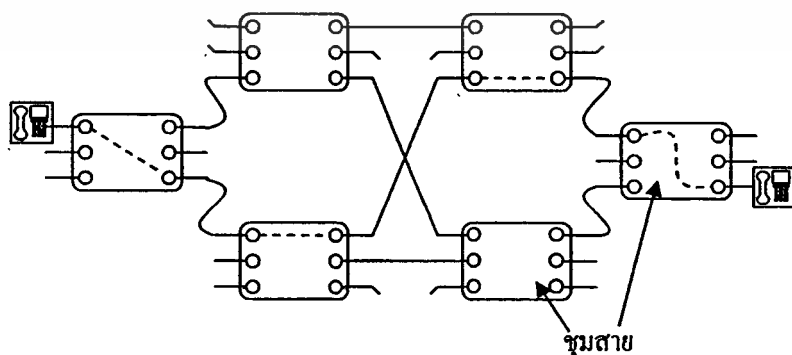
2.1 เทคโนโลยีการส่งผ่านข้อมูล (Message Transport Technology)

เทคโนโลยีของระบบเครือข่ายแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดคือ แบบที่สร้างช่องสัญญาณแบบจุดต่อจุด (Point-to-Point) และแบบที่สร้างช่องสัญญาณแบบแพร่กระจาย (Broadcast) ซึ่งแบบจุดต่อจุดนั้นจะใช้เทคนิคของการสลับช่องสัญญาณข้อมูลระหว่างโหนดต่าง ๆ ของเครือข่ายจากต้นทางถึงปลายทาง เทคนิคนี้อาจแบ่งได้เป็น 3 แบบคือ

- เซอร์กิตสวิตซิง (Circuit Switching)
- เมสเสจสวิตซิง (Message Switching)
- แพ็กเกตสวิตซิง (Packet Switching)

2.1.1 เซอร์กิตสวิตซิง (Circuit Switching)

เซอร์กิตสวิตซิงเป็นเทคนิคที่ใช้ในการส่งข้อมูลของระบบโทรศัพท์ ซึ่งเมื่อมีการเรียกติดต่อระหว่างต้นทาง-ปลายทาง อุปกรณ์สวิตซิงในระบบโทรศัพท์จะหาช่องสัญญาณกายภาพ (Physical Channel) หรือเส้นทางผ่านจริงของสัญญาณ (Physical Path) เพื่อเชื่อมต่อข้อมูลตลอดเส้นทางระหว่างผู้ใช้ทั้งสอง รูปที่ 2.1 แสดงการส่งข้อมูลโดยใช้เทคนิคการส่งข้อมูลแบบเซอร์กิตสวิตซิง กล่องสี่เหลี่ยมในรูปแสดงตู้ชุมสายโทรศัพท์ ซึ่งแต่ละตู้ชุมสายมีสายเข้า 3 สาย และสายออก 3 สาย เมื่อมีสัญญาณการเรียกติดต่อผ่านตู้ชุมสาย ก็จะทำให้มีการเชื่อมระหว่างสายเข้ากับสายออก (ซึ่งแสดงโดยเส้นประ) ทำให้มีช่องสัญญาณสำหรับส่งข้อมูลระหว่างต้นทางและปลายทาง ซึ่งช่องสัญญาณกายภาพนี้จะถูกใช้ส่งข้อมูลระหว่างผู้ใช้ทั้งสองเท่านั้น และช่องสัญญาณจะถูกยกเลิกเมื่อผู้ใช้ทั้งสองเลิกการติดต่อ ในทางปฏิบัติแล้วช่องสัญญาณกายภาพอาจเป็นสายทองแดง คลื่นวิทยุ ไมโครเวฟ หรือเส้นใยนำแสงก็ได้

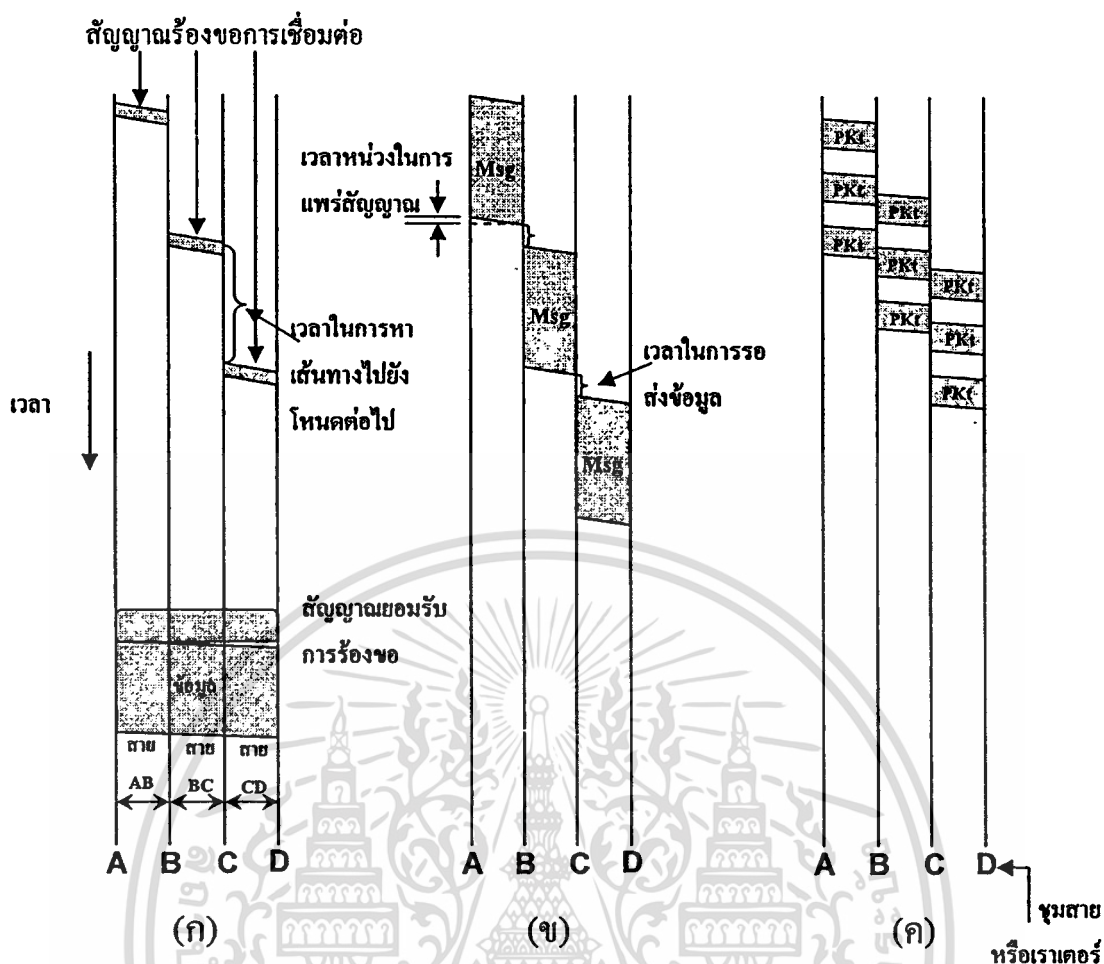
รูปที่ 2.1 แสดงการส่งข้อมูลด้วยเทคนิคเซอร์กิตสวิตซิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของเซอร์กิตสวิตชิงก็คือ ก่อนที่จะส่งข้อมูลได้ต้องสร้างการติดต่อเพื่อให้ได้ช่องสัญญาณเชื่อมระหว่างปลายทั้งสอง ซึ่งช่วงเวลาของการสร้างการติดต่อ (เช่น เวลาตั้งแต่หมุนเสร็จจนถึงเริ่มได้อินเสียงเรียก) ประมาณ 10 วินาที แต่ถ้าเป็นการโทรทางไกลหรือติดต่อระหว่างประเทศจะใช้เวลามากกว่า ในช่วงเวลานี้ระบบโทรศัพท์จะหาช่องสัญญาณกายภาพผ่านชุมสายต่างๆ ดังแสดงในรูปที่ 2.2 (ก) ดังนั้นจะเห็นว่าก่อนส่งข้อมูลได้จะต้องเสียเวลาในการสร้างการติดต่อ โดยมีการส่งสัญญาณการติดต่อจนถึงปลายทางและรอสัญญาณตอบรับกลับมา เทคนิคนี้จึงอาจไม่เหมาะสำหรับงานประยุกต์ที่ต้องการความเร็วในการส่งข้อมูล เช่น งานตรวจสอบเครดิตการ์ด เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามเมื่อทำการติดต่อได้แล้ว การส่งข้อมูลจะสามารถส่งติดต่อกันได้โดยไม่มีกรติดขัด (Congestion) การส่งจึงเหมือนน้ำไหลผ่านท่อ ซึ่งการส่งข้อมูลแบบนี้จะเสียเวลาให้กับความหน่วงในการแพร่สัญญาณแก่ประมาณ 5-7 ไมโครวินาทีต่อกิโลเมตรเท่านั้น อีกทั้งไม่ต้องเสียเวลาให้กับความหน่วงในการเก็บรอและส่งออก (Store-And-Forward Delay) จึงเหมาะสำหรับการส่งข้อมูลยาวๆ ต่อเนื่องกัน เช่นการโอนย้ายไฟล์ เป็นต้น

2.1.2 เมสเสจสวิตชิง (Message Switching)

เทคนิคเซอร์กิตสวิตชิงนั้นหากผู้ใช้ปลายทางใดๆ ไม่พร้อมรับข้อมูลแล้ว ผู้ใช้ต้นทางในระบบเครือข่ายต้องเก็บข้อมูลซึ่งจะส่งให้แก่ผู้ใช้ปลายทางนั้นไว้ นอกจากนี้หากผู้ใช้คนหนึ่งกำลังติดต่อข้อมูลกันอยู่ ผู้ใช้รายอื่นๆ จะไม่สามารถส่งข้อมูลให้แก่ผู้ใช้ทั้งสองนั้นได้ ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะแก้ไขได้โดยใช้เทคนิคแบบเมสเสจสวิตชิง โดยผู้ส่งจะส่งบล็อกของข้อมูล (Message) ไปยังชุมสายแรกของเมสเสจสวิตชิง ชุมสายจะเก็บข้อมูล (Store) ไว้จนกว่าชุมสายที่ติดกันต่อไปจะมีบัฟเฟอร์สำหรับรับข้อมูลนั้น ชุมสายแรกจึงจะส่งข้อมูล (Forward) ไปให้แก่ชุมสายต่อไป ซึ่งก็จะทำงานเช่นเดียวกันคือ เก็บข้อมูลไว้ก่อนแล้วจึงส่งข้อมูลออกไปยังชุมสายต่อไปจนกว่าจะถึงปลายทาง ในช่วงของการเก็บข้อมูลไว้ที่แต่ละชุมสายนั้นอาจมีการประมวลผลข้อมูล เช่น ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หากถูกต้องก็จะส่งการตอบรับ (Acknowledgement) กลับไป หรืออาจมีการเปลี่ยนรหัสตลอดจนรูปแบบของข้อมูล เป็นต้น สำหรับเครือข่ายซึ่งใช้เทคนิคแบบนี้เรียกว่า เครือข่ายแบบเก็บรอและส่งออก (Store-and-Forward Network) รูปที่ 2.2 (ข) แสดงลักษณะของการส่งข้อมูลแบบเมสเสจสวิตชิง ดังนั้นจะเห็นว่าด้วยการส่งข้อมูลลักษณะนี้ จะทำให้เราสามารถส่งข้อมูลให้แก่ผู้ใช้ปลายทาง ซึ่งกำลังส่งข้อมูลติดต่อกับผู้ใช้รายอื่นได้ โดยข้อมูลของเราจะถูกเก็บและส่งผ่านชุมสายต่างๆ จนถึงผู้รับปลายทาง

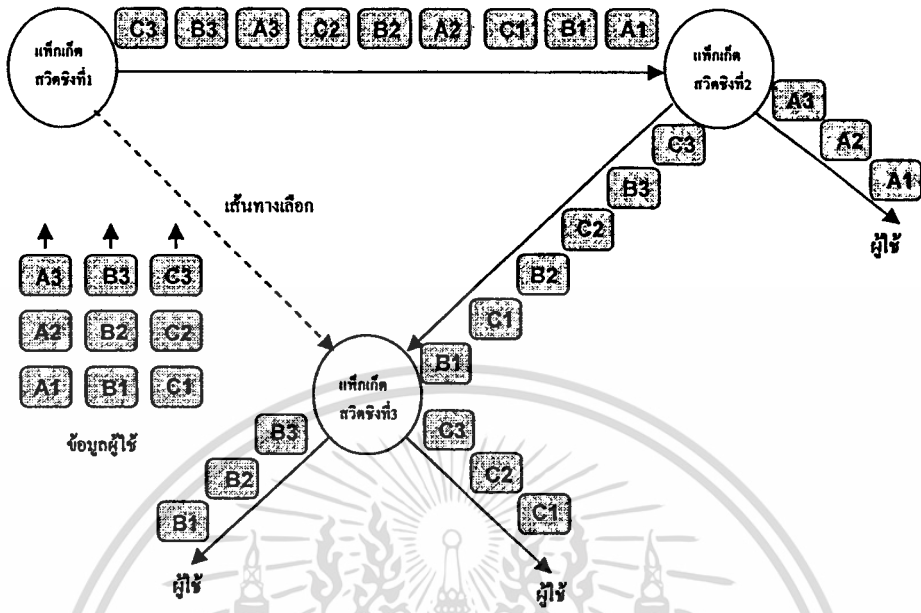
รูปที่ 2.2 ขั้นตอนเวลาที่เกิดเหตุการณ์

- (ก) เซอร์กิตสวิตซิ่ง
- (ข) เมสเสจสวิตซิ่ง
- (ค) แพ็กเกตสวิตซิ่ง

2.1.3 แพ็กเกตสวิตซิ่ง (Packet Switching)

ถึงแม้ว่าเมสเสจสวิตซิ่งจะทำให้มีการส่งข้อมูลระหว่างหลายปลายทางได้พร้อมกัน แต่เนื่องจากเมสเสจสวิตซิ่งไม่จำกัดขนาดของบล็อกข้อมูล ทำให้แต่ละชุมสายต้องมีคิวสำหรับเก็บข้อมูลเหล่านี้ก่อนจะส่งออกไป นอกจากนี้การส่งข้อมูลขนาดใหญ่ของผู้ใช้รายหนึ่ง ทำให้มีการใช้ช่องสัญญาณของการส่งเป็นเวลาหลายนาที ในระหว่างนั้นข้อมูลของผู้ใช้รายอื่นต้องรอการส่งที่ชุมสายเป็นเวลานาน จึงทำให้เมสเสจสวิตซิ่งไม่เหมาะสำหรับการสื่อสารข้อมูลที่ต้องการการโต้ตอบ (Interactive) ซึ่งปัญหานี้แก้ไขโดยใช้เทคนิคการส่งข้อมูลแบบแพ็กเกตสวิตซิ่ง ซึ่งเทคนิคนี้ข้อมูลจะถูกแบ่งออกเป็นเซกเมนต์เล็กๆ เรียกว่า แพ็กเกต (Packet) และแพ็กเกตเหล่านี้จะถูกส่งผ่านโหนดต่างๆ แบบเก็บรอและส่งออก โดยแต่ละแพ็กเกตจะถูกส่งผ่านเส้นทางซึ่งอาจไม่ซ้ำกันจนกว่า

จะถึงจุดปลายทาง เมื่อถึงปลายทางแพ็กเก็ตของข้อมูลเดียวกันก็จะถูกรวมเป็นข้อมูลอีกครั้งหนึ่งดังแสดงในรูปที่ 2.3

รูปที่ 2.3 การส่งข้อมูลด้วยเทคนิคแพ็กเก็ตสวิตจิ่ง

การส่งแบบแพ็กเก็ตสวิตจิ่งนี้มีการกำหนดขนาดสูงสุดของแพ็กเก็ตไว้แน่นอน ดังนั้นเมื่อแพ็กเก็ตเข้าสู่โหนดจึงอาจเก็บแพ็กเก็ตในหน่วยความจำหลักของโหนดแทนที่จะเป็นคิส์ นอกจากนั้นแพ็กเก็ตสวิตจิ่งทำให้ข้อมูลของผู้ใช้ต่าง ๆ ส่งสลับกันไปได้ไม่ต้องรอนกว่าข้อมูลทั้งหมดของผู้ใช้ก่อนหน้าส่งไปหมดก่อน จึงทำให้การส่งแพ็กเก็ตข้อมูลของผู้ใช้แต่ละคนใช้เวลาในช่วงไม่กี่มิลลิวินาที ดังนั้นจึงเหมาะสำหรับการส่งข้อมูลแบบกำหนดเวลาในการโต้ตอบ

รูปที่ 2.2 (ค) แสดงลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของแพ็กเก็ตสวิตจิ่ง ซึ่งจะเห็นว่าแพ็กเก็ตที่สองและแพ็กเก็ตที่สามของข้อมูลจะถูกส่งออกไปได้ถึงแม้แพ็กเก็ตแรกยังไม่ถึงปลายทาง ทำให้หลายแพ็กเก็ตของข้อมูลเดียวกันสามารถส่งไปได้พร้อม ๆ กัน เป็นการลดความล่าช้าตลอดจนเพิ่มปริมาณงานในการส่ง (Throughput) ซึ่งเรียกลักษณะเช่นนี้ว่า ไปป์ไลน์อิฟเฟกต์ (Pipelining Effect) ดังนั้นเครือข่ายคอมพิวเตอร์จึงมักใช้การส่งข้อมูลแบบแพ็กเก็ตสวิตจิ่ง มีส่วนน้อยที่เป็นแบบเซอร์กิตสวิตจิ่ง

สำหรับการส่งผ่านข้อมูลแบบแพ็กเก็ตสวิตจิ่งจะมีการเชื่อมต่อ 2 แบบ คือ

1. การเชื่อมต่อแบบต่อเนื่อง (Connection Oriented)
2. และการเชื่อมต่อแบบไม่ต่อเนื่อง (Connectionless)

2.1.3.1 การเชื่อมต่อแบบต่อเนื่อง (Connection Oriented)

การสนทนาผ่านระบบโทรศัพท์ทั่วไป จะเริ่มโดยการที่คนใดคนหนึ่งหมุนโทรศัพท์ไปหาอีกคนหนึ่ง อุปกรณ์ที่ชุมสายโทรศัพท์ของผู้เรียกและผู้ถูกเรียกจะต้องมีการติดต่อซึ่งกันและกัน ถ้าการติดต่อประสบผลสำเร็จ ชุมสายทั้งสองจะต้องเชื่อมต่อโทรศัพท์ของผู้เรียกและผู้ถูกเรียกเข้าด้วยกันและจะต้องคงสภาพการเชื่อมต่อนี้ไว้ตลอดเวลา เมื่อทั้งสองฝ่ายวางสาย (เลิกการสนทนา) สภาพการเชื่อมต่อนี้จะถูกยกเลิก สภาพการเชื่อมต่อที่คงอยู่ตลอดเวลาในระหว่างการสนทนา นี้เรียกว่าบริการเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง (Connection Oriented Services) การให้บริการนี้มักจะนำมาใช้สำหรับการถ่ายทอดข้อมูลปริมาณมากที่ต้องการทำให้เสร็จในคราวเดียวกัน เช่น การส่งแฟ้มข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย

การให้บริการเชื่อมโยงแบบต่อเนื่องยังแบ่งออกเป็นสองแบบคือ แบบกำหนดขอบเขตข้อมูล (Message Sequence) และแบบไม่กำหนดขอบเขตข้อมูล (Byte Streams) โดยปกติข้อมูลแต่ละชุดจะถูกเก็บไว้เป็นแพ็คเกจ โดยจะมีข้อมูลพิเศษเพื่อบอกคุณสมบัติต่างๆ เช่น บอกขนาดและการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเพิ่มเติมไว้ในแต่ละแพ็คเกจ การส่งแบบกำหนดขอบเขตข้อมูล ข้อมูลจะถูกส่งมาทั้งแพ็คเกจซึ่งอาจเป็นหลายๆ อันติดต่อกัน ทางผู้ใช้จะต้องแยกข้อมูลพิเศษออกก่อนที่จะนำข้อมูลจริงไปใช้ แต่ในการส่งแบบไม่กำหนดขอบเขตข้อมูลนั้น ผู้ส่งจะแยกข้อมูลพิเศษออกจากที่จะนำข้อมูลจริงไปใช้ แต่ในการส่งแบบไม่กำหนดขอบเขตข้อมูลนั้น ผู้ส่งจะแยกข้อมูลพิเศษออกจากข้อมูลจริงให้หมดทุกแพ็คเกจเสียก่อน จากนั้นจึงจะส่งเฉพาะข้อมูลจริงไปให้ผู้ใช้ การส่งข้อมูลแบบนี้จะเหมาะกับงานประเภท การสื่อสารระหว่างเทอร์มินอลกับคอมพิวเตอร์ ส่วนการใช้บริการคอมพิวเตอร์เครือข่าย (printer server) จะเหมาะกับการส่งแบบกำหนดขอบเขตข้อมูลมากกว่า

2.1.3.2 การเชื่อมต่อไม่ต่อเนื่อง (Connectionless)

การให้บริการแบบไม่ต่อเนื่อง (Connectionless Services) เปรียบได้กับการให้บริการของการส่งจดหมายทางไปรษณีย์ จดหมายแต่ละฉบับที่ได้รับการจำหน่ายอย่างถูกต้องจะประกอบด้วยชื่อและที่อยู่ของผู้รับ และชื่อและที่อยู่ของผู้ส่ง พนักงานไปรษณีย์จะรับจดหมายจากผู้รับจดหมายนำมาที่ทำการไปรษณีย์เพื่อแยกจดหมายทั้งหมดออกเป็นกลุ่ม ๆ ที่เหมาะสม จากนั้นจะขนส่งไปยังที่ทำการไปรษณีย์ ที่อยู่เขตของผู้รับแล้วจึงนำจดหมายไปส่งให้แก่ผู้รับ ในแต่ละขั้นตอนที่กล่าวถึงนี้เรียกว่ามีการทำงานที่เป็นอิสระแก่กันและกัน จะไม่มีขั้นตอนใดเลยที่จะต้องหยุดรอให้ขั้นตอนต่อไปทำงานให้เสร็จเสียก่อนแล้วจึงทำงานต่อไป ข้อมูลที่ส่งผ่านระบบที่ให้บริการเป็นแบบไม่ต่อเนื่องก็จะทำงานในลักษณะเดียวกันนี้

ตัวอย่างของการสื่อสารที่ใช้บริการแบบไม่ต่อเนื่องได้แก่ การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ส่งจดหมายจะส่งจดหมายในลักษณะของการฝากส่ง คือข้อมูลจะได้รับการฝากส่งในระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครือข่ายย่อยไปเรื่อยๆ เหมือนกับการทำงานของพนักงานไปรษณีย์ ท้ายที่สุดข้อมูลก็จะไปถึงผู้รับได้ การฝากส่งแบบนี้จึงไม่จำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงตลอดเวลา (คือตั้งแต่ผู้ส่งเริ่มส่งจดหมายจนกระทั่งผู้รับได้รับจดหมาย) ข้อมูลที่ถูกส่งโดยใช้วิธีการส่งข้อมูลแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์นี้มีชื่อเรียกเป็นการเฉพาะว่าค้ำแกรม (Datagram)

การให้บริการแบบใดก็ตามจะต้องมีการพิจารณาคุณภาพของการให้บริการด้วยเสมอ การวัดคุณภาพนั้นดูได้จากอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ต ระบบที่มีการสูญหายมีค่าเป็นศูนย์เป็นระบบที่มีคุณภาพที่ดีที่สุด วิธีการหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบการสูญหายของแพ็กเก็ตก็คือ ภายหลังจากที่ผู้ส่งได้ส่งข้อมูลไปแล้ว ผู้ส่งจะต้องรอสัญญาณตอบรับ (Acknowledgement) จากผู้รับข้อมูล ถ้าไม่ได้รับสัญญาณนี้ก็อาจเป็นไปได้ว่าข้อมูลนั้นสูญหายไปแล้ว ผู้ส่งก็จะต้องส่งแพ็กเก็ตนั้นใหม่ การใช้สัญญาณตอบรับนี้ทำให้การรับส่งข้อมูลมีคุณภาพสูง แต่ก็ทำให้ระบบมีความซับซ้อนมากขึ้นและเพิ่มข้อมูลในระบบมากขึ้นด้วย

2.1.4 เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของเทคนิคสวิตชิง

เซอร์กิตสวิตชิงและแพ็กเกตสวิตชิงมีข้อแตกต่างที่สำคัญคือ เซอร์กิตสวิตชิงจะมีการจับจองใช้ช่องสัญญาณตลอดการส่งข้อมูลโดยผู้ใช้คนหนึ่ง แต่แพ็กเกตสวิตชิงจะใช้ช่องสัญญาณเมื่อมีแพ็กเกตส่งมาเท่านั้น ดังนั้นเซอร์กิตสวิตชิงจะทำให้เกิดความสูญเสียความสามารถในการส่งหากไม่มีการส่งข้อมูลในขณะที่การเชื่อมโยงยังคงดำเนินอยู่ ส่วนแพ็กเกตสวิตชิงนั้นความสามารถในการส่งข้อมูลของช่องสัญญาณจะถูกใช้ในการส่งแพ็กเกตโดยผู้ใช้หลายคนได้เพราะช่องสัญญาณไม่ถูกจับจองโดยผู้ใช้ผู้ใด ทำให้การใช้ช่องสัญญาณเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้เนื่องจากแพ็กเกตสวิตชิงมีการเก็บข้อมูลไว้ที่สวิตชิงโหนดที่แพ็กเกตผ่าน มันจึงสามารถทำการเปลี่ยนอัตราส่งและเปลี่ยนรหัสของข้อมูลตลอดจนทำการแก้ไขความผิดพลาดของการส่งได้ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการส่งข้อมูลแบบแพ็กเกตสวิตชิงแบบการเชื่อมต่อไม่ต่อเนื่องนั้น อาจทำให้แพ็กเกตของข้อมูลเดียวกันไปถึงปลายทางโดยไม่เรียงลำดับ ดังนั้นที่ปลายทางจึงต้องทำการเรียงลำดับแพ็กเกตใหม่ให้ถูกต้อง

สำหรับเซอร์กิตสวิตชิงนั้นยังทำให้ผู้ใช้สามารถส่งข้อมูลได้ตามที่ตนเองต้องการกล่าวคือ ผู้ส่งและผู้รับสามารถกำหนดอัตราส่งข้อมูลและรูปแบบของข้อมูลเอง แต่สำหรับแพ็กเกตสวิตชิงนั้น ผู้ให้บริการเครือข่ายมักจะเป็นฝ่ายกำหนดตัวแปรต่างๆ ของการส่ง

นอกจากนี้ยังมีข้อแตกต่างของการส่งข้อมูลทั้งสองเทคนิคในแง่ของการเก็บเงินค่าบริการ ซึ่งการคิดค่าบริการของแพ็กเกตสวิตชิงนั้นจะขึ้นอยู่กับจำนวนไบต์ (หรือแพ็กเกต) ที่ถูกส่ง และเวลาที่ผู้ใช้ติดต่อส่งข้อมูลกับชุมสาย (โหนด) ของผู้ให้บริการ แต่จะไม่ขึ้นอยู่กับระยะทาง ยกเว้นในกรณีของการส่งข้อมูลระหว่างประเทศ แต่ก็เป็นส่วนที่ไม่มาก ส่วนแบบเซอร์กิตสวิตชิงนั้นจะ

กิตติบริการตามระยะทาง ตามอัตราการส่งของช่องสัญญาณที่ใช้ และเวลาของการติดต่อส่งข้อมูลแต่ไม่ขึ้นอยู่กับปริมาณข้อมูลที่ส่งจริง สำหรับตารางที่ 2.1 แสดงข้อแตกต่างของเทคนิคทั้งสามแบบ

ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบข้อดีข้อด้อยระหว่างเทคนิคสวิตชิง

ลำดับ	คุณลักษณะ	คุณค่า	เซอร์กิต สวิตชิง	เมตเสจ สวิตชิง	แพ็กเกต สวิตชิง
1	สามารถเปลี่ยนอัตราส่งข้อมูล	+	ไม่ได้	ได้	ได้
2	ไปป์ไลนิงเอฟเฟกต์	+	ไม่ได้	ไม่ได้	ได้
3	สามารถเปลี่ยนรูปแบบและรหัสใน ระหว่างการส่งข้อมูล	+	ไม่ได้	ได้	ได้
4	สามารถเปลี่ยนเส้นทางการส่งข้อมูลให้ เร็วขึ้นเมื่อมีความคับคั่งในเส้นทาง	+	ไม่ได้ ⊥	ได้	ได้
5	สามารถส่งข้อมูลที่มีขนาดสั้นก่อน ข้อมูลที่มีขนาดยาว ทำให้การรอคอย (Queue) ของการส่งข้อมูลไม่ยาวมาก	+	ไม่ได้	ไม่ได้	ได้
6	สามารถควบคุมความผิดพลาดในการส่ง ข้อมูล	+	บางชนิด	ได้	ได้
7	ต้องมีบัฟเฟอร์ในการเก็บข้อมูลที่แต่ละ โหนด	-	ไม่ต้อง ⊥	ต้อง	ต้อง
8	อาจมีการรอคอยการส่งข้อมูล และการ แน่นชนิดภายในเครือข่ายขณะส่งข้อมูล	-	ไม่ต้อง ⊥	ต้อง	ต้อง
9	ต้องมีการหาเส้นทางส่งข้อมูลให้ถึง ปลายทางและควบคุมการไหลของข้อมูล ระหว่างโหนด	-	ไม่ต้อง	ต้อง	ต้อง
10	ต้องมีการให้หมายเลขลำดับของข้อมูลที่ ส่ง	-	ไม่ต้อง	บางชนิด	ต้อง
11	ต้องแบ่งข้อมูลเป็นแพ็กเกตแล้วรวบรวม แพ็กเกตกลับที่ปลายทาง	-	ไม่ต้อง	ไม่ต้อง	ต้อง
12	สามารถส่งข้อมูลที่ขึ้นอยู่กับเวลา เช่น ข้อมูลเสียง ข้อมูลการแพร่ภาพ	+	ได้	ไม่ได้	กำลัง พัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

+ หมายถึง ข้อดี

— หมายถึง ข้อเสีย

⊥ ยกเว้นในช่วงของการสร้างการติดต่อ

Δ การควบคุมการไหลของข้อมูลเพื่อไม่ให้ผู้ส่งส่งข้อมูลเร็วเกินไป จนผู้รับไม่สามารถรับข้อมูลได้ทัน ทำให้ข้อมูลใหม่ไปทับข้อมูลเดิมที่อยู่ในบัฟเฟอร์ของผู้รับ

2.2 ข้อตกลงเกี่ยวกับทราฟฟิกสำหรับแพ็กเก็ตสวิตชิง (Traffic Contract)

การให้บริการที่แตกต่างกันบนระบบเครือข่ายแพ็กเก็ตสวิตชิงที่ให้บริการการเชื่อมต่อแบบต่อเนื่อง สำหรับรูปแบบการใช้งาน (Application) ที่แตกต่างกันนั้น จำเป็นต้องมีข้อตกลงของทราฟฟิกที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้ใช้เครือข่ายร่วมกันได้ โดยข้อตกลงทราฟฟิกต่างๆ มีดังนี้

- การแยกประเภทของการให้บริการ (Service Categories)
- ความต้องการคุณภาพการบริการ (QoS Requirement)
- ตัวแปรแสดงคุณลักษณะของทราฟฟิก (Traffic Descriptor)
- ข้อกำหนดที่ทราฟฟิกควรปฏิบัติตาม (Conformance Definition)

2.2.1 ประเภทของการบริการ (Service Categories)

การให้บริการรับประกันคุณภาพการบริการ (Quality of Service) แก่รูปแบบการใช้งานที่แตกต่างกันเป็นสิ่งที่ยากและซับซ้อน ตัวอย่างเช่น สัญญาณเสียง (Voice) ซึ่งต้องการการรับประกันเวลาหน่วง (Time Delay) ในการสื่อสารแต่กลับไม่ต้องการการรับประกันการสูญหายของแพ็กเก็ต แต่สำหรับข้อมูล (Data) กลับต้องการรับประกันการสูญหายของแพ็กเก็ตโดยไม่คำนึงถึงการรับประกันเวลาหน่วงของการส่งมากนัก ในขณะที่รูปแบบการใช้งานอื่น ๆ อาจจะต้องการคุณภาพการบริการทั้งการสูญหายของข้อมูลและเวลาหน่วงในการส่งข้อมูลด้วย ดังนั้นเพื่อให้ง่ายต่อการจัดการจึงได้แบ่งประเภทของการบริการออกเป็น 4 ประเภท โดยแบ่งตามระดับความต้องการคุณภาพการบริการที่แตกต่างกัน

- การให้บริการด้วยอัตราความเร็วคงที่ (Constant Bit Rate: CBR)
- การให้บริการด้วยอัตราความเร็วไม่คงที่ (Variable Bit Rate: VBR)
- การให้บริการด้วยอัตราความเร็วตามสภาพพร้อมใช้งาน (Available Bit Rate: ABR)
- การให้บริการด้วยอัตราความเร็วที่ไม่มีการรับประกัน (Unspecified Bit Rate: UBR)

สำหรับการให้บริการด้วย CBR และ VBR นั้น จะมีการสำรองแบนด์วิดท์สำหรับการเชื่อมต่อในกระบวนการควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อ (Call Admission Control: CAC) โดยจะสำรองแบนด์วิดท์เท่ากันตลอดระยะเวลาการเชื่อมต่อ โดยปกติการเชื่อมต่อจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่ได้ใช้แบนด์วิดท์ทั้งหมดตลอดเวลา ดังนั้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้แบนด์วิดท์จึงได้เกิดการให้บริการแบบปรับเปลี่ยนค่าแบนด์วิดท์ได้ในระหว่างการเชื่อมต่อ นั่นก็คือการให้บริการทราฟฟิกแบบ ABR และแบบ UBR

2.2.1.1 การให้บริการด้วยอัตราความเร็วคงที่ (CBR Service)

สำหรับการใช้งานแบบกำหนดระยะเวลาได้ตอบ เช่น ข้อมูลวีดีโอ (Video) และออดิโอ (Audio) นั้นต้องการรับประกันคุณภาพการบริการในเรื่องของเวลาหน่วง และการรับประกันการกระเพื่อมของเวลาหน่วง (Jitter) เป็นอย่างมาก ซึ่งการใช้งานรูปแบบนี้ทราฟฟิกจะมีลักษณะขึ้น ๆ ลง ๆ ไม่สม่ำเสมอ (Bursty) แต่เครือข่ายจะทำการสำรองแบนด์วิดท์ให้ด้วยอัตราความเร็วสูงสุดตลอดระยะเวลาการเชื่อมต่อ ถึงแม้ว่าการเชื่อมต่อนั้นจะไม่จำเป็นที่จะใช้แบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุดตลอดเวลาก็ตาม

การให้บริการด้วยอัตราความเร็วคงที่นั้น ได้รับการออกแบบมาเพื่อการใช้งานในรูปแบบที่มีการกำหนดเวลาได้ตอบ ซึ่งต้องการคุณภาพการบริการที่มีอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตและเวลาหน่วงต่ำ ค่าคุณลักษณะทราฟฟิกที่ต้องการใช้คืออัตราความเร็วสูงสุด (Peak Rate) โดยที่ทราฟฟิกอาจจะไม่ใช้แบนด์วิดท์ทั้งหมดที่เครือข่ายสำรองให้ แต่เมื่อใดที่ทราฟฟิกต้องการใช้แบนด์วิดท์มาก ๆ ก็จะสามารถใช้งานได้ทันที ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับคุณภาพการบริการเรื่องเวลาหน่วงและการกระเพื่อมของเวลาหน่วงนั่นเอง โดยปกติแล้วการให้บริการรูปแบบนี้จะมีการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุดของทราฟฟิก ทำให้ระบบเครือข่ายไม่ได้รับมลพิษซึ่งเกินสำหรับการให้บริการรูปแบบนี้

ประเภทการให้บริการด้วยอัตราความเร็วคงที่ถูกกำหนดขึ้นมาสำหรับการสื่อสารผ่านสายลวดทองแดงหรือสายใยแก้ว โดยข้อมูลแต่ละบิตจะถูกส่งเข้าไปในสายสื่อสารทางปลายด้านหนึ่งและออกมาที่ปลายอีกด้านหนึ่งของสายสื่อสาร โดยไม่มีการตรวจสอบความผิดพลาด ไม่มีการควบคุมการไหล หรือกระบวนการอื่นใดเกิดขึ้นเลย วิธีการนี้ได้รับความนิยมในการนำไปใช้กับระบบโทรศัพท์ในปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากการส่งข้อมูลประเภทการสนทนาด้วยเสียงของมนุษย์นั้นไม่ต้องการความถูกต้องบริบูรณ์ แต่ต้องการความเร็วอย่างสม่ำเสมอในการรับ-ส่งข้อมูลและเป็นประเภทที่ใช้จังหวะสัญญาณนาฬิกาจังหวะเดียวกัน ตัวอย่างของข้อมูลได้แก่การส่งสัญญาณเสียงและภาพเคลื่อนไหวที่ไม่ผ่านการบีบอัดข้อมูล

2.2.1.2 การให้บริการด้วยอัตราความเร็วไม่คงที่ (VBR Service)

การให้บริการการนำส่งข้อมูลด้วยอัตราความเร็วไม่คงที่แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบคือ แบบกำหนดเวลาได้ตอบ (Real-Time: rt-VBR) และแบบไม่กำหนดเวลาได้ตอบ (Non Real-Time: nrt-VBR)

2.2.1.2.1 แบบกำหนดเวลาได้ตอบ (Real-time: rt-VBR)

การให้บริการแบบกำหนดเวลาในการตอบได้ถูกออกแบบมาสำหรับกราฟิกที่มีอัตราความเร็วในการรับ-ส่งข้อมูลที่ไม่คงที่ และมีการกำหนดเวลาสำหรับข้อมูลที่จะต้องได้รับภายในเวลาอันจำกัด เช่น การให้บริการประชุมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องส่งสัญญาณข้อมูลภาพเคลื่อนไหวแบบมีการบีบอัดข้อมูล เป็นต้น เนื่องจากเทคโนโลยีที่มีการใช้ในปัจจุบันคือ MPEG (Moving Picture Expert Group) และอื่น ๆ ได้ใช้เทคนิคการส่งภาพโดยการสร้างภาพเบื้องต้น (Based frame) ตามด้วยชุดของภาพที่เป็นภาพเฉพาะส่วนที่มีการเคลื่อนไหว ดังนั้นอัตราการส่งข้อมูลจึงไม่คงที่ ระบบจึงต้องมีความสามารถในการส่งชุดข้อมูลเหล่านี้ด้วยความเร็วแตกต่างกัน โดยไม่ทำให้เกิดการสะดุดของภาพปรากฏขึ้นที่ผู้ใช้ นั่นคือจะต้องมีการบริหารการถ่วงเวลา ในระบบอย่างเข้มงวด

2.2.1.2.2 แบบไม่กำหนดเวลาได้ตอบ (Non Real-time: nrt-VBR)

การให้บริการแบบไม่กำหนดเวลาในการได้ตอบจะไม่มีการกำหนดเวลาตอบได้ที่เข้มงวดมากนัก เช่นการส่งภาพเคลื่อนไหวไปพร้อมกับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือการใช้โปรแกรมประเภทการค้นหาวeb (Web browser) ซึ่งข้อมูลที่ถูกส่งมาอาจเกิดการชะงักได้เป็นครั้งคราว

2.2.1.3 การให้บริการด้วยอัตราความเร็วตามสภาพพร้อมใช้งาน (ABR Service)

การให้บริการด้วยอัตราความเร็วตามสภาพพร้อมใช้งานหรือ ABR ได้รับการออกแบบมาใช้งานในระบบเครือข่ายที่มีปริมาณการไหลเวียนค่อนข้างสูงทำให้ไม่ทราบอัตราการส่งข้อมูลที่แน่นอน ตัวอย่างเช่น องค์กรที่มีการใช้สายเช่าจำนวนหนึ่ง โดยปกติอัตราความเร็วของสายเช่าจะต้องมากพอที่จะสามารถใช้งานในช่วงที่มีการส่งข้อมูลในปริมาณสูงสุดในแต่ละวัน แต่ในช่วงเวลาอื่นสายเช่าแทบไม่ได้ใช้งานเลย

บริการแบบ ABR ช่วยแก้ไขปัญหานี้เพื่อไม่ต้องใช้สายเช่าที่มีช่องสัญญาณกว้างมาก (มีราคาแพงมากด้วย) เช่น อาจใช้สายเช่าที่มีช่องสัญญาณขนาด 5 ล้านบิตต่อวินาทีสำหรับองค์กรที่มีการส่งสัญญาณสูงสุดที่ 10 ล้านบิตต่อวินาที ระบบจะสามารถรับประกันในการส่งข้อมูลขนาด 5 ล้านบิตต่อวินาทีตลอดเวลาโดยจะสามารถให้บริการส่งข้อมูลขนาด 10 ล้านบิตต่อวินาทีเมื่อต้องการใช้และระบบเครือข่ายมีแบนด์วิดท์เหลือและให้บริการได้ แต่ก็รับประกันให้ว่าจะสามารถส่งข้อมูลได้ด้วยอัตราสูงสุดที่ต้องการหรือไม่

บริการแบบ ABR เป็นบริการแบบเดียวที่มีความสามารถในการส่งข้อมูลกลับไปยังผู้ส่งเพื่อขอให้ส่งข้อมูลช้าลงเมื่อเกิดความคับคั่งขึ้นในระบบเครือข่าย ถ้าผู้ส่งทำตามคำแนะนำแล้วจะทำให้อัตราการสูญหายของข้อมูลอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ข้อมูลที่รอการนำส่งจะอยู่ในสภาพเตรียมพร้อมซึ่งจะถูกนำส่งในทันทีที่สามารถทำได้และจะต้องรอต่อไปถ้ายังไม่สามารถนำส่งข้อมูลได้

โดยทั่วไปการส่งข้อมูลแบบ ABR จะใช้สำหรับการส่งข้อมูลที่ต้องการการรับประกันคุณภาพการบริการ เช่น การใช้งานมีโอกาสที่จะเกิดการสูญหายของข้อมูลต่ำและมีความ

ผิดพลาดน้อย (Low Probability of Loss and Error) โดยบางรูปแบบการใช้งานก็มีความต้องการการรับประกันเวลาหน่วงด้วย แต่จะไม่ให้ความสำคัญมากเท่ากับการสูญหายและความผิดพลาดของข้อมูล เนื่องจากรูปแบบการใช้งานในทางธุรกิจจะไม่สามารถคาดเดาปริมาณกราฟฟิกข้อมูลได้ ดังนั้นแหล่งกำเนิดข้อมูลจึงมีการปรับเปลี่ยนอัตราความเร็วกราฟฟิกตามอัตราการเกิดความคับคั่งในเครือข่ายเพื่อให้เกิดการสูญหายของแพ็กเก็ตน้อย และมีการใช้แบนด์วิดท์ที่เหมาะสม โดยแบนด์วิดท์ที่กราฟฟิก ABR สามารถใช้งานได้จะขึ้นอยู่กับปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหลือจากการสำรองให้กราฟฟิกแบบ CBR และ VBR

2.2.1.4 การให้บริการด้วยอัตราความเร็วที่ไม่มีการรับประกัน (UBR Service)

การบริการแบบสุดท้ายคือการให้บริการด้วยอัตราความเร็วที่ไม่มีการรับประกันหรือ UBR ซึ่งจะไม่มีการรับประกันอัตราความเร็วในการส่งข้อมูล และไม่บอกสถานะความคับคั่งของระบบเหมาะกับการส่งแพ็กเก็ตอินเทอร์เน็ตเป็นอย่างยิ่ง เพราะแพ็กเก็ตอินเทอร์เน็ตไม่มีการรับประกันการนำส่งข้อมูลเหมือนกัน โดยสวิตช์ทุกตัวจะรับแพ็กเก็ตที่ส่งมาทั้งหมดและจะจัดส่งแพ็กเก็ตเหล่านั้นในทันทีที่ทำได้ ถ้าเกิดความคับคั่งขึ้นแพ็กเก็ตแบบ UBR จะถูกลบทิ้งโดยไม่มีการแจ้งกลับไปยังผู้ส่งและระบบก็ไม่ได้คาดหวังว่าผู้ส่งจะส่งข้อมูลซ้ำลง บริการประเภทนี้เป็นที่น่าสนใจเพราะมีอัตราค่าบริการที่ถูกที่สุด จึงเหมาะสำหรับโปรแกรมประยุกต์ที่มีการควบคุมข้อผิดพลาดด้วยตัวเอง เช่น การจัดส่งแฟ้มข้อมูลผ่านเครือข่าย การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

การบริการรูปแบบนี้ถูกออกแบบมาให้ใช้แบนด์วิดท์ที่เหลือจากการให้บริการนำส่งกราฟฟิกแบบ CBR VBR และ ABR โดยที่เครือข่ายจะไม่มีการรับประกันคุณภาพการบริการใด ๆ เลย จึงเหมาะกับรูปแบบการใช้งานที่ไม่ต้องการความระมัดระวังมาก ซึ่งยอมรับการสูญหายและความล่าช้าของการส่งข้อมูลได้

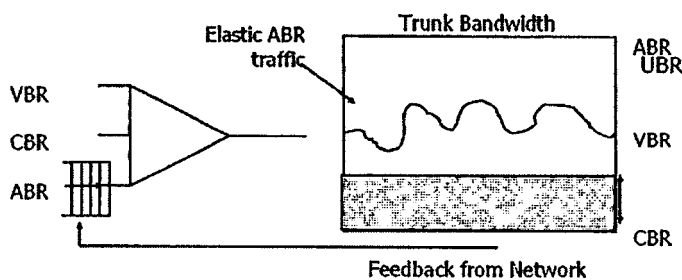
ตารางที่ 2.2 คุณลักษณะของการให้บริการแต่ละประเภท

คุณลักษณะของการให้บริการ	CBR	rt-VBR	nrt-VBR	ABR	UBR
มีการรับประกันอัตราความเร็วในการส่งหรือแบนด์วิดท์	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ไม่ใช่
เหมาะสำหรับกราฟฟิกแบบกำหนดเวลาได้ตอบ (Real-time)	ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่
เหมาะสำหรับกับกราฟฟิกแบบ Bursty	ไม่ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ใช่	ใช่
การแจ้งกลับไปยังผู้ส่งเมื่อเกิดความคับคั่งในระบบเครือข่าย	ไม่ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 2.3 รูปแบบการใช้งานและตัวอย่างการใช้งานของการให้บริการแบบต่าง ๆ

Category	Application Class	Example Applications
CBR	Interactive Video	Video Conference, Distributed Classroom
	Interactive Audio	Telephone
	Interactive Text/Data	Banking transactions, Credit Card Verification
	Interactive Image	Multimedia Conferencing
rt-VBR	Video Messaging	Multimedia Email
	Audio Messaging	Voice Mail
	Text/Data Messaging	Email, telex, Fax
	Image Messaging	High Resolution Fax
nrt-VBR	Video Distribution	Television
	Audio Distribution	Radio, Audio Feed
	Text Distribution	News Feed, Netnews
	Image Distribution	Weather Satellite picture
ABR	Video Retrieval	Video on Demand (VOD)
	Audio Retrieval	Audio Library
	Text/Data Retrieval	File Transfer
	Image Retrieval	Library Browsing
UBR	Aggregate LAN	LAN Interconnection or Emulation
	Remote Terminal	Telecommuting, telnet
	RPC	Distributed Simulation

รูปที่ 2.4 การให้บริการทราฟฟิกสำหรับการส่งผ่านข้อมูลแบบเพื่อก่ดสวิตซ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.4 แสดงการใช้งานช่องสัญญาณสื่อสาร (Trunk Bandwidth) ของการให้บริการแบบ CBR VBR ABR และ UBR ซึ่งทั้งหมดจะมีการใช้ช่องสัญญาณสื่อสารร่วมกัน และปริมาณการใช้แบนด์วิดท์ของการให้บริการแบบ ABR และ UBR จะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดระยะเวลาของการเชื่อมต่อ โดยขึ้นอยู่กับปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหลือจากการให้บริการแบบ CBR และ VBR

2.2.2 ตัวแปรแสดงคุณภาพของการให้บริการ (Quality of Service Parameters)

คุณภาพการให้บริการจะถูกแสดงด้วยตัวแปรต่าง ๆ ที่แสดงถึงประสิทธิภาพความต้องการของการเชื่อมต่อนั้น ตัวแปรที่ใช้วัดประสิทธิภาพของเครือข่ายโดยทำการพิจารณาระหว่าง โหนดปลายทาง (End System) กับเครือข่าย (Network) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

ตัวแปรประสิทธิภาพที่อยู่ในข้อตกลงทราฟฟิก

- อัตราการสูญหายของข้อมูล (Packet Loss)
- เวลาหน่วงมากที่สุดของการนำส่ง (Maximum Transfer Delay)
- การกระเพื่อมมากที่สุดของเวลาหน่วง (Packet Delay Deviation)

ตัวแปรประสิทธิภาพที่ไม่อยู่ในข้อตกลงทราฟฟิก

- อัตราการผิดพลาดของข้อมูล (Packet Error Ratio)
- อัตราการปฏิเสธการเชื่อมต่อ (Blocking Ratio)
- อัตราการส่งข้อมูลผิดเนื่องจากความผิดพลาดของส่วนหัวของแพ็กเก็ต (Misinsertion Rate)

2.2.2.1 อัตราการสูญหายข้อมูล (Packet Loss Ratio: PLR)

การสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูลเกิดจากการดันจากบัฟเฟอร์เนื่องจากการมาถึงพร้อม ๆ กันของทราฟฟิกที่อัตราความเร็วสูง (Bursty Traffic) จากหลายการเชื่อมต่อ และอัตราการสูญหายของข้อมูลอาจจะเกิดจากความผิดพลาดของอุปกรณ์ และการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายกับสวิตช์ โดยอัตราการสูญหายของข้อมูลจะพิจารณาสำหรับแต่ละการเชื่อมต่อ ด้ตัวสมการ (2.1)

$$PLR = \frac{LostPacket}{TotalTransmittedPackets} \quad (2.1)$$

เมื่อแพ็กเก็ตที่สูญหาย (Loss Packet) ไปประกอบด้วย

- แพ็กเก็ตที่เดินทางไม่ถึงปลายทาง
- แพ็กเก็ตที่ส่งผิดเนื่องจากความผิดพลาดของส่วนหัวของแพ็กเก็ต
- แพ็กเก็ตข้อมูลที่เกิดความผิดพลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และแพ็กเก็ตทั้งหมดที่ถูกส่ง (Total Transmitted Packets) คือจำนวนแพ็กเก็ตทั้งหมดที่ส่งไปภายในระยะเวลาหนึ่ง โดยอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตจะไม่รวมถึงแพ็กเก็ตที่ไม่ปฏิบัติตามค่าแสดงคุณลักษณะของกราฟฟิกที่ได้ประกาศไว้

2.2.2.2 เวลาหน่วงของการส่งข้อมูล (Delay Parameters)

การวัดค่าเวลาหน่วงในการนำส่งข้อมูล (Transfer Delay) นั้นวัดจากเวลาที่ผ่านระหว่างเวลาที่แพ็กเก็ตเดินทางออกจากแหล่งกำเนิดข้อมูล และแพ็กเก็ตเดินทางมาถึงปลายทาง เวลาหน่วงในการนำส่งข้อมูลของเครือข่ายเป็นผลรวมของเวลาหน่วงในการนำส่งข้อมูลในแต่ละโหนด ซึ่งประกอบด้วย

- เวลาหน่วงที่เกิดจากการรอคิวและการส่งข้อมูลภายในโหนด (Internal queuing and transmission delay) คือเวลาที่ต้องการในการรอคิวและเวลาของการส่งบิตข้อมูลบนการเชื่อมต่อภายในโหนดนั้น โดยเวลาหน่วงนี้จะขึ้นอยู่กับปริมาณกราฟฟิกในเครือข่ายและชนิดของอัลกอริทึม (Algorithm) ที่นำมาใช้จัดการคิว ซึ่งโครงสร้างภายในสวิทช์ที่ต่างกันก็จะมีค่าเวลาหน่วงของการสวิทช์แพ็กเก็ตที่แตกต่างกันด้วย

- เวลาหน่วงที่เกิดจากการรอคิวบนบัพเฟอร์ขาออก (External Queuing) คือเวลาที่ใช้ในการรอคิวในบัพเฟอร์บนการเชื่อมต่อขาออก (Output Link) โดยเวลาหน่วงนี้จะขึ้นอยู่กับปริมาณกราฟฟิกในเครือข่ายและชนิดของอัลกอริทึมที่นำมาใช้ในการจัดการคิว

- เวลาหน่วงที่เกิดจากการส่งบิตข้อมูลสู่ภายนอกโหนด (Transmission Delay) คือเวลาที่ใช้ในการส่งบิตข้อมูลบนการเชื่อมต่อขาออกจากโหนดสู่สื่อส่งสัญญาณ โดยเวลาหน่วงนี้จะขึ้นอยู่กับความเร็วในการส่งของโหนดและความเร็วของของสายสื่อสัญญาณ

- เวลาหน่วงของการแพร่กระจายบนสื่อสัญญาณ (Propagation Delay) คือเวลาที่ต้องการใช้สำหรับการแพร่ไปบนสายส่งสัญญาณ (Physical Media) โดยปัจจัยสำคัญสำหรับเวลาหน่วงของการแพร่กระจายบนสื่อสัญญาณคือเวลาที่สัญญาณเดินทางระหว่างโหนด 2 โหนด ซึ่งขึ้นอยู่กับสื่อกลางที่ใช้และชนิดของสัญญาณแม่เหล็กไฟฟ้า ซึ่งโดยทั่วไปแพร่กระจายที่ 0.2 – 0.6 เท่าของความเร็วแสง เวลาหน่วงของการแพร่กระจายบนสื่อสัญญาณสามารถคำนวณได้จากสมการ (2.2) เมื่อ Propagation factor มีค่าระหว่าง 0.2 และ 0.6 [1]

$$Pr\ opagationDelay = \frac{Dis\ tan\ ce}{Pr\ opagationFactor \times SpeedOfLight} \quad (2.2)$$

- เวลาหน่วงที่เกิดจากการประมวลผล (Processing Delay) เวลาที่เกิดจากการประมวลผลแพ็กเก็ต เช่น การวิเคราะห์และปรับปรุงส่วนหัวของแพ็กเก็ต การหาข้อมูลเส้นทางในตารางข้อมูลเส้นทาง (Routing Table) เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพิจารณาคุณภาพการบริการระหว่างต้นทางถึงปลายทางมีตัวแปรเวลาที่สำคัญที่นำมาพิจารณาคือ

- เวลาหน่วงมากที่สุดของการนำส่ง (Maximum Transfer Delay: Max-TD)
- การกระเพื่อมมากที่สุดของเวลาหน่วง (Peak-to-peak Delay Deviation: P2P-DV)

2.2.2.2.1 เวลาหน่วงมากที่สุดของการนำส่ง (Max-TD)

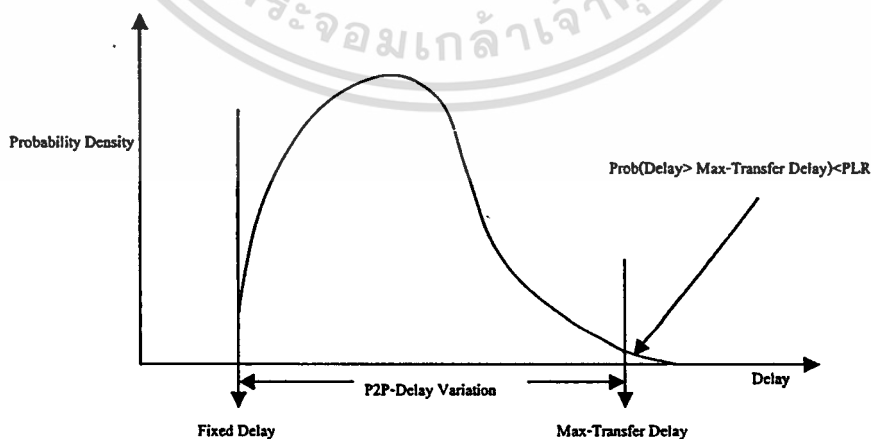
เวลาหน่วงของการนำส่งแพ็กเก็ตข้อมูลสามารถแสดงได้โดยการใช้ฟังก์ชันการกระจายความหนาแน่นความน่าจะเป็น (Probability Density Function: PDF) เมื่อแพ็กเก็ตที่มีเวลาหน่วงมากเกินไปที่ยอมรับได้แพ็กเก็ตนั้นจะถูกกลบทิ้งไป ซึ่งนับเป็นการสูญหายของข้อมูล โดยค่าเวลาหน่วงที่พิจารณานั้นรวมเวลาหน่วงที่เกิดขึ้นในทุกโหนดที่มีหน้าที่นำส่งข้อมูล และบนสายสื่อสารจนถึงปลายทาง

$$B = \frac{\max(TD_q)}{QueueServiceRate} \quad (2.3)$$

เมื่อ B คือ ขนาดของบัฟเฟอร์ มีหน่วยเป็น บิต หรือ แพ็กเก็ต
 $\max(TD_q)$ คือ เวลาหน่วงมากที่สุดที่สามารถเกิดขึ้นได้ในคิวนั้น มีหน่วยเป็น วินาที
 $QueueServiceRate$ คือ อัตราการให้บริการของคิวนั้น มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

2.2.2.2.1 การกระเพื่อมมากที่สุดของเวลาหน่วง (P2P-DV)

การกระเพื่อมมากที่สุดของเวลาหน่วงคือเวลาที่แตกต่างกันระหว่างเวลาการนำส่งที่มากที่สุดกับเวลาการนำส่งที่น้อยที่สุดระหว่างโหนดต้นทางกับ โหนดปลายทาง แสดงดังรูป 2.5

รูปที่ 2.5 ฟังก์ชันการกระจายตัวของเวลาหน่วงมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 2.4 การรับประกันการให้บริการสำหรับการส่งข้อมูลแบบต่าง ๆ

ประเภทของการให้บริการ	CBR	RT-VBR	NRT-VBR	ABR	UBR
การรับประกันแบนด์วิดท์	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ไม่ใช่
การรับประกันการกระเพื่อมของเวลาหน่วง	ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่
การรับประกัน Throughput	ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ได้บ้าง	ไม่ใช่

2.2.3 ตัวแปรแสดงลักษณะทราฟฟิก (Traffic Descriptors)

สำหรับตัวแปรที่ใช้แสดงคุณลักษณะของแต่ละทราฟฟิกที่เกิดจากแหล่งกำเนิดข้อมูลหนึ่งประกอบไปด้วย

- อัตราความเร็วสูงสุด (Peak Rate)
- อัตราความเร็วเฉลี่ย (Mean Rate)
- อัตราความเร็วต่ำสุด (Minimum Rate)
- กลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่ที่สุดที่ถูกส่งต่อเนื่องกันด้วยอัตราความเร็วในการนำส่ง

สูงสุด (Maximum Burst Size)

2.2.3.1 อัตราความเร็วสูงสุด (Peak Rate)

ตัวแปรอัตราความเร็วสูงสุด คือการกำหนดอัตราความเร็วสูงสุดที่ผู้ใช้วางแผนหรือคาดว่าจะจำเป็นต้องใช้ซึ่งอาจจะต่ำกว่าค่าสูงสุดที่เป็นไปได้ เช่น สายสื่อสารมีความสามารถในการส่งข้อมูลที่ความเร็วสูงสุด 1 ล้านแพ็กเก็ตต่อวินาที หรือ 1 แพ็กเก็ตในทุก ๆ 1 ไมโครวินาที แต่ผู้ใช้อาจกำหนดอัตราความเร็วสูงสุดเป็น 250000 แพ็กเก็ตต่อวินาที หรือ 1 แพ็กเก็ตในทุก ๆ 4 ไมโครวินาที ก็ได้

2.2.3.2 อัตราความเร็วเฉลี่ย (Mean Rate)

เป็นตัวแปรระบุอัตราความเร็วโดยเฉลี่ยของแพ็กเก็ตของการเชื่อมต่อ ตัวแปรนี้ใช้กับการให้บริการแบบ VBR โดยผู้ส่งจะต้องมีการประกาศตัวแปรในกระบวนการร้องขอจัดตั้งเส้นทางโดยอัตราความเร็วเฉลี่ยจะแสดงความสัมพันธ์ได้ดังสมการ (2.4) [2]

$$MeanRate = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} \quad (2.4)$$

เมื่อใช้แบบจำลองแหล่งจ่ายข้อมูลแบบเปิด-ปิด (On-Off Source Model) และตัวแปรต่าง ๆ คือ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$MeanRate$	คืออัตราความเร็วเฉลี่ยของทราฟฟิก มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
$1/\lambda$	คือ ช่วงเวลาปิดเฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
$1/\mu$	คือ ช่วงเวลาเปิดเฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
γ	คือ อัตราความเร็วสูงสุด มีค่าคงที่ มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

2.2.3.3 อัตราความเร็วต่ำสุด (Minimum Bit Rate)

คือการกำหนดค่าความเร็วต่ำสุดในการส่งข้อมูลที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ และระบบเครือข่ายจะต้องสามารถรับประกันข้อมูลในอัตราความเร็วนี้ได้ มิฉะนั้นจะต้องปฏิเสธการจัดตั้งวงจรเสมือนนั้น สำหรับการให้บริการแบบ ABR จะมีการเปลี่ยนแปลงอัตราความเร็วได้ตลอดช่วงเวลาการส่งข้อมูลแต่จะต้องอยู่ระหว่างอัตราความเร็วต่ำสุดและอัตราความเร็วสูงสุด ถ้ายินยอมให้อัตราความเร็วต่ำสุดมีค่าเท่ากับศูนย์แล้ว การให้บริการแบบ ABR จะมีลักษณะเดียวกับบริการแบบ UBR

2.2.3.4 กลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่ที่สุดที่ถูกส่งต่อเนื่องกันด้วยอัตราความเร็วสูงสุด (Maximum Burst Size: MBS)

คือขนาดของกลุ่มแพ็กเก็ตข้อมูลมากที่สุดที่ผู้ส่งสามารถส่งได้ที่อัตราความเร็วสูงสุด มีหน่วยเป็นบิต หรือแพ็กเก็ต ซึ่งค่า MBS นี้จะสัมพันธ์กับเวลาที่แหล่งจ่ายหยุดการส่งแพ็กเก็ตข้อมูลด้วย สำหรับแบบจำลองแหล่งจ่ายข้อมูลแบบเปิด-ปิด ความสัมพันธ์แสดงได้ดังสมการ (2.5) [2]

$$MBS = \left(\frac{\gamma}{\mu}\right) \times \left(\frac{\lambda + \mu}{\mu}\right) \quad (2.5)$$

ตาราง 2.5 ความสัมพันธ์ของคุณภาพการให้บริการและตัวแปรคุณลักษณะทราฟฟิกสำหรับการให้บริการแบบต่างๆ

คุณสมบัติ	CBR	RT-VBR	NRT-VBR	ABR	UBR
Peak Rate	ระบุ	ระบุ	ระบุ	ระบุ	ระบุ
Mean Rate	ไม่ระบุ	ระบุ	ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
MBS	ไม่ระบุ	ระบุ	ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
Minimum Rate	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ระบุ	ไม่ระบุ
Packet Loss	รับประกัน	รับประกัน	รับประกัน	ไม่รับประกัน	ไม่รับประกัน
Max-CTD	รับประกัน	รับประกัน	ไม่รับประกัน	ไม่รับประกัน	ไม่รับประกัน
P2P-CDV	รับประกัน	รับประกัน	ไม่รับประกัน	ไม่รับประกัน	ไม่รับประกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 การควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อ (Call Admission Control: CAC)

หนึ่งในเรื่องที่สำคัญซึ่งยังไม่มีมาตรการแก้ไขปัญหาคือ ภาระงานการควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อ (Call Admission Control) เมื่อผู้ใช้ (User) ร้องขอการเชื่อมต่อใหม่ เครือข่ายจะต้องทำการตัดสินใจว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธการเชื่อมต่อนั้น และถ้าเครือข่ายยอมรับการเชื่อมต่อ เครือข่ายจะต้องทำการสร้างเส้นทางและสำรองทรัพยากรหรือแบนด์วิดท์สำหรับการเชื่อมต่อนั้น สำหรับเครือข่ายเซอร์กิตสวิตซิ่งจะมีการแสดงผลของภาระงานการควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อในรูปของอัตราการปฏิเสธการร้องขอเชื่อมต่องับอัตราการร้องขอทั้งหมด (Connection Blocking Ratio) ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อปริมาณแบนด์วิดท์ของการร้องขอมีค่ามากกว่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่สามารถใช้งานได้

เนื่องจากกราฟฟิกแบบ VBR มีอัตราการส่งที่ไม่แน่นอนและความต้องการแบนด์วิดท์เฉลี่ยจะเปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนแหล่งจ่ายกราฟฟิก ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากในการแสดงลักษณะกราฟฟิกของการเชื่อมต่อนั้น ปัญหานี้มีการแก้ไขด้วยการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุดการเชื่อมต่อ (Deterministic Multiplexing) ซึ่งจะเหมือนกับการให้บริการแบบ CBR อย่างไรก็ตามโดยอาศัยคุณสมบัติของกราฟฟิกแบบ VBR ซึ่งมีอัตราการส่งที่ไม่แน่นอนแต่อยู่ภายใต้ขอบเขตที่จำกัดไว้ (Statistical Nature) เมื่อมีการนำส่งร่วมกันของการเชื่อมต่อแบบ VBR จำนวนมาก ๆ อัตราแบนด์วิดท์ที่ต้องการสำหรับการนำส่งกราฟฟิกทั้งหมดนั้นมักจะน้อยกว่าผลรวมของปริมาณอัตราแบนด์วิดท์สูงสุดของกราฟฟิกทั้งหมดอยู่มาก ซึ่งวิธีการนี้ช่วยลดปริมาณการใช้แบนด์วิดท์ในระบบได้ แต่อาจจะทำให้เกิดการสูญหายของแพ็กเก็ตหรือเกิดเวลาหน่วงที่มากขึ้นได้เมื่อแต่ละกราฟฟิกมีการนำส่งข้อมูลด้วยอัตราความเร็วสูงสุดพร้อมกัน โดยคุณภาพการบริการที่ลดลงนี้ถูกแสดงด้วยตัวแปรคุณภาพการบริการ (QoS Parameter)

จุดประสงค์ของการควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อก็คือ เพื่อรักษาคุณภาพการให้บริการของการเชื่อมต่อที่ให้บริการอยู่แล้วในระบบเครือข่าย ณ ขณะใด ๆ โดยจำกัดจำนวนของการเชื่อมต่อการใช้งานเครือข่ายและพิจารณาปริมาณทรัพยากรที่เหลืออยู่กับปริมาณที่การร้องขอเชื่อมต่อต้องการ ซึ่งการพิจารณาว่าเครือข่ายจะยอมรับหรือปฏิเสธการร้องขอการเชื่อมต่อนั้น จำเป็นต้องพิจารณาจากหลายองค์ประกอบ เช่น การพิจารณาจากพฤติกรรมของกราฟฟิกนั้น (Traffic Behavior) โดยดูจากค่าแสดงคุณลักษณะกราฟฟิก ได้แก่ อัตราการส่งข้อมูลสูงสุด อัตราการส่งข้อมูลเฉลี่ย ความยาวมากที่สุดของช่วงที่มีการส่งด้วยอัตราความเร็วสูงสุด และอัตราการส่งข้อมูลต่ำสุด การพิจารณาจากความต้องการคุณภาพการบริการของผู้ใช้ (Quality of Service Requirement) ได้แก่ อัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูลที่ยอมรับได้ เวลาหน่วงที่ยอมรับได้ และค่าการกระเพื่อมของเวลาหน่วงที่ยอมรับได้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการพิจารณาจากสถานะปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของเครือข่าย เป็นการวัดสถานการณ์ใช้งานจริงของเครือข่ายในขณะนั้น โดยการวัดประสิทธิภาพของการใช้เครือข่ายเช่น การวัดอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูล การวัดเวลาหน่วงที่เกิดขึ้นในแต่ละโหนด การวัดความยาวแถวรอคอย (Queue) เป็นต้น แล้วนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้พิจารณาเพื่อตัดสินใจ โดยเครือข่ายจะยอมรับการเชื่อมต่อเมื่อการเชื่อมต่อนั้น ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ใช้งานอื่น ๆ ในเครือข่าย

2.3.1 มัลติเพล็กซ์กิงเกน (Multiplexing Gain)

ข้อดีที่สำคัญของระบบสื่อสารแบบแพ็กเก็ตสวิตซิงคือการมัลติเพล็กซ์กิง (Multiplexing) ซึ่งก็คือวิธีการจัดการให้กราฟฟิกจากแต่ละแหล่งจ่ายใช้ช่องสัญญาณสื่อสารร่วมกัน ทำให้เกิดการใช้เครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยประสิทธิภาพของการมัลติเพล็กซ์กิงแสดงได้จากค่ามัลติเพล็กซ์กิงเกน (Multiplexing Gain) ดังสมการ (2.6) [3]

$$\text{Multiplexing Gain} = \frac{\sum_{i=1}^N \text{PeakRate}_i}{\sum_{i=1}^N \text{AllocatedBandwidth}_i} \quad (2.6)$$

เมื่อ PeakRate_i คืออัตราความเร็วสูงสุดของกราฟฟิก i (บิตต่อวินาที)
 $\text{AllocatedBandwidth}_i$ คืออัตราการสำรองแบนด์วิธของกราฟฟิก i (บิตต่อวินาที)

การมัลติเพล็กซ์กิงในระบบสื่อสารแบบแพ็กเก็ตสวิตซิงแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. Deterministic Multiplexing
2. Statistical Multiplexing

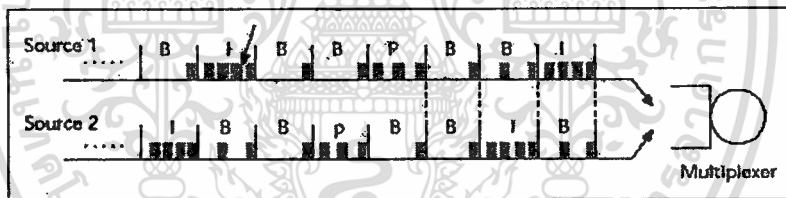
2.3.1.1 Deterministic Multiplexing

เป็นรูปแบบของการจัดสรรแบนด์วิธที่ใช้กันมานานในเครือข่ายสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งกราฟฟิกแต่ละชนิดจะมีอัตราความเร็วในการส่งที่แน่นอน (Inherent Bit Rate) เช่นกราฟฟิกเสียงสำหรับระบบโทรศัพท์มีอัตราความเร็วเท่ากับ 64 กิโลบิตต่อวินาที (Bit/Second) โดยมีค่าเท่ากันตลอดระยะเวลาของการเชื่อมต่อ ข้อดีของวิธีการนี้คือง่ายต่อการดำเนินการ เหมาะสำหรับกราฟฟิกที่มีการส่งข้อมูลต่อเนื่องตลอดเวลาและมีอัตราการส่งคงที่ (CBR) แต่ไม่เหมาะกับกราฟฟิกแบบ VBR เพราะเครือข่ายจะต้องทำการสำรองแบนด์วิธด้วยอัตราความเร็วสูงสุด ทำให้เกิดข้อเสียคือเป็นการใช้แบนด์วิธอย่างไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดสรรแบนด์วิธทำให้กราฟฟิกด้วยอัตราความเร็วสูงสุดจะทำงานในความสามารถในการทำงานของเครือข่ายเสียไปโดยไร้ประโยชน์

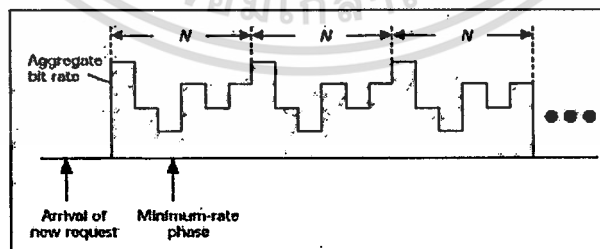
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.1.2 Statistical Multiplexing

โดยอาศัยคุณสมบัติของกราฟฟิกแบบ VBR ซึ่งมีอัตราการส่งที่ไม่แน่นอนแต่อยู่ภายใต้ขอบเขตที่จำกัดไว้ (Statistical Nature) เมื่อมีการนำส่งร่วมกันของการเชื่อมต่อแบบ VBR จำนวนมาก ๆ อัตราแบนด์วิดท์ที่ต้องการสำหรับการนำส่งกราฟฟิกทั้งหมดนั้นมักจะมีค่าต่ำกว่าผลรวมของปริมาณอัตราแบนด์วิดท์สูงสุดของกราฟฟิกทั้งหมดอยู่มาก วิธีการนี้ช่วยลดปริมาณการใช้แบนด์วิดท์ในระบบได้ ซึ่งโดยทั่วไปแหล่งจ่ายข้อมูลทั้งหมดจะไม่นำส่งด้วยการอัตราการส่งสูงสุดในเวลาเดียวกัน ถ้าอัตราความเร็วสูงและอัตราความเร็วต่ำเกิดความสมดุลกันเครือข่ายจะสามารถให้บริการแก่ผู้ใช้ได้จำนวนมากขึ้น ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานเครือข่ายและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้แก่ระบบ สำหรับข้อเสียคือรับประกันคุณภาพการบริการได้ไม่เต็ม 100% วิธีการของ Statistical Multiplexing คือ ขั้นแรกทำการรวบรวมกราฟฟิกจากหลายแหล่งจ่ายแล้วทำการส่งไปบนช่องสัญญาณเดียว โดยเครือข่ายจะจัดสรรแบนด์วิดท์ให้กับกราฟฟิกรวมทำให้ลดปริมาณแบนด์วิดท์ที่จะต้องให้แก่แต่ละกราฟฟิกลง ซึ่งวิธีการนี้มีประโยชน์ในการพิจารณาความต้องการแบนด์วิดท์สำหรับกราฟฟิก rt-VBR ซึ่งไม่สามารถทราบลักษณะกราฟฟิกได้ การใช้งานเหมาะสำหรับการให้บริการแบบ rt-VBR ซึ่งมีกราฟฟิกจากหลายแหล่งจ่ายรวมกันแล้วจึงถูกส่งออกไปบนช่องสัญญาณเดียว

รูปที่ 2.6 การมัลติเพล็กซ์ของกราฟฟิกจาก 2 แหล่งจ่าย

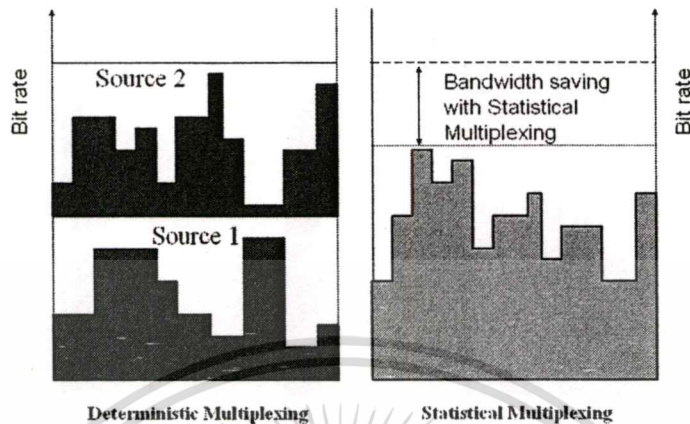
รูปที่ 2.7 ลักษณะกราฟฟิกที่ได้จากการมัลติเพล็กซ์ 2 กราฟฟิก

อุปสรรคของวิธี Statistical Multiplexing คือ [4]

- การอธิบายลักษณะของกราฟฟิกที่ถูกส่งออกไปจาก Statistical multiplexer นั้นทำได้ยาก
- การดำเนินการยากกว่า Deterministic Multiplexing

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แบบจำลองกราฟฟิกแบบวิดีโอ (Video) ที่มีอัตราการนำส่งไม่คงที่ ยังไม่มีรูปแบบที่ดีพอ และยังไม่มีความมาตรฐานรองรับ

รูปที่ 2.8 เปรียบเทียบปริมาณการใช้แบนด์วิดท์โดยวิธี Deterministic และ Statistical Multiplexing

2.3.2 การควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อสำหรับกราฟฟิก CBR

สำหรับกราฟฟิกแบบ CBR แหล่งจ่ายจะปล่อยแพ็กเก็ตทุก ๆ คาบเวลา T ซึ่งเท่ากับส่วนกลับของอัตราความเร็วสูงสุด กระบวนการควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อที่ง่ายที่สุดคือการพิจารณาการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุด ดังนั้นอัลกอริทึมกระบวนการควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อสำหรับการให้บริการแบบ CBR สามารถแสดงสัมพันธ์ได้ดังสมการ (2.7)

$$\sum_{i=1}^N PeakRate_i \leq LinkCapacity \quad (2.7)$$

เมื่อ i คือลำดับของผู้ใช้ระบบเครือข่าย ($i = 1, 2, 3, \dots, N$)

$PeakRate_i$ คืออัตราความเร็วสูงสุดของกราฟฟิก i มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

$LinkCapacity$ คืออัตราความเร็วของช่องสัญญาณสื่อสาร มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

2.3.3 การควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อสำหรับกราฟฟิก VBR

กราฟฟิกแบบ VBR จะมีตัวแปรที่ใช้แสดงลักษณะกราฟฟิกคือ อัตราความเร็วสูงสุด อัตราความเร็วเฉลี่ย และกลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่ที่สุดที่ถูกส่งต่อเนื่องกันด้วยอัตราความเร็วสูงสุด สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการรับประกันคุณภาพการให้บริการสำหรับกราฟฟิกแบบ π -VBR คือ อัตราการสูญเสีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หายของแพ็กเก็ต เวลาหน่วงของการส่งข้อมูล และอัตราการกระเพื่อมของเวลาหน่วงที่ผู้ใช้ยอมรับได้ ในขณะที่ทราฟฟิกแบบ *nrt-VBR* นั้นต้องการเฉพาะการรับประกันอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตเท่านั้น

สำหรับทราฟฟิกแบบ *VBR* นั้นจะมีค่าความแปรปรวน (*Burstiness*) เป็นตัวแสดงลักษณะความไม่แน่นอนของอัตราการส่งทราฟฟิก โดยหาได้จากอัตราส่วนของความเร็วเฉลี่ยต่ออัตราความเร็วสูงสุดของทราฟฟิก ซึ่งค่านี้มีผลอย่างมากต่อมัลติเพล็กซ์ซึ่งเกิน ถ้า *Burstiness* มีค่าน้อยกว่า 1 มาก ๆ แล้วกระบวนการควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อด้วยวิธีการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุดจะมีประสิทธิภาพต่ำอย่างมาก สำหรับทราฟฟิกแบบ *VBR* เครือข่ายจะยอมรับการเชื่อมต่อเมื่อ

$$\sum_{i=1}^N \alpha_i \leq \text{LinkCapacity} \quad (2.8)$$

โดยที่ α_i คือปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสม (*Effective Bandwidth*) ของการเชื่อมต่อลำดับที่ i ซึ่งมีค่ามากกว่าอัตราความเร็วเฉลี่ยและน้อยกว่าอัตราความเร็วสูงสุดของทราฟฟิก มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

จะเห็นว่าสมการ (2.8) นั้นทำให้ระบบเครือข่ายได้รับมัลติเพล็กซ์ซึ่งเกินจากวิธีการ ควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อด้วยการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสม

$$\text{MultiplexingGain} = \frac{\sum_{i=1}^N \text{PeakRate}_i}{\sum_{i=1}^N \alpha_i} \quad (2.9)$$

2.3.4 การควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อสำหรับทราฟฟิก *ABR*

การให้บริการแบบ *ABR* ระบบจะให้การรับประกันคุณภาพการบริการด้วยอัตราการส่งต่ำสุดที่ผู้ใช้ได้ประกาศไว้ในกระบวนการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อ และทราฟฟิกแบบ *ABR* สามารถส่งข้อมูลด้วยอัตราเร็วที่มากขึ้นได้ถ้ามีแบนด์วิดท์เหลือจากการใช้งานของการให้บริการแบบ *CBR* และ *VBR* แต่ระบบเครือข่ายจะไม่รับประกันการนำส่งที่ใช้อัตราความเร็วมากกว่าอัตราเร็วต่ำสุดที่ร้องขอไว้ของทราฟฟิก สมการของกระบวนการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อทราฟฟิกแบบ *ABR* แสดงได้ดังสมการ (2.10)

$$\sum_{i=1}^N \text{MinimumRate}_i \leq \text{LinkCapacity} \quad (2.10)$$

เมื่อ MinimumRate_i คืออัตราความเร็วสูงสุดของทราฟฟิก i มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
 LinkCapacity คืออัตราความเร็วของช่องสัญญาณสื่อสาร มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

2.4 การสำรองแบนด์วิดท์สำหรับทราฟฟิก VBR (Bandwidth Allocation for VBR Traffic)

ประเภทของวิธีการจัดสรรทรัพยากรเครือข่ายแบ่งตามรูปแบบของการคำนวณ คือ มีการคำนวณและจัดสรรก่อนการส่งข้อมูล (Off-line) หรืออีกแบบหนึ่งก็คือมีการคำนวณและจัดสรรในระหว่างการนำส่งข้อมูล (On-line) ซึ่งวิธีการคำนวณและจัดสรรก่อนการส่งข้อมูลสามารถแบ่งออกเป็นสองวิธีคือ การจัดสรรแบนด์วิดท์แบบตายตัว (Static Allocation) และการจัดสรรแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Allocation) สำหรับการคำนวณและจัดสรรในระหว่างการนำส่งข้อมูลนั้นถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือการวัดค่าจากแหล่งกำเนิดข้อมูล (Source Measurement) และการวัดค่าจากคุณภาพการให้บริการ (QoS Measurement) โดยแต่ละรูปแบบที่กล่าวมาต่างก็มีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกันออกไป การเลือกใช้งานขึ้นอยู่กับชนิด จำนวน และระดับความสำคัญของข้อมูลที่ส่ง

การคำนวณและจัดสรรแบนด์วิดท์ก่อนการส่งข้อมูล โดยทั่วไปจะทำโดยการพิจารณาจากค่าคุณลักษณะทราฟฟิก ในกรณีของไฟล์วิดีโอที่ถูกบีบอัดข้อมูลแบบ MPEG นั้น จะเหมาะสมกับวิธีการจัดสรรแบนด์วิดท์แบบคำนวณและจัดสรรก่อนการส่งข้อมูล โดยทำการพิจารณาจากค่าคุณลักษณะ ทราฟฟิก ได้แก่ อัตราส่วนของความเร็วสูงสุดต่อความเร็วเฉลี่ยของทราฟฟิก (Peak-to-Mean Ratio) สำหรับการคำนวณและจัดสรรก่อนการส่งข้อมูลนี้มีการแบ่งย่อยออกเป็นสองแบบคือ การจัดสรรแบนด์วิดท์แบบตายตัว และการจัดสรรแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งการจัดสรรแบนด์วิดท์แบบตายตัวจะจัดสรรแบนด์วิดท์ด้วยปริมาณเท่ากันตลอดระยะเวลาเชื่อมต่อ ในขณะที่การจัดสรรแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้จะมีการปรับเปลี่ยนปริมาณแบนด์วิดท์ตามแกนเวลาดังนั้นปริมาณแบนด์วิดท์จะมีค่าไม่เท่ากันตลอดสำหรับการเชื่อมต่อนั้น โดยการปรับเปลี่ยนค่าสามารถพิจารณาได้จากหลายวิธี เช่น การวัดคุณภาพการบริการ หรือการพิจารณาจากคุณลักษณะทราฟฟิกก่อนหน้านั้น เป็นต้น

2.4.1 การจัดสรรแบนด์วิดท์แบบตายตัว (Static Bandwidth Allocation)

การสำรองแบนด์วิดท์รูปแบบนี้จะเกิดขึ้นในกระบวนการจัดตั้งเส้นทาง โดยค่าแบนด์วิดท์ที่ระบบเครือข่ายทำการสำรองให้กับผู้ใช้ จะพิจารณาจากค่าตัวแปรคุณลักษณะทราฟฟิก เช่น อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเร็วสูงสุด อัตราความเร็วเฉลี่ย เป็นต้น สำหรับการจัดสรรอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบตายตัว โดยทั่วไปแบ่งออกเป็นดังนี้

- การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุด (Peak Rate Allocation)
- การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วเฉลี่ย (Mean Rate Allocation)
- การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสม (Effective Bandwidth

Allocation)

2.4.1.1 การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุด (Peak Rate Allocation)

เป็นการสำรองแบนด์วิดท์ให้แก่ผู้ใช้ด้วยอัตราความเร็วสูงสุดของทราฟฟิกนั้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นวิธีเดียวกับ Deterministic Multiplexing การจัดสรรแบนด์วิดท์แบบนี้จะไม่ทำให้เกิดการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูลเลย แต่มีข้อเสียที่สำคัญก็คือจะมีแบนด์วิดท์เสียไปโดยไร้ประโยชน์เมื่อแหล่งกำเนิดข้อมูลไม่ได้นำส่งข้อมูลด้วยอัตราความเร็วสูงสุดตลอดระยะเวลาการเชื่อมต่อ ดังนั้นปริมาณแบนด์วิดท์ที่เสียไปโดยไร้ประโยชน์ จึงขึ้นอยู่กับอัตราส่วนความเร็วสูงสุดต่อความเร็วเฉลี่ยของทราฟฟิกนั่นเอง ซึ่งก็คือค่าแสดงคุณลักษณะความแปรปรวนของทราฟฟิก (Burstiness) [1]

$$Burstiness_i = \frac{PeakRate_i}{MeanRate_i} \quad (2.11)$$

ดังนั้นการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุดจะให้ค่ามัลติเพิลิกซ์เกินของระบบเท่ากับ 1 เนื่องจากผลรวมของการจัดสรรแบนด์วิดท์มีค่าเท่ากับผลรวมของอัตราความเร็วสูงสุด

2.4.1.2 การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วเฉลี่ย (Mean Rate Allocation)

ด้วยการสำรองแบนด์วิดท์วิธีนี้ เครือข่ายจะจัดสรรแบนด์วิดท์ให้แก่การเชื่อมต่อด้วยอัตราการส่งข้อมูลเฉลี่ยของทราฟฟิกนั้น จากหลักการวิธีการนี้สามารถส่งทราฟฟิกได้ทั้งหมดแต่ต้องใช้เวลาเวลานาน ข้อเสียคือเกิดเวลาหน่วงขึ้นเมื่อทราฟฟิกมีลักษณะเป็น Bursty และอาจจะทำให้เครือข่ายไม่สามารถรับประกันคุณภาพการส่งภายในขอบเขตของเวลาหน่วงที่ผู้ใช้ต้องการได้

การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วเฉลี่ยจะให้ระบบได้ค่ามัลติเพิลิกซ์เกินมากกว่า 1 เนื่องจากผลรวมของการสำรองแบนด์วิดท์มีค่าน้อยกว่าผลรวมของอัตราความเร็วสูงสุด ดังนั้นวิธีการนี้จึงมีข้อดีคือทำให้เครือข่ายได้ค่ามัลติเพิลิกซ์เกินมาก แต่ข้อเสียคือคุณภาพการบริการต่ำทั้งในเรื่องของการสูญหายของข้อมูลและความล่าช้าในการส่งข้อมูล

2.4.1.3 การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสม (Effective Bandwidth Allocation)

การพิจารณาปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมจะแยกแต่ละการเชื่อมต่อออกจากกัน โดยการนำตัวแปรต่าง ๆ ของแต่ละทราฟฟิกมาคำนวณหาค่าแบนด์วิดท์ที่คาดว่าจะใกล้เคียงกับอัตราการใช้งานจริงมากที่สุดสำหรับการเชื่อมต่อนั้น เพื่อให้ได้รับการรับประกันคุณภาพการบริการ ดังนั้นปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมจึงถูกแบ่งเป็นส่วนของคุณลักษณะของทราฟฟิก และอีกส่วนก็จะเกี่ยวข้องกับกฎ-เกณฑ์ของกระบวนการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อด้วย โดยมีสมการแสดงความสัมพันธ์ดังสมการ (2.12)

$$\sum_{i=1}^N \alpha_i \leq \text{LinkCapacity} \quad (2.12)$$

เมื่อ α_i คือปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมของทราฟฟิกลำดับที่ i เมื่อ $i = [1, 2, 3, \dots, N]$ มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

จากสมการ (2.12) จะเห็นว่า การเชื่อมต่อนั้นจะถูกยอมรับการร้องขอทรัพยากรถ้าเครือข่ายมีแบนด์วิดท์เหลือเพียงพอสำหรับการเชื่อมต่อลำดับที่ i หรือถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้ามการเชื่อมต่อนั้นก็จะถูกปฏิเสธไป สำหรับทราฟฟิก VBR ซึ่งมีอัตราความเร็วสูงสุดและอัตราความเร็วเฉลี่ยเป็นตัวแสดงคุณลักษณะทราฟฟิก ปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมจะมีค่าอยู่ระหว่างอัตราความเร็วเฉลี่ยและอัตราความเร็วสูงสุด [5]

$$\text{MeanRate}_i \leq \alpha_i \leq \text{PeakRate}_i \quad (2.13)$$

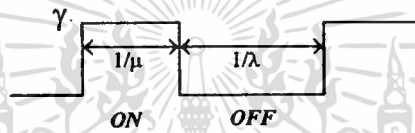
ประโยชน์ของการใช้ค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมในกระบวนการควบคุมการร้องขอทรัพยากรเพื่อสร้างการเชื่อมต่อคือ ระบบได้รับค่ามัลติเพล็กซ์ซึ่งกัน ทำให้ระบบเครือข่ายสามารถรองรับผู้ใช้ได้จำนวนมากขึ้น โดยทั่วไปถ้าบัพเฟอร์มีขนาดเล็กค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมต้องประมาณให้มีค่าเข้าใกล้อัตราความเร็วสูงสุด แต่ถ้าบัพเฟอร์มีขนาดใหญ่ค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสามารถประมาณให้มีค่าใกล้เคียงกับอัตราความเร็วเฉลี่ยได้ และข้อดีของการใช้การประมาณค่าปริมาณแบนด์วิดท์อีกประการหนึ่งก็คือ

- จำนวนรวมของปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมของการเชื่อมต่อจำนวน N แหล่งจ่ายจะมีค่าเท่ากับผลรวมของปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมของแต่ละการเชื่อมต่อ
- ปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมของแต่ละการเชื่อมต่อจะขึ้นอยู่กับตัวแปรคุณลักษณะทราฟฟิกของการเชื่อมต่อนั้น

ลำดับต่อไปจะอธิบายถึงวิธีการคำนวณปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมวิธีต่าง ๆ ที่ได้มีการศึกษาวิจัยมาแล้ว

2.4.1.3.1 แบบจำลองแหล่งจ่ายข้อมูล (Source Model)

สำหรับทราฟฟิกที่มีอัตราความเร็วไม่คงที่ (VBR) นั้น มักจะมีการใช้แบบจำลองแหล่งจ่ายแบบเปิด-ปิด (ON/OFF model) [2] [6] [7] [8] โดยแหล่งจ่ายทราฟฟิกมี 2 สถานการณ์ทำงานคือเปิดและปิด ในสถานะเปิดแหล่งจ่ายจะจ่ายทราฟฟิกข้อมูลออกมาด้วยอัตราความเร็วคงที่ด้วยอัตราเร็วสูงสุด และในสถานะปิดจะไม่มีการจ่ายข้อมูล โดยแหล่งจ่ายจะทำงานสลับกันไประหว่างสภาวะทั้งสอง โดยมีค่าการกระจายของการเปลี่ยนสถานะเปิด-ปิดเป็นแบบเอ็กซ์โพเนนเชียล (Exponential) แสดงดังรูปที่ 2.9

รูปที่ 2.9 แหล่งกำเนิดข้อมูลแบบเปิด-ปิด

โดยที่ $1/\lambda$ คือ ช่วงเวลาปิดเฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
 $1/\mu$ คือ ช่วงเวลาเปิดเฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
 γ คือ อัตราความเร็วสูงสุด มีค่าคงที่ มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

เมื่อค่าอัตราการนำส่งเฉลี่ยคือ

$$MeanRate = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} \quad (2.14)$$

ที่สวิตชิง โหนดจะมีบัฟเฟอร์สำหรับรองรับทราฟฟิก เมื่ออัตราความเร็วของการมาถึง (Arrival Bit Rate) มากกว่าอัตราความเร็วในการส่งข้อมูล (Service Rate) ของสวิตชิง โหนดใด ๆ การคำนวณค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมควรจะพิจารณาอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูล และขนาดของบัฟเฟอร์ด้วย

วิธีการคำนวณปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมถูกแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือกรณีที่การบริการยอมรับให้มีการสูญหายของข้อมูลไม่ได้ (Lossless) และกรณีที่การบริการยอมรับให้มีการสูญหายของข้อมูลได้ (Loss-tolerant) โดยกรณีที่ยอมรับให้มีการสูญหายของข้อมูลไม่ได้คือไม่อนุญาตให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดการสูญหายของข้อมูลได้เลย ส่วนและกรณีที่ยอมรับให้มีการสูญหายของข้อมูลได้จะอนุญาตให้เกิดการสูญหายของข้อมูลได้ตามอัตราที่ผู้ใช้กำหนดให้

2.4.1.3.2 วิธีการของ Kelly [9]

Kelly ได้เสนอวิธีการคำนวณปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับกรณีที่การบริการยอมรับให้มีการสูญหายของข้อมูลไม่ได้ โดยกำหนดให้ทราฟฟิกจากแหล่งจ่าย i เดินทางมาถึงด้วยอัตราความเร็ว r_i ด้วยฟังก์ชันกระจายตัวเป็นแบบ Poisson และทราฟฟิกนั้นมีฟังก์ชันความยาวคือ G_i จะได้สมการปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมของแหล่งจ่าย i ดังสมการ (2.15)

$$\alpha_i = r_i \left[\mu_i + \frac{1}{2B} (\mu_i^2 + \sigma_i^2) \right] \quad (2.15)$$

เมื่อ μ_i คือค่าเฉลี่ยของ G_i
 σ_i^2 คือค่าความแปรปรวนของ G_i
 B คือขนาดของบัฟเฟอร์ มีหน่วยเป็น บิต

2.4.1.3.3 วิธีการของ Elwalid [10]

Elwalid ได้เสนอวิธีการหาปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมโดยพิจารณากรณีที่รูปแบบทราฟฟิกเป็นไปตามอัลกอริทึมถังน้ำรั่ว (Leaky Bucket Algorithm) จะได้สมการปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับการเชื่อมต่อในกรณีที่การบริการยอมรับให้มีการสูญหายของข้อมูลไม่ได้ แยกเป็น 2 กรณีคือ

ถ้า $MeanRate_i \leq \frac{B_T}{B/C}$ จะได้ปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมดังสมการ (2.16)

$$\alpha_j = \frac{\gamma_i}{1 + \frac{B(\gamma_i - MeanRate_i)}{B_T C}} \quad (2.16)$$

ถ้า $\frac{B_T}{B/C} \leq MeanRate_i \leq \gamma_i$ จะได้ปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมดังสมการ (2.17)

$$\alpha_i = MeanRate_i \quad (2.17)$$

เมื่อ B_T คือขนาดบัฟเฟอร์ของอัลกอริทึมถังน้ำรั่ว มีหน่วยเป็น บิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$MeanRate_i$	คืออัตราความเร็วเฉลี่ยของการเชื่อมต่อ i มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
γ_i	คืออัตราความเร็วสูงสุดของการเชื่อมต่อ i มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
B	คือขนาดของบัฟเฟอร์ มีหน่วยเป็น บิต
C	คืออัตราความเร็วของสื่อสัญญาณ มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
MBS_i	คือกลุ่มแพ็กเก็ตขนาดใหญ่ที่สุดที่สามารถส่งได้ด้วยอัตราความเร็วสูงสุด (Maximum Burst Size) ของการเชื่อมต่อ i แสดงได้ดังสมการ (2.18)

$$MBS_i = B_T \left(\frac{\gamma_i}{\gamma_i - MeanRate_i} \right) \quad (2.18)$$

2.4.1.3.4 วิธีการของ Gibbens และ Hunt [11]

ความน่าจะเป็นของการเกิดอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ต (Packet Loss Probability) เป็นฟังก์ชันของการกระจายตัวของความยาวคิวในบัฟเฟอร์ เมื่อกำหนดให้บัฟเฟอร์มีขนาดเท่ากับ B แล้วจะได้ความยาวคิวอยู่ในเทอมของเอ็กซ์โพเนนเชียล ดังสมการ (2.19)

$$P(QueueLength \geq B) \approx e^{-f(\alpha_i)B} \quad (2.19)$$

เมื่อฟังก์ชัน $f(\alpha_i)$ สามารถหาได้จากคุณลักษณะทางสถิติของทราฟฟิก และ α_i คือปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมที่จำเป็นสำหรับการได้รับการรับประกันการสูญหายของข้อมูล ดังนั้นจะได้ความสัมพันธ์ดังสมการ (2.20)

$$P(QueueLength \geq B) \leq PLP \quad (2.20)$$

จากสมการ (2.19) และ (2.20) จะได้สมการสำหรับการหาค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมดังสมการ (2.21)

$$\alpha_i = f^{-1} \left(-\frac{(\ln PLP)}{B} \right) \quad (2.21)$$

เมื่อ

$$\frac{\ln PLP}{B} = z_0 \in [-\infty, 0] \quad (2.22)$$

สำหรับแหล่งจ่ายข้อมูลแบบเปิด-ปิด ที่มีความสัมพันธ์ของช่วงเวลาเปิด-ปิดเป็นแบบเอ็กซ์โพเนนเชียล Gibbens และ Hunt ได้เสนอสมการสำหรับคำนวณปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมของแหล่งจ่ายได้ดังสมการ (2.23)

$$\alpha_i = \frac{(z_0 \gamma_i + \mu_i + \lambda_i) - \sqrt{(z_0 \gamma_i + \mu_i - \lambda_i)^2 + 4 \lambda_i \mu_i}}{2 z_0} \quad (2.23)$$

- เมื่อ $1/\mu_i$ คือช่วงเวลาเปิดเฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
 $1/\lambda_i$ คือช่วงเวลาปิดเฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
 γ_i คืออัตราความเร็วทราฟฟิกที่เมื่อแหล่งจ่ายเปิด มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
 α_i คือปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับแหล่งจ่าย i มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

จากสมการ (2.23) จะเห็นว่าเมื่อบัฟเฟอร์มีขนาดใหญ่จะทำให้ $z_0 \rightarrow 0$ และปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมจะมีค่าเท่ากับอัตราความเร็วเฉลี่ยของแหล่งจ่ายข้อมูล ดังสมการ (2.24)

$$\alpha_i = \text{MeanRate}_i = \frac{\lambda_i \gamma_i}{\lambda_i + \mu_i} \quad (2.24)$$

สำหรับกรณีที่บัฟเฟอร์มีขนาดเล็กจะทำให้ $z_0 \rightarrow \infty$ และปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมของแหล่งจ่ายนั้นจะมีค่าเท่ากับอัตราความเร็วสูงสุด ดังสมการ (2.25)

$$\alpha_i = \gamma_i \quad (2.25)$$

สำหรับแบบจำลองแหล่งจ่ายแบบเปิด-ปิด ที่มีการประกาศตัวแปรคุณลักษณะทราฟฟิกในเทอมของอัตราความเร็วสูงสุด อัตราความเร็วเฉลี่ย อัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูลที่ผู้ใช้ยอมรับได้ และขนาดกลุ่มข้อมูลของแพ็กเก็ตเฉลี่ย (Average Burst Size: ABS) จากตัวแปรเหล่านี้สามารถแปลงให้อยู่ในรูปของตัวแปรที่สามารถนำไปคำนวณปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมได้ [1] ดังสมการ (2.26) (2.27) และ (2.28)

$$\mu_i = \frac{\text{PeakRate}_i}{\text{ABS}_i} \quad (2.26)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 (2.27)
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\lambda_i = \mu_i \times \frac{MeanRate_i}{PeakRate_i - MeanRate_i}$$

$$\gamma_i = PeakRate_i \quad (2.28)$$

สำหรับกราฟฟิกแบบ VBR แหล่งจ่ายจะไม่มีการประกาศค่า ABS แต่จะประกาศขนาดของกลุ่มแพ็คเกจข้อมูลในรูป Maximum Burst Size (MBS) ดังนั้นจะต้องมีการแปลงให้อยู่ในรูปตัวแปร ABS ก่อน โดยสามารถแปลงได้จากสมการ (2.29)

$$ABS_i = \left(\frac{PeakRate_i - MeanRate_i}{PeakRate_i} \right) \times MBS_i \quad (2.29)$$

2.4.1.3.5 วิธีการของ Courcoubetis [12]

จากวิธีการคำนวณค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมของ Gibbens และ Hunt ได้มีการวิจัยพัฒนาโดย Elwalid และ Mitra ซึ่งได้นำเอาหลักการของ Statistical Multiplexing ด้วยแบบจำลองแหล่งจ่ายแบบ Markov-modulated fluid และหลักการของคิวในแหล่งจ่ายกราฟฟิกซึ่งเป็น Markov-modulated Poisson เมื่อพิจารณาบัฟเฟอร์ที่มีขนาดใหญ่มาก Courcoubetis ได้เสนอวิธีการวัดค่าโดยประมาณของปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมดังสมการ (2.30)

$$\alpha_i = m_i - \frac{z_0 \xi_i}{2} \quad (2.30)$$

เมื่อ m_i คืออัตราความเร็วเฉลี่ยของแหล่งจ่าย มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
 ξ_i คือ Index of dispersion
 $z_0 = \frac{\ln(PLP)}{B}$

สำหรับแบบจำลองแหล่งจ่ายแบบเปิด-ปิด ที่มีช่วงเวลาเปิดเฉลี่ยเป็น $1/\mu_i$ และช่วงเวลาปิดเฉลี่ยเป็น $1/\lambda_i$ และมีอัตราความเร็วสูงสุด γ_i จะได้สมการปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมดังสมการ (2.31)

$$\alpha_i = \frac{\lambda_i \gamma_i}{\lambda_i + \mu_i} - \frac{z_0 \lambda_i \mu_i \gamma_i^2}{(\lambda_i + \mu_i)^3} \quad (2.31)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.1.3.6 วิธีการของ Guerin [13]

Guerin ได้ใช้ค่าอัตราบิดรวมในการประมาณค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมของแหล่งจ่ายแบบเปิด-ปิด แสดงดังสมการ (2.32)

$$\alpha_i = \frac{\psi b(1-\rho)PeakRate_i - B + \sqrt{[\psi b(1-\rho)PeakRate_i - B]^2 + 4B\psi b\rho(1-\rho)PeakRate_i}}{2\psi b(1-\rho)} \quad \dots(2.32)$$

เมื่อ	$PeakRate_i$	คืออัตราความเร็วสูงสุด มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
	ρ	คืออัตราการใช้ประโยชน์ของระบบเครือข่าย (Utilization)
	b	คือช่วงเวลา Burst เฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
	B	คือความยาวคิวในบัฟเฟอร์ มีหน่วยเป็น บิต
	ψ	$= -\ln(PLP)$

2.4.2 การสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Bandwidth Allocation)

การสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ แบ่งออกเป็นแบบที่มีการคำนวณและจัดสรรแบนด์วิดท์ก่อนการนำส่งข้อมูล และในระหว่างการนำส่งข้อมูล สำหรับแบบการคำนวณและจัดสรรแบนด์วิดท์ก่อนการนำส่งข้อมูลนั้น จะทำการเปลี่ยนปริมาณแบนด์วิดท์ตามแกนเวลา วิธีการนี้ถูกสร้างขึ้นมานำส่งไฟล์วิดีโอ (Stored video) โดยใช้หลักการของการรู้ลักษณะกราฟฟิคล่วงหน้าทั้งหมด ทำให้สามารถวางแผนในการจัดสรรปริมาณแบนด์วิดท์ตามลักษณะกราฟฟิคของไฟล์วิดีโอ นั้นได้ โดยการใช้ประโยชน์จากการใช้บัฟเฟอร์ที่ผู้ใช้ปลายทาง ซึ่งช่วยป้องกันข้อมูลสูญหายในกรณีที่เกิด กราฟฟิคแบบ Bursty ขึ้นในระบบเครือข่าย ผลก็คือการส่งไฟล์วิดีโอเป็นไปอย่างราบรื่น (Smooth Video Stream)

การสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ แบบที่มีการคำนวณและจัดสรรแบนด์วิดท์ในระหว่างการนำส่งข้อมูลนั้น จะทำการวัดค่าต่าง ๆ เพื่อใช้ในการทำนายลักษณะกราฟฟิคช่วงเวลาถัดไป เช่น การวัดอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตในขณะนั้น เป็นต้น จากนั้นระบบเครือข่ายจะเป็นผู้ทำการจัดสรรอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ใหม่แก่กราฟฟิค โดยจะมีการพิจารณาทุก ๆ ช่วงเวลาที่ค่าหนึ่ง ซึ่งจำนวนครั้งของการปรับเปลี่ยนปริมาณแบนด์วิดท์จะขึ้นอยู่กับค่าที่วัดได้ข้างต้น สำหรับเทคนิคการวัดแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือการวัดค่าคุณลักษณะของแหล่งจ่าย และการวัดคุณภาพการให้บริการในขณะนั้น ซึ่งแต่ละวิธีต่างก็มีข้อดี ข้อเสีย ความซับซ้อน และประสิทธิภาพที่แตกต่างกันไป จากบทความวิจัยต่าง ๆ สามารถนำมาสรุปวิธีการหลัก ๆ ได้ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2.1 การวัดค่าคุณลักษณะของแหล่งจ่าย (Source Measurement)

หลักการของวิธีการนี้คือ การสังเกตและใช้คุณลักษณะเฟรม MPEG ปัจจุบันเพื่อทำนายลักษณะของเฟรมถัดไป ด้วยสมการคณิตศาสตร์ เช่น neural network เป็นต้น ข้อเสียของวิธีการนี้ก็คือ เป็นการคำนวณที่ซับซ้อน และจำนวนของข้อมูลควบคุมมีส่วนสำคัญต่อความถูกต้องแม่นยำของผลการทำนาย

2.4.2.2 การวัดคุณภาพการให้บริการ (QoS Measurement)

Errin [17] เสนอวิธีการจัดสรรแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ โดยการวัดอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูลในขณะนั้น เทียบกับค่าอัตราการสูญหายแพ็กเก็ตข้อมูลที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ ถ้าอัตราการสูญหายที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมากกว่าอัตราการสูญหายที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ ระบบเครือข่ายจะทำการเพิ่มปริมาณแบนด์วิดท์ให้แก่กราฟฟิก ในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราการสูญหายที่เกิดขึ้นในขณะนั้นน้อยกว่าอัตราการสูญหายที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ ระบบอาจจะลดปริมาณแบนด์วิดท์ของกราฟฟิกนั้นลง เพื่อนำแบนด์วิดท์ที่ไม่ถูกใช้งานไปให้บริการแก่ผู้ใช้รายอื่น ๆ ได้ ด้วยหลักการนี้ทำให้ระบบเครือข่ายมีประสิทธิภาพการใช้งานสูงขึ้น สำหรับหลักการของ Errin แสดงได้ดังต่อไปนี้

$$\alpha_{n+1} = \alpha_n + \frac{K}{\tau} \times \ln \frac{P_n}{Q_l} \quad (2.33)$$

เมื่อ	P_n	คืออัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตในช่วงเวลาลำดับที่ n
	Q_l	คืออัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตที่ผู้ใช้ยอมรับได้
	α_n	คืออัตราการสำรองแบนด์วิดท์ ณ ช่วงเวลาปัจจุบัน มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
	α_{n+1}	คืออัตราการสำรองแบนด์วิดท์สำหรับช่วงเวลาถัดไป มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
	K	คือค่าคงที่ ใช้ขยายผลของอัตราความคลาดเคลื่อน มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
	τ	$= \begin{cases} 1 & \text{if } P_n > Q_l \\ 2 & \text{if } P_n \leq Q_l \end{cases}$

$$P_n = \frac{L_n}{A_n} \quad (2.34)$$

เมื่อ	A_n	คือจำนวนของแพ็กเก็ตที่มาถึงในช่วงเวลาลำดับที่ n มีหน่วยเป็นแพ็กเก็ต
	L_n	คือจำนวนของแพ็กเก็ตที่สูญหายไปในช่วงเวลาลำดับที่ n มีหน่วยเป็นแพ็กเก็ต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์

3.1 บทนำ

ในการสื่อสารมัลติมีเดียที่มีการกำหนดเวลาได้ตอบ (Real-time Multimedia) เช่น การประชุมภาพทางโทรศัพท์ (Video Conference) ทราฟฟิกจะมีความเร็วการนำส่งที่ไม่แน่นอน (Variable Bit Rate: VBR) และไม่สามารถคาดเดาลักษณะทราฟฟิกได้ ดังนั้นจึงต้องมีวิธีการจัดการแบนด์วิดท์เพื่อจัดสรรแบนด์วิดท์ให้แก่แต่ละทราฟฟิกด้วยปริมาณที่เหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะของทราฟฟิกจริงมากที่สุด เพื่อให้ระบบเครือข่ายเกิดการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยที่ยังสามารถรักษาคุณภาพการให้บริการแก่ทราฟฟิกในเครือข่าย เช่น การรับประกันอัตราการสูญหายของข้อมูล การรับประกันเวลาหน่วงในการส่งข้อมูล เป็นต้น

ในปัจจุบันสำหรับทราฟฟิกแบบ VBR ระบบจะสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุด จึงไม่เกิดการสูญหายของข้อมูลเลย แต่เนื่องจากความไม่คงที่ของทราฟฟิกทำให้มีแบนด์วิดท์จำนวนมากที่ไม่ถูกใช้งานในระหว่างการเชื่อมต่อ ในทางตรงกันข้ามถ้าทราฟฟิกแบบ VBR สำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราที่ต่ำกว่าอัตราการส่งข้อมูลสูงสุด อาจจะทำให้เกิดการสูญหายของข้อมูลได้ อย่างไรก็ตามการใช้งานต่างรูปแบบก็ต้องการคุณภาพการให้บริการที่แตกต่างกัน เช่น การส่งเพิ่มข้อมูลต้องการการรับประกันการสูญหายของข้อมูลแต่ไม่สนใจเรื่องของเวลาหน่วงเลย ในขณะที่การสื่อสารด้วยเสียงต้องการการนำส่งที่รวดเร็วและยอมรับการสูญหายของข้อมูลได้บ้าง แต่สำหรับการประชุมทางโทรศัพท์นั้นต้องการการรับประกันทั้งอัตราการสูญหายของข้อมูล และเวลาหน่วงของการนำส่งข้อมูลด้วย ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำนายมากสำหรับการจัดการทรัพยากรเครือข่าย จึงจำเป็นต้องหาวิธีการจัดการที่เหมาะสมที่ทำให้ระบบเครือข่ายสามารถรับประกันคุณภาพการให้บริการ รวมถึงสามารถรองรับผู้ใช้งานจำนวนมาก ๆ ได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการประมาณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์เพื่อใช้สำรองแบนด์วิดท์ในกระบวนการจัดตั้งเส้นทางจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในกระบวนการร้องขอทรัพยากรเครือข่ายเพื่อจัดตั้งเส้นทาง และการควบคุมความหนาแน่นของทราฟฟิกในระบบเครือข่าย (Congestion Control) มีบทความวิจัยจำนวนมากที่กล่าวถึงการประมาณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ให้สอดคล้องกับอัตราการส่งข้อมูลจริง เช่น Gibbens [11] Courcoubetis [12] Guerin [13] และ Mark [14] ต่างก็เสนอวิธีการคำนวณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์จากแบบจำลองแหล่งกำเนิดข้อมูลแบบเปิด-ปิด ซึ่งวิธีการทั้งหมดดังกล่าวล้วนแต่คำนึงถึงเฉพาะการรับประกันอัตราการสูญหายของข้อมูลโดยไม่มีการคำนึงถึงเวลาหน่วงในการส่งข้อมูลเลย ซึ่งสำหรับการใช้งานแบบ rt-VBR นั้นมีการกำหนดเวลาได้ตอบ ดังนั้นเครือข่ายจะต้องรับประกันคุณภาพการบริการในเรื่องของเวลาหน่วงของการนำส่งข้อมูลด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้นำเสนอวิธีการคำนวณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์สำหรับกราฟฟิกแบบ π -VBR ให้สอดคล้องกับลักษณะของกราฟฟิกจริง โดยพิจารณาจากคุณลักษณะกราฟฟิก อัตราการสูญหายของข้อมูล และค่าเวลาหน่วงที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ ซึ่งวิธีการที่นำเสนอนี้เป็นการคำนวณที่ไม่ซับซ้อน จึงง่ายต่อการนำไปใช้งานจริงสำหรับการใช้งานแบบ π -VBR โดยจะทำการวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรที่เกี่ยวข้องด้วย

3.2 การคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบตายตัว (Static Bandwidth Allocation)

สำหรับกราฟฟิกแบบ π -VBR นั้น โดยทั่วไปแบบจำลองแหล่งจ่ายที่นำมาใช้คือแบบจำลองแบบเปิด-ปิด (ON/OFF model based on the fluid flow method) [2] [6] [7] [8] ซึ่งแหล่งจ่ายจะมี 2 สถานะคือสถานะเปิดและสถานะปิด โดยที่สถานะเปิดจะมีการจ่ายกราฟฟิกข้อมูลออกมาด้วยอัตราความเร็วสูงสุดซึ่งมีค่าคงที่ และในสถานะปิดจะไม่มีมีการจ่ายข้อมูล แหล่งจ่ายจะทำงานสลับกันไประหว่างสถานะทั้งสอง โดยมีความสัมพันธ์เป็นแบบเอ็กโพเนนเชียล สำหรับแบบจำลองแหล่งจ่ายแบบเปิด-ปิด (รูปที่ 2.9) จะได้ฟังก์ชันการกระจายของความยาวคิวในบัฟเฟอร์ดังนี้ [16]

$$F(x) = 1 - e^{-\alpha x} \quad (3.1)$$

เมื่อ

$$z_0 = \frac{(\lambda + \mu)\alpha - \lambda\gamma}{(\alpha - \gamma)\alpha} \quad (3.2)$$

โดยที่ $1/\lambda$ คือช่วงเวลาปิดเฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
 $1/\mu$ คือช่วงเวลาเปิดเฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
 γ คืออัตราความเร็วสูงสุดเมื่อแหล่งจ่ายเปิด มีค่าคงที่ มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
 α คืออัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่ใช้ในเครือข่าย มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

ดังนั้นจะได้ค่าอัตราการส่งเฉลี่ยของกราฟฟิก i คือ

$$MeanRate_i = \frac{\lambda_i \gamma_i}{\lambda_i + \mu_i} \quad (3.3)$$

เมื่อ i คือเลขลำดับกราฟฟิก $i = [1, 2, 3, \dots, N]$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดของกลุ่มข้อมูลสูงสุด (Maximum Burst Size: MBS) และขนาดของกลุ่มข้อมูลเฉลี่ย (Average Burst Size: ABS) แสดงได้ดังสมการ (3.4) และ (3.5) ตามลำดับ

$$MBS_i = \left(\frac{\gamma_i}{\mu_i} \right) \left(\frac{\lambda_i + \mu_i}{\mu_i} \right) \quad (3.4)$$

$$ABS_i = \frac{\gamma_i}{\mu_i} \quad (3.5)$$

จะพบว่า MBS ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาเปิด ปิด และอัตราการส่งข้อมูลในช่วงเวลาเปิด แต่สำหรับ ABS จะขึ้นอยู่กับช่วงเวลาเปิด อัตราการส่งข้อมูลในช่วงเวลาเปิดเท่านั้น

3.2.1 การรับประกันการสูญหายของแพ็กเก็ต (Packet Loss Guarantee)

จากฟังก์ชันการกระจายตัวของความยาวคิว (สมการ 3.1) เมื่อกำหนดให้บัฟเฟอร์มีขนาดเท่ากับ B ดังนั้นความน่าจะเป็นที่จะเกิดการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูล (Packet Loss Probability: PLP) คือความน่าจะเป็นที่ความยาวคิวมีค่ามากกว่าขนาดบัฟเฟอร์ แสดงได้ดังสมการ (3.6)

$$P(\text{queue\_length} \geq B) \approx e^{-z_0 B} \quad (3.6)$$

ถ้าความยาวคิวมากกว่าขนาดบัฟเฟอร์จะทำให้แพ็กเก็ตล้นบัฟเฟอร์ และเกิดการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูล ดังนั้นสำหรับการรับประกันอัตราการสูญหายของข้อมูล ความน่าจะเป็นที่ความยาวคิวมากกว่าบัฟเฟอร์จะต้องมีค่าน้อยกว่าอัตราการสูญหายข้อมูลที่ใช้สามารถยอมรับได้

$$P(\text{queue\_length} > B) \leq PLP \quad (3.7)$$

จากสมการ (3.6) และ (3.7) จะได้ความสัมพันธ์ของความน่าจะเป็นที่จะเกิดการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูลดังสมการ (3.8)

$$PLP = e^{-z_0 B} \quad (3.8)$$

$$z_0 = \frac{\ln PLP}{B} \quad (3.9)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากสมการ (3.2) และ (3.9) Gibbens และ Hunt [11] ได้เสนอวิธีการคำนวณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับแหล่งจ่ายข้อมูลที่ใช้แบบจำลองแหล่งจ่ายแบบเปิด-ปิด ที่มีฟังก์ชันการกระจายของช่วงเวลาเปิด-ปิด เป็นแบบเอ็กโพเนนเชียล ดังสมการ (3.10)

$$\alpha_{Gibbens\&Hunt} = \frac{(z_0\gamma + \mu + \lambda) - \sqrt{(z_0\gamma + \mu - \lambda)^2 + 4\lambda\mu}}{2z_0} \quad (3.10)$$

เมื่อ

$$z_0 \in [-\infty, 0] \quad (3.11)$$

พิจารณาสมการของ Gibbens และ Hunt จะพบว่า เมื่อบัฟเฟอร์มีขนาดใหญ่จะทำให้ $z_0 \rightarrow 0$ และค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสม α จะมีค่าเท่ากับอัตราความเร็วเฉลี่ยของแหล่งจ่าย $\frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu}$ สำหรับบัฟเฟอร์ขนาดเล็กจะทำให้ $z_0 \rightarrow -\infty$ และจะได้ค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมเท่ากับอัตราความเร็วข้อมูลสูงสุดของแหล่งจ่าย γ

Courcoubetis [12] นำเอาสมการของ Gibbens และ Hunt มาประยุกต์ใช้ ได้สมการของการประมาณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์สำหรับทราฟฟิกแบบ VBR คือ

$$\alpha_{Courcoubetis} = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} - \frac{z_0\lambda\mu\gamma^2}{(\lambda + \mu)^3} \quad (3.12)$$

สำหรับแหล่งจ่ายทราฟฟิกแบบเปิด-ปิด ที่มีการบอกคุณลักษณะทราฟฟิกด้วยค่าอัตราการส่งต่าง ๆ ได้แก่ อัตราความเร็วสูงสุด (Peak Rate) อัตราความเร็วเฉลี่ย (Mean Rate) ขนาดของกลุ่มข้อมูล (Burst Size) สามารถนำมาแปลงเป็นตัวแปรเพื่อใช้กับสมการข้างต้นได้ดังสมการ (2.26) (2.27) และ (2.28)

จะเห็นได้ว่าการคำนวณปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมด้วยสมการของ Gibbens และ Hunt และสมการของ Courcoubetis เป็นการคำนวณที่ง่ายและไม่ซับซ้อน และ [1] แสดงให้เห็นว่าวิธีของ Courcoubetis ให้ค่ามัลติเพล็กซ์ซึ่งเกินกว่าวิธีของ Gibbens และ Hunt แต่ทั้งสองวิธีข้างต้นนั้นคำนึงถึงเฉพาะการรับประกันอัตราการสูญหายของข้อมูล โดยไม่มีการพิจารณาถึงเวลาหน่วงของการส่งข้อมูลเลย จึงเหมาะกับการส่งแบบ rt-VBR เท่านั้น ส่วนการส่งแบบ pt-VBR ซึ่งมีการกำหนดเวลาได้ตอบ จะต้องคำนึงถึงเวลาหน่วงของการส่งข้อมูลด้วย ดังนั้นวิทยานิพนธ์นี้จึงนำเสนอวิธีการคำนวณอัตราสำรองแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับทราฟฟิกแบบ pt-VBR โดยปริมาณแบนด์วิดท์ที่คำนวณได้ จะให้การรับประกันคุณภาพการบริการทั้งอัตราการสูญหายและเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลาหน่วงในการนำส่งข้อมูล โดยที่ยังคงคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้งานแบนด์วิดท์ในระบบเครือข่ายด้วย

3.2.2 การรับประกันเวลาหน่วงในการส่งแพ็กเก็ต (Delay Guarantee)

ในระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล เวลาหน่วง (Delay) ในการนำส่งจากต้นทางไปยังปลายทางเกิดจากหลายส่วน ดังต่อไปนี้

- เวลาหน่วงจากควรถ่ายโอนข้อมูลจากผู้ส่งสู่สื่อส่งสัญญาณ (Transmission delay: D_T)
- เวลาหน่วงจากการเดินทางบนสื่อสัญญาณ (Propagation delay: D_P)
- เวลาหน่วงจากการประมวลผลข้อมูล (Processing delay: D_C)
- เวลาหน่วงจากการรอคิวในบัฟเฟอร์ (Queue delay: D_Q)

จะเห็นว่าเวลาหน่วงสามเทอมแรกมีค่าคงที่ ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของระบบเครือข่ายนั้น ๆ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงค่าเวลาหน่วงของการนำส่งข้อมูลในเครือข่ายจึงขึ้นอยู่กับเวลาหน่วงจากการรอคิวในบัฟเฟอร์

เมื่อกำหนดให้ $D_{\max}$ คือค่าเวลาหน่วงมากที่สุดที่ผู้ใช้ยอมรับได้ มีหน่วยเป็นวินาที จะได้ความสัมพันธ์ของเวลาหน่วงในระบบเครือข่ายดังนี้

$$D_{\max} \geq D_T + D_C + D_P + D_Q \quad (3.13)$$

จากสมการฟังก์ชันการกระจายของความยาวคิวในบัฟเฟอร์ (สมการ 3.1) นำมาพิจารณาในเทอมของเวลาหน่วงเฉลี่ย เมื่อกำหนดให้บัฟเฟอร์เท่ากับ B จะได้ [15]

$$D_Q \gamma \frac{\lambda}{\lambda + \mu} z_0 + (z_0 B - 1) e^{z_0 B} + 1 = 0 \quad (3.14)$$

โดยทั่วไป $PLP < 10^{-2}$ จะได้ $(z_0 B - 1) e^{z_0 B} < 10^{-2}$ ดังนั้นสมการ (3.14) จะมีค่าประมาณดังสมการ (3.15)

$$D_Q = -\frac{\lambda + \mu}{\lambda \gamma z_0} \quad (3.15)$$

เมื่อ D_Q คือค่าเวลาหน่วงเฉลี่ยของการรอคิว มีหน่วยเป็น วินาที

จากสมการของ Courcoubetis (สมการ 3.12) เป็นการหาปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับการรับประกันอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูล โดยเทอมแรกคืออัตราการส่งทราฟฟิกเฉลี่ย และเทอมที่สองคือปริมาณแบนด์วิดท์ที่เพิ่มขึ้นเพื่อรับประกันอัตราการสูญหายของข้อมูล ดังนั้นถ้าต้องการค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมเพื่อรับประกันเวลาหน่วงในการส่งข้อมูล เทอมที่สองจะต้องเป็นปริมาณทราฟฟิกที่เพิ่มขึ้นเพื่อรับประกันเวลาหน่วงของการนำส่งข้อมูล จากสมการ (3.15) และความสัมพันธ์ของ z_0 จะได้ค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับการรับประกันเวลาหน่วงดังสมการ (3.16)

$$\alpha_{Delay} = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} + \frac{\mu\gamma}{D_Q(\lambda + \mu)^2} \quad (3.16)$$

3.2.3 การรับประกันการสูญหายและเวลาหน่วงของแพ็กเก็ต

จากสมการ (3.12) และ (3.16) เราจะได้ค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่รับประกันคุณภาพการให้บริการทั้งอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตข้อมูลและเวลาหน่วงของการนำส่งคือ

$$\alpha = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} - \frac{z_0\lambda\mu\gamma^2}{(\lambda + \mu)^3} + \frac{\mu\gamma}{D_Q(\lambda + \mu)^2} \quad (3.17)$$

สมการ (3.17) เทอมแรก $\frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu}$ คืออัตราการส่งข้อมูลเฉลี่ย เทอมที่สอง $\frac{z_0\lambda\mu\gamma^2}{(\lambda + \mu)^3}$ คือปริมาณแบนด์วิดท์ที่เพิ่มขึ้นเพื่อรับประกันการสูญหายของข้อมูล และเทอมที่สาม $\frac{\mu\gamma}{D_Q(\lambda + \mu)^2}$ คือปริมาณแบนด์วิดท์ที่เพิ่มขึ้นเพื่อรับประกันเวลาหน่วงในการนำส่งข้อมูล ถ้าเป็นการนำส่งข้อมูลแบบไม่กำหนดเวลาได้ตอบซึ่งไม่คำนึงถึงเวลาหน่วงของการส่งข้อมูล ($D_{max} \rightarrow \infty$) ทำให้เทอมที่สามมีค่าเป็นศูนย์ นั่นก็คือสมการของ Courcoubetis นั่นเอง นอกจากนี้บางครั้งค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับการรับประกันการสูญหายของข้อมูล อาจจะสามารถรับประกันเวลาหน่วงในการนำส่งข้อมูลได้ด้วย ดังนั้นเพื่อลดปริมาณแบนด์วิดท์ที่ไม่จำเป็น สมการ (3.17) สามารถเขียนใหม่ได้ดังนี้

$$\alpha = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} + \max\left(\frac{-z_0\lambda\mu\gamma^2}{(\lambda + \mu)^3}, \frac{\mu\gamma}{D_Q(\lambda + \mu)^2}\right) \quad (3.18)$$

สมการ (3.18) เป็นการคำนวณค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมที่ให้การรับประกันคุณภาพการบริการทั้งอัตราการสูญหายของข้อมูลและเวลาหน่วงในการนำส่งข้อมูล ดังนั้นจึงเหมาะกับการสื่อสารแบบกำหนดเวลาได้ตอบ และเนื่องจากสมการที่ได้มีการคำนวณที่ไม่ซับซ้อนทำให้ง่ายสำหรับการนำไปใช้งานจริง

3.3 การคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Bandwidth Allocation)

การสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้นี้ ระบบเครือข่ายจะเป็นผู้ทำการจัดสรรอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ใหม่สำหรับทราฟฟิกใด ๆ โดยจะมีการพิจารณาทุก ๆ ช่วงเวลาที่กำหนดหนึ่งจากบทที่ 2 ได้กล่าวถึงวิธีการต่าง ๆ ที่มีการศึกษาวิจัยมาแล้ว และในบทนี้ได้นำหลักการของการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบตายตัว และผลการศึกษาดังกล่าวมานำเสนอวิธีการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ โดยวิทยานิพนธ์นี้ทำการพิจารณาจากฟังก์ชันความยาวคิวสำหรับแหล่งกำเนิดทราฟฟิกแบบเปิด-ปิด ที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2

3.3.1 การรับประกันการสูญหายของแพ็กเกต

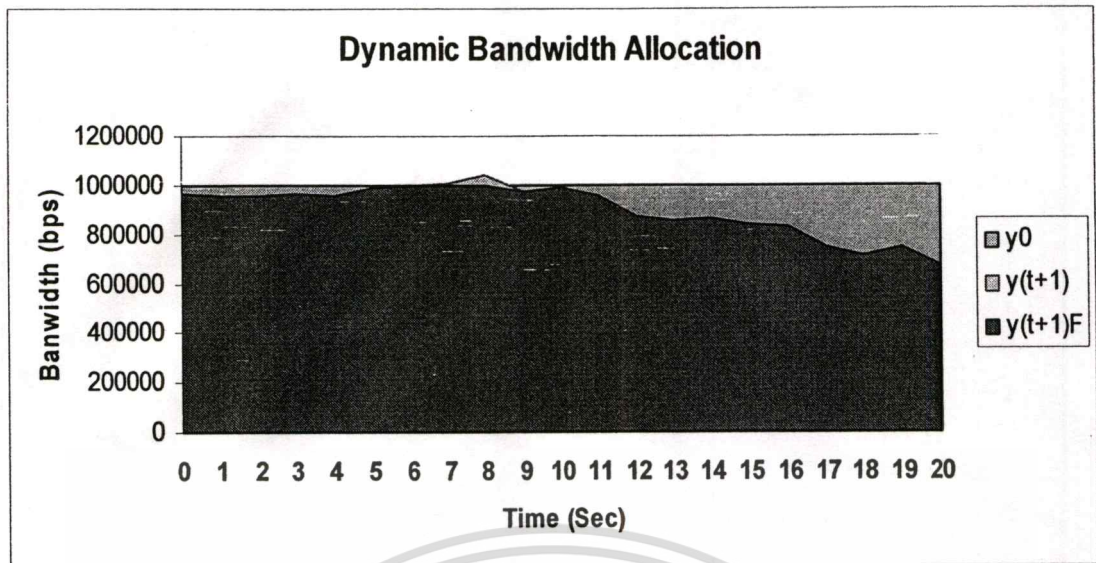
Errin [17] เสนอวิธีการจัดสรรแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ โดยการวัดอัตราการสูญหายของแพ็กเกตข้อมูลในขณะนั้น เทียบกับค่าอัตราการสูญหายแพ็กเกตข้อมูลที่ใช้สามารถยอมรับได้ ถ้าอัตราการสูญหายที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมากกว่าอัตราการสูญหายที่ใช้สามารถยอมรับได้ ระบบเครือข่ายจะทำการเพิ่มปริมาณแบนด์วิดท์ให้แก่ทราฟฟิก ในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราการสูญหายที่เกิดขึ้นในขณะนั้นน้อยกว่าอัตราการสูญหายที่ใช้สามารถยอมรับได้ ระบบอาจจะลดปริมาณแบนด์วิดท์ของทราฟฟิกนั้นลง เพื่อนำแบนด์วิดท์ที่ไม่ถูกใช้งานไปให้บริการแก่ผู้ใช้รายอื่น ๆ ได้ด้วยหลักการนี้ทำให้ระบบเครือข่ายมีประสิทธิภาพการใช้งานสูงขึ้น สำหรับหลักการของ Errin แสดงได้ดังต่อไปนี้

$$\alpha_{n+1} = \alpha_n + \frac{K}{\tau} \times \ln \frac{P_n}{Q_l} \quad (3.19)$$

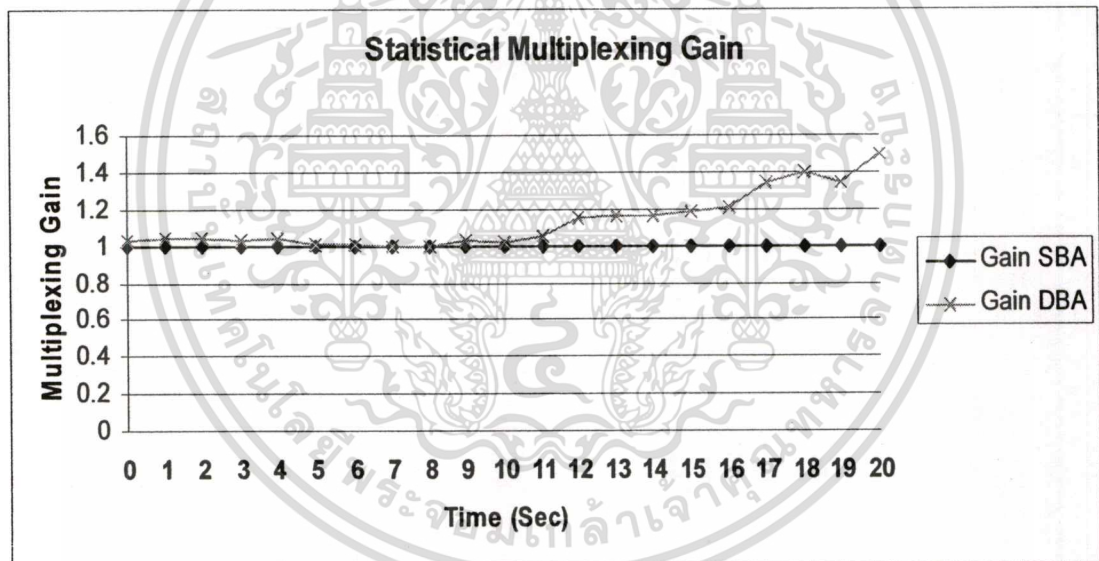
$$\tau = \begin{cases} 1 \dots \text{if } P_n > Q_l \\ 2 \dots \text{if } P_n \leq Q_l \end{cases} \quad (3.20)$$

$$P_n = \frac{L_n}{A_n} \quad (3.21)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.15(ง) กราฟแสดงปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว (y_0) และปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบเปลี่ยนแปลงได้ ($y(t+1)F$)

รูปที่ 4.15(จ) กราฟแสดงมัลติเพล็กซ์กึ่งเกณฑ์ที่ได้จากการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบตายตัว (SBA) และที่ได้จากการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (DBA)

จากการทดลองได้แสดงให้เห็นว่าการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้นี้ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้แบนด์วิดท์ในเครือข่าย โดยสามารถวัดได้จากค่ามัลติเพล็กซ์กึ่งเกณฑ์ที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากระบบเครือข่ายมีการปรับเปลี่ยนปริมาณแบนด์วิดท์ตามลักษณะของทราฟฟิกและการใช้งานจริง ทำให้ระบบเครือข่ายสามารถนำแบนด์วิดท์ที่เหลือใช้ไปให้บริการแก่ผู้ใช้รายใหม่ได้ ส่งผลให้สามารถรองรับผู้ใช้ได้มากขึ้นและประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรเครือข่ายเพิ่มขึ้น โดยที่ยังคงรักษาคุณภาพการให้บริการไว้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อ	P_n	คืออัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตเกิดในช่วงเวลาลำดับที่ n
	Q_i	คืออัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตที่ผู้ใช้ยอมรับได้
	α_n	คืออัตราการสำรองแบนด์วิดท์ ณ ช่วงเวลาปัจจุบัน
	α_{n+1}	คืออัตราการสำรองแบนด์วิดท์สำหรับช่วงเวลาถัดไป
	K	คือค่าคงที่ ใช้ขยายผลของอัตราความคลาดเคลื่อน
	A_n	คือจำนวนของแพ็กเก็ตที่มาถึงในช่วงเวลาลำดับที่ n
	L_n	คือจำนวนของแพ็กเก็ตที่สูญหายไปในช่วงเวลาลำดับที่ n

เนื่องจากวิธีของ Errin ใช้อัตราการสูญหายของข้อมูลเปรียบเทียบกับอัตราการสูญหายที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ ในการปรับเปลี่ยนปริมาณแบนด์วิดท์ กรณีที่เกิดการสูญหายมากกว่าอัตราการสูญหายที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ ระบบเครือข่ายจะต้องเพิ่มปริมาณแบนด์วิดท์ให้แก่กราฟฟิกเพื่อลดอัตราการสูญหายให้เป็นไปตาม QoS ที่กำหนดไว้ ซึ่งช่วงเวลาที่ระบบเครือข่ายวัดค่าอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตได้มากกว่าอัตราการสูญหายที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้นี้ แพ็กเก็ตได้มีการสูญหายไปเรียบร้อยแล้วก่อนที่ระบบเครือข่ายจะมีการปรับเพิ่มปริมาณแบนด์วิดท์ให้แก่กราฟฟิก ทำให้อัตราการสูญหายที่เกิดขึ้นจริงมีค่ามากกว่าอัตราการสูญหายที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ ดังนั้นกรณีนี้ระบบเครือข่ายจึงไม่สามารถรับประกันอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตได้จริง

3.3.2 การรับประกันเวลาหน่วงโดยพิจารณาจากความยาวคิวในบัฟเฟอร์

จากสมการ (3.1) และ (3.2) แสดงฟังก์ชันการกระจายตัวของความยาวคิวในบัฟเฟอร์หนึ่งสำหรับแหล่งจ่ายกราฟฟิกแบบเปิด-ปิด ดังนี้

$$F(x) = 1 - e^{-z_0 x} \quad (3.22)$$

เมื่อ

$$z_0 = \frac{(\lambda_i + \mu_i)\alpha - \lambda_i \gamma_i}{(\alpha - \gamma_i)\alpha} \quad (3.23)$$

โดย B คือขนาดของบัฟเฟอร์ขาออกของโหนดใด ๆ

เมื่อพิจารณาเรื่องของเวลาหน่วง จะพบว่าเวลาหน่วงของการนำส่งข้อมูลที่เกิดขึ้นในระบบเครือข่ายจะเปลี่ยนแปลงตามเวลาหน่วงที่เกิดจากการรอคิวในบัฟเฟอร์ เนื่องจากเวลาหน่วงที่เกิดจากปัจจัยอื่นมีค่าคงที่ตามโครงสร้างของระบบเครือข่ายนั้น ถ้ากำหนดให้เส้นทางของกราฟฟิก i

ประกอบด้วยโหนดต่าง ๆ จำนวน n โหนด ดังนั้นเวลาหน่วงของการรอคิวเฉลี่ยต่อโหนดที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้จะแสดงได้ด้วยสมการที่ (3.25)

$$D_{\bar{Q}} = \frac{D_Q}{n} \quad (3.24)$$

- เมื่อ n คือจำนวนโหนดทั้งหมดในเส้นทางของกราฟฟิก i โดยที่ $n = [1, 2, 3, \dots, N]$
 D_Q คือเวลาหน่วงของการรอคิวตลอดเส้นทางที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ (วินาที)
 $D_{\bar{Q}}$ คือเวลาหน่วงเฉลี่ยของการรอคิวในโหนด n ที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ (วินาที)

สมการ (3.16) คือปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับการรับประกันเวลาหน่วงในการนำส่งข้อมูล ดังนั้นเมื่อผู้ใช้กำหนดค่าเวลาหน่วงที่สามารถยอมรับได้ จะได้ปริมาณแบนด์วิดท์ที่ต้องการใช้เพื่อรับประกันเวลาหน่วง คือ

$$\alpha_{Delay} = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} + \frac{\mu\gamma}{D_{\bar{Q}}(\lambda + \mu)^2} \quad (3.25)$$

เมื่อได้ค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่ต้องการแล้ว จะใช้ความสัมพันธ์จากสมการการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ของ Courcoubetis เพื่อหาค่าความยาวคิวเฉลี่ยที่ทำให้ระบบเครือข่ายสามารถรับประกันเวลาหน่วงของการนำส่งข้อมูลได้

$$\bar{Q}_D = \frac{\lambda\mu\gamma^2 \ln(PLP)}{\left(\frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} - \alpha\right) \times (\lambda + \mu)^3} \quad (3.26)$$

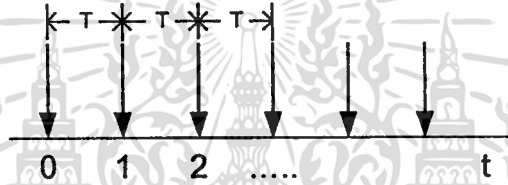
เมื่อ $\bar{Q}_D$ คือความยาวคิวเฉลี่ยในบัฟเฟอร์ ที่ทำให้ระบบเครือข่ายสามารถรับประกันเวลาหน่วงและอัตราการสูญหายของการนำส่งข้อมูลได้ มีหน่วยเป็นบิต

นั่นคือสำหรับบัฟเฟอร์ใด ๆ เมื่อความยาวคิวที่เกิดขึ้นจริงมีค่ามากกว่าความยาวคิวเฉลี่ยที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ อาจจะทำให้เวลาหน่วงรวมของกราฟฟิก มีค่าเกินกว่าค่าที่ผู้ใช้กำหนด ดังนั้นถ้าเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น ระบบเครือข่ายจะต้องเพิ่มปริมาณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ให้แก่กราฟฟิกนั้น เพื่อให้ความยาวคิวในบัฟเฟอร์ลดลง หลักการดังกล่าวสามารถสรุปเป็นวิธีการ

คำนวณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Allocation Algorithm) ดังสมการ (3.27)

$$\alpha_{t+1} = \alpha_t + K \times \ln \frac{Q_t}{\bar{Q}_D} \quad (3.27)$$

เมื่อ	α_{t+1}	คืออัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับช่วงเวลาถัดไป (บิตต่อวินาที)
	α_t	คืออัตราการสำรองแบนด์วิดท์ในช่วงเวลาปัจจุบัน (บิตต่อวินาที)
	Q_t	คือความยาวคิวที่ ณ เวลาปัจจุบัน (บิต)
	K	คือค่าคงที่ ใช้ขยายผลของอัตราความคลาดเคลื่อน (บิตต่อวินาที)
	$\bar{Q}_D$	คือความยาวคิวเฉลี่ยในบัฟเฟอร์ สำหรับการรับประกัน QoS (บิต)

รูปที่ 3.1 แสดงคาบเวลาการพิจารณาอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้

สำหรับความยาวคิวที่ ณ เวลาเริ่มต้น $\alpha_{t=0}$ สามารถหาได้จากวิธีคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 3.2.3 ดังนั้นอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่เวลาใด ๆ α_t จะต้องมีย่านน้อยกว่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ ณ เวลาเริ่มต้น เนื่องจาก $\alpha_{t=0}$ เป็นอัตราการสำรองแบนด์วิดท์คงที่ที่สามารถรับประกันคุณภาพการบริการทั้งอัตราการสูญหายและเวลาหน่วงของการนำส่งข้อมูล แต่สำหรับการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้แบนด์วิดท์ เนื่องจากอัตราการสำรองแบนด์วิดท์มีความสอดคล้องกับทราฟฟิกจริงมากขึ้น

สมการ (3.27) เมื่อความยาวคิวที่เวลาปัจจุบัน t มีค่ามากกว่าค่าความยาวคิวมากที่สุดที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ $\bar{Q}_D$ นั่นคือเกิด Bursty ในบัฟเฟอร์นั้น ระบบเครือข่ายจะต้องทำการเพิ่มอัตราการสำรองแบนด์วิดท์เพื่อเร่งให้แพ็กเก็ตถูกส่งออกมาจากบัฟเฟอร์โดยเร็ว มิเช่นนั้นแพ็กเก็ตอาจจะล้นบัฟเฟอร์และทำให้เกิดการสูญหายของข้อมูลเกิดขึ้นได้ ในทางตรงกันข้ามถ้าความยาวคิวที่เวลา t มีค่าน้อยกว่า $\bar{Q}_D$ นั่นแสดงว่ามีการใช้งานแบนด์วิดท์น้อยกว่าที่ทำการสำรองไว้กับระบบเครือข่าย ดังนั้นระบบเครือข่ายจะทำการลดอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ลงตามอัตราความแตกต่างนั้นเพื่อปรับให้สอดคล้องกับอัตราการใช้งานจริงมากที่สุด ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งาน

ทรัพยากรเครือข่าย และทำให้ระบบเครือข่ายสามารถรองรับผู้ใช้ได้จำนวนมากขึ้นด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเป็นการเพิ่มค่ามัดติเพื่อกซึ่งเคนให้กับระบบเครือข่ายนั่นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การทดลองและผลการทดลอง

การทดลองแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ การคำนวณค่าปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสมสำหรับกราฟฟิก แบบ π -VBR

1. การคำนวณแบนด์วิดท์แบบตายตัว (Static Bandwidth Allocation)
2. การคำนวณแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Bandwidth Allocation)

4.1 การคำนวณแบนด์วิดท์แบบตายตัว

4.1.1 การทดลอง

ในส่วนนี้ได้ทำการจำลองโดยใช้ฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ ด้วยโปรแกรม MATLAB ทำการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบต่าง ๆ ได้แก่ การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราความเร็วสูงสุดของกราฟฟิก ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและมีการใช้งานมากที่สุดในปัจจุบัน การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากวิธีการของ Gibbens & Hunt การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากวิธีการของ Courcoubetis และการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากวิธีการที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้

สำหรับฟังก์ชันที่ใช้ในการทดลอง สรุปได้ทั้งหมด 4 สมการ ดังต่อไปนี้

- 1) สมการของ Gibbens และ Hunt

$$\alpha_{Gibbens\&\;Hunt} = \frac{(z_0\gamma + \mu + \lambda) - \sqrt{(z_0\gamma + \mu - \lambda)^2 + 4\lambda\mu}}{2z_0} \quad (4.1)$$

- 2) สมการของ Courcoubetis

$$\alpha_{Courcoubetis} = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} - \frac{z_0\lambda\mu\gamma^2}{(\lambda + \mu)^3} \quad (4.2)$$

- 3) สมการของที่พิจารณาการรับประกันเวลาหน่วง

$$\alpha_{Delay} = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} + \frac{\mu\gamma}{D_Q(\lambda + \mu)^2} \quad (4.3)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

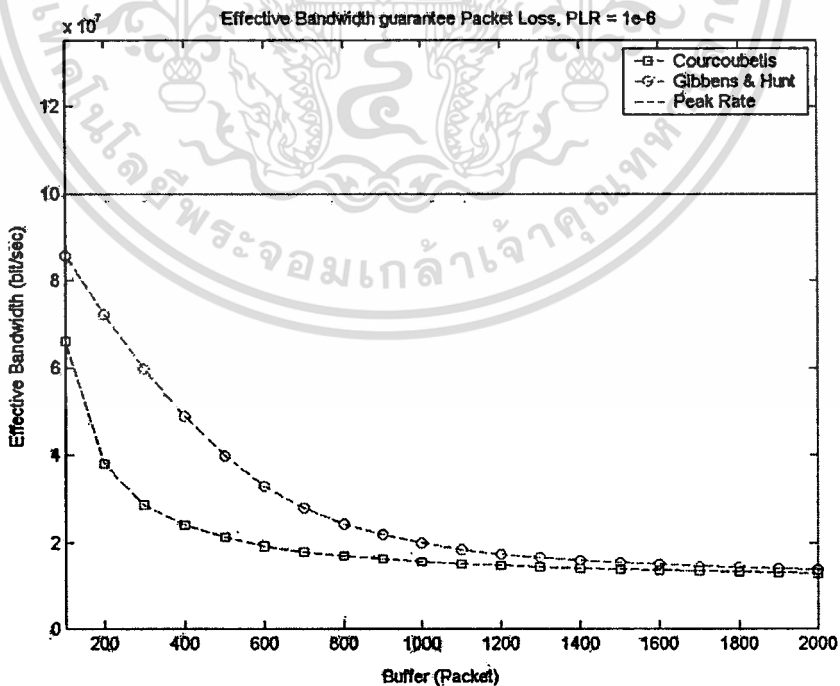
4) สมการที่พิจารณาการรับประกันอัตราการสูญหายและเวลาหน่วง

$$\alpha = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} + \max\left(\frac{-z_0\lambda\mu\gamma^2}{(\lambda + \mu)^3}, \frac{\mu\gamma}{D_Q(\lambda + \mu)^2}\right) \quad (4.4)$$

ในการทดลอง กำหนดให้ใช้แบบจำลองแหล่งจ่ายแบบเปิด-ปิด ที่มีความสัมพันธ์ของช่วงเวลาเปิด-ปิด เป็นแบบเอ็กโพเนนเชียล และ 1 แพ็กเกตมีความยาวเท่ากับ 424 บิต หรือ 53 ไบท์ (แพ็กเกต เอ ที เอ็ม) อัตราทราฟฟิกที่ใช้ในการทดลองอ้างอิงสำหรับเครือข่ายแกนหลัก (Backbone Network) ในการส่งข้อมูลแบบดิจิทัล ซึ่งเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่และมีปริมาณทราฟฟิกไหลเวียนสูง [1] โดยพิจารณาเป็น 1 ทราฟฟิกใหญ่ ซึ่งเกิดจากการรวมหลาย ๆ ทราฟฟิกเข้าด้วยกัน (Multiplexed traffic) และมีการกำหนดค่าคุณลักษณะทราฟฟิกของทราฟฟิกลำดับที่ i ดังนี้

$PeakRate_i$	อัตราความเร็วสูงสุด 100 เมกะบิตต่อวินาที
$MeanRate_i$	อัตราความเร็วเฉลี่ย 10 เมกะบิตต่อวินาที
$AverageBurstSize_i$	ขนาดกลุ่มแพ็กเกตเฉลี่ย 10 แพ็กเกต หรือ 4240 บิต
$PacketLossRatio_i$	อัตราการสูญหายแพ็กเกตที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้ $1e-6$
$AcceptableQueuingDelay_i$	เวลาหน่วงมากที่สุดของการรอคิวที่ผู้ใช้ยอมรับได้ $1 \mu s$

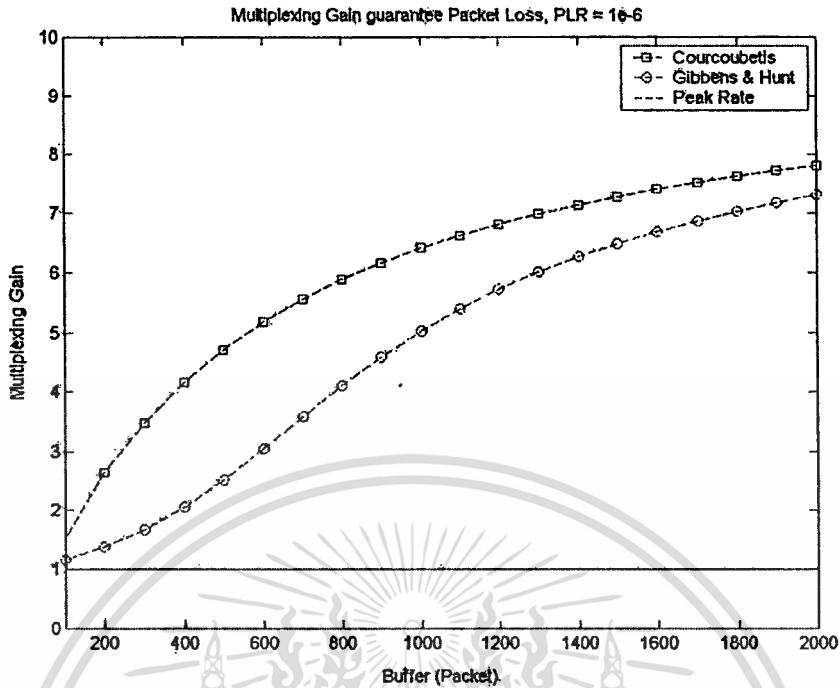
4.1.1 ผลการทดลอง

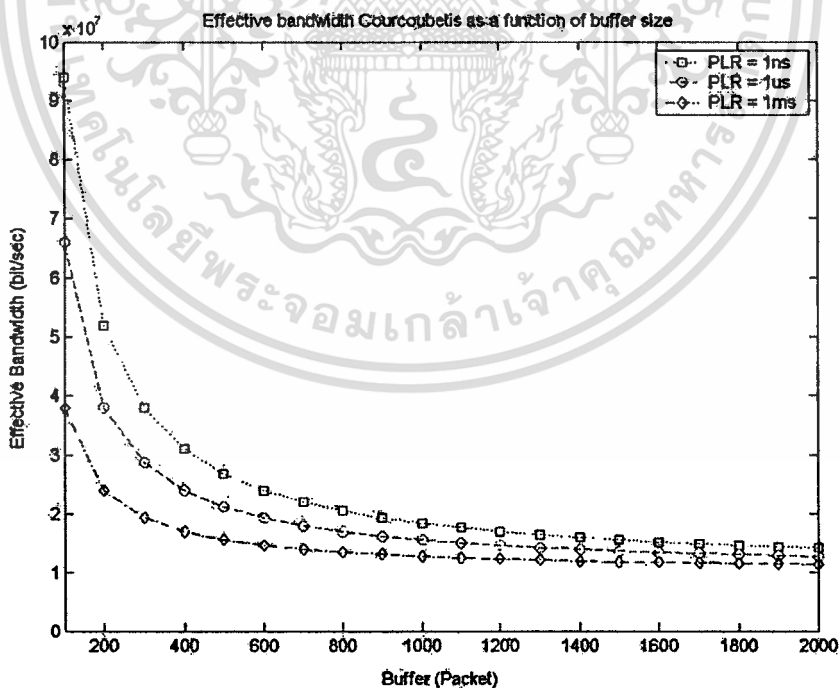
รูปที่ 4.1 เปรียบเทียบการสำรองแบนด์วิดธ์ด้วยอัตราการส่งข้อมูลสูงสุด วิธีการของ

Gibbens&Hunt (สมการ 4.1) และวิธีการของ Courcoubetis (สมการ 4.2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

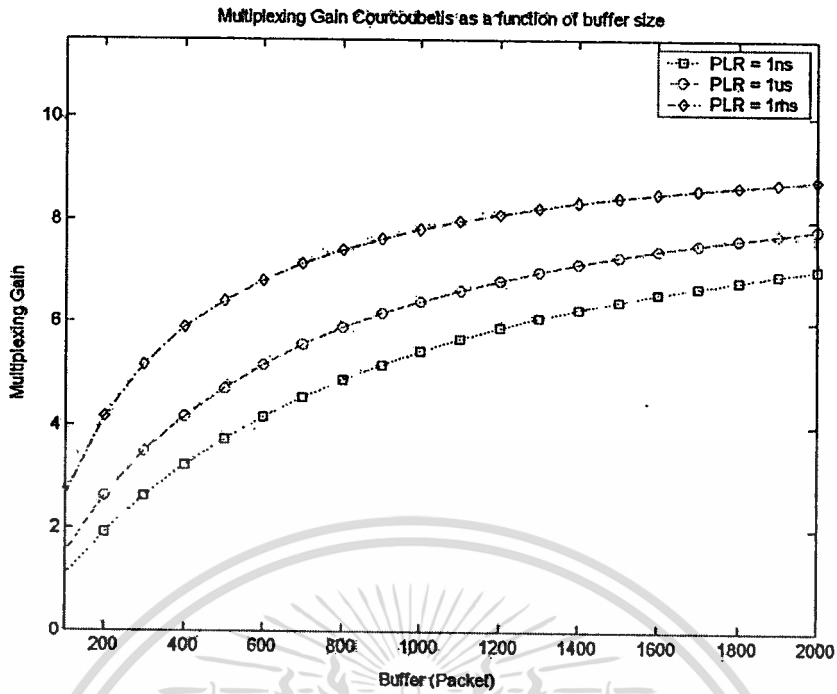

รูปที่ 4.2 มัลติเพล็กซ์กึ่งเกณฑ์ที่ได้จากการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราการส่งข้อมูลสูงสุด วิธีการของ Gibbens&Hunt (สมการ 4.1) และวิธีการของ Courcoubetis (สมการ 4.2)

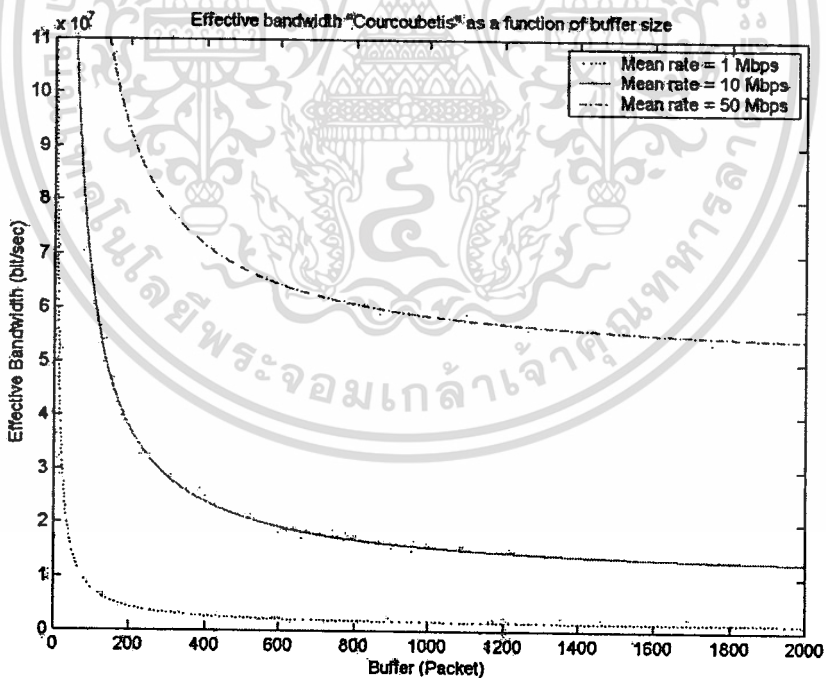

รูปที่ 4.3 อัตราการสำรองแบนด์วิดท์จากวิธีของ Courcoubetis (สมการ 4.2) เมื่ออัตราการสูญหายของข้อมูลที่ใช้ยอมรับได้มีค่าต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

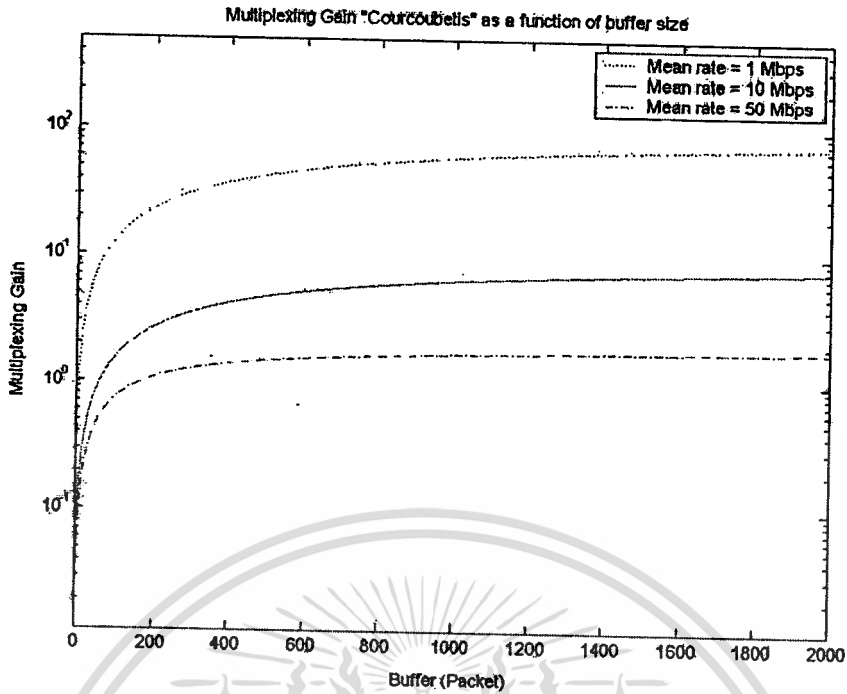

รูปที่ 4.4 มัลติเพล็กซ์ซึ่งเกิดจากอัตราการสำรองแบนด์วิธของ Courcoubetis (สมการ 4.2) เมื่ออัตราการสูญหายของข้อมูลที่ใช้ขอรับได้มีค่าต่างกัน

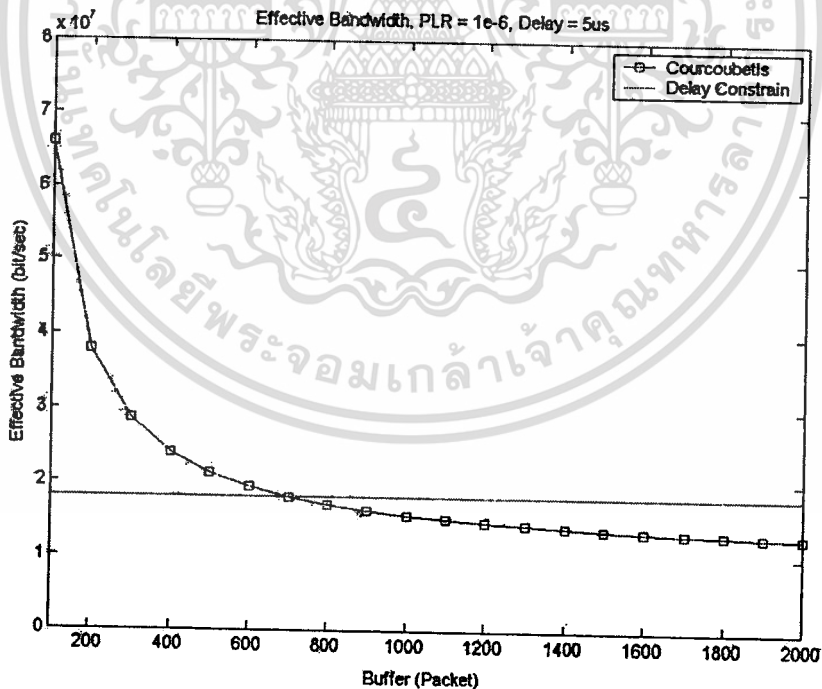

รูปที่ 4.5 อัตราการสำรองแบนด์วิธจากวิธีของ Courcoubetis (สมการ 4.2) เมื่ออัตราความเร็วเฉลี่ยของทราฟฟิกมีค่าต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

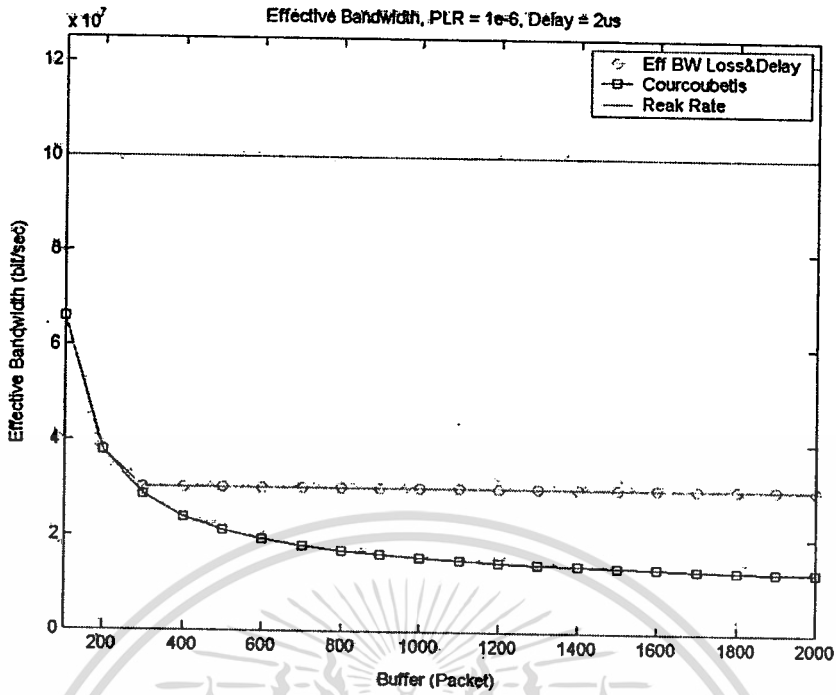

รูปที่ 4.6 มัลติเพล็กซ์ซึ่งเกินจากอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ของ Courcoubetis (สมการ 4.2) เมื่ออัตราความเร็วเฉลี่ยของกราฟฟิกมีค่าต่างกัน

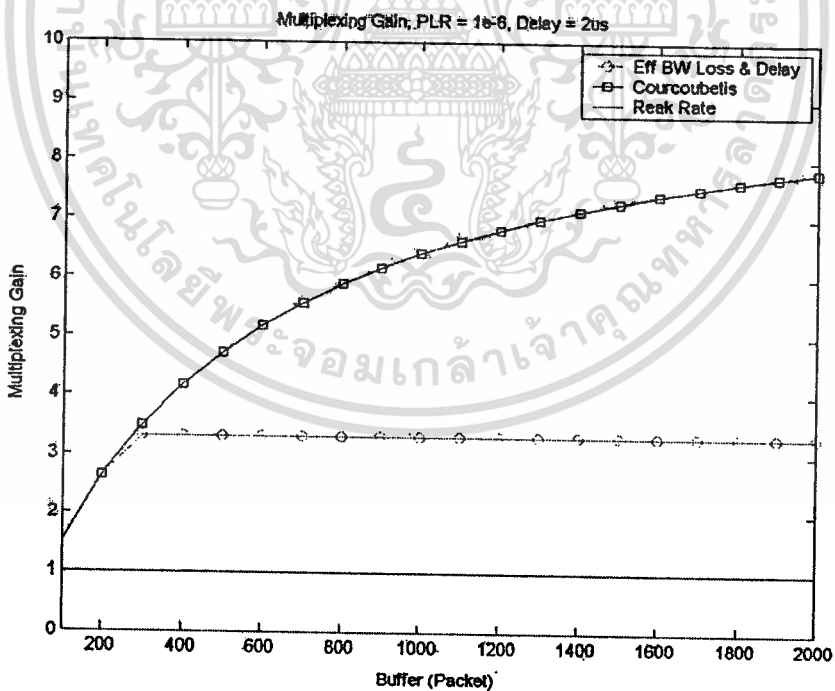

รูปที่ 4.7 เปรียบเทียบการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยวิธีของ Courcoubetis (สมการ 4.2) และวิธีพิจารณาจากเวลาหน่วงเพียงอย่างเดียว (สมการ 4.3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

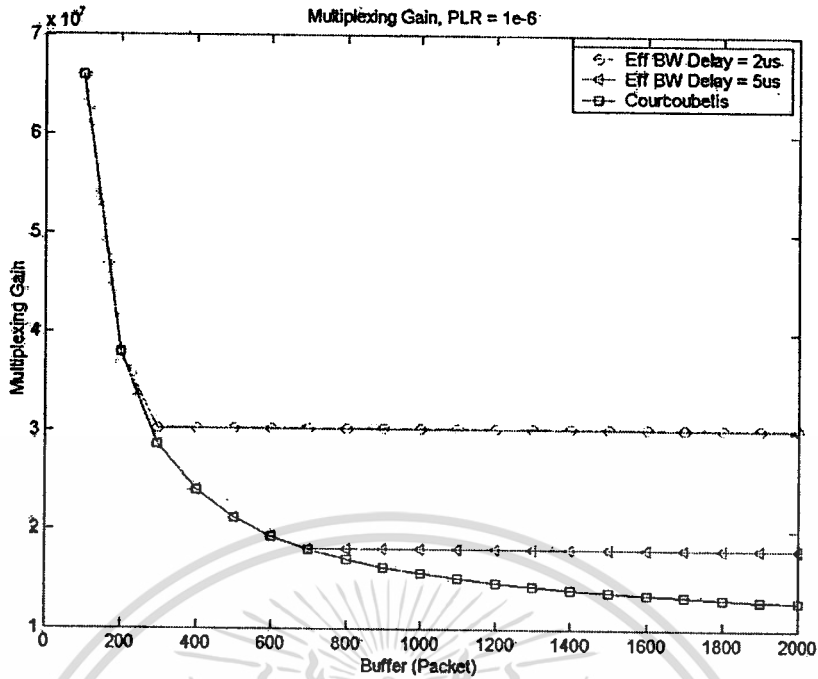

รูปที่ 4.8 เปรียบเทียบการสำรองแบนด์วิธด้วยอัตราความเร็วสูงสุด วิธีของ Courcoubetis (สมการ 4.2) และวิธีที่พิจารณาจากเวลาหน่วงและอัตราสูญหายของแพ็กเก็ต (สมการ 4.4)

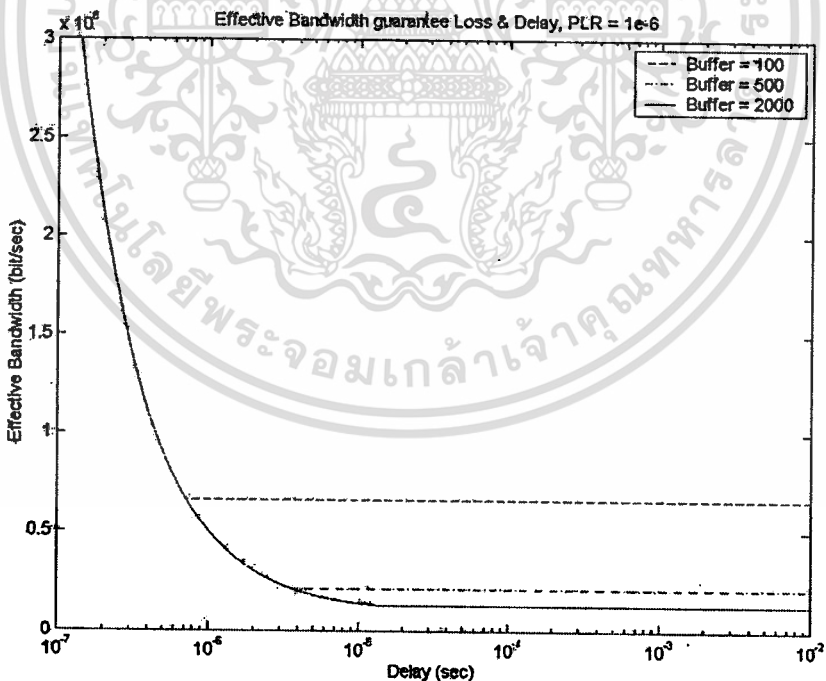

รูปที่ 4.9 เปรียบเทียบมัลติเพล็กซ์ซึ่งกันระหว่างการสำรองแบนด์วิธด้วยอัตราความเร็วสูงสุด วิธีของ Courcoubetis (สมการ 4.2) และวิธีที่พิจารณาจากเวลาหน่วงและอัตราสูญหายของแพ็กเก็ต (สมการ 4.4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.10 อัตราการสำรองแบนด์วิธจากรีวิวพิจารณาจากเวลาหน่วงและอัตราสูญหายของแพ็กเก็ต (สมการ 4.4) เมื่อเวลาหน่วงที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้มีค่าเข้มงวดมากขึ้น

รูปที่ 4.11 เปรียบเทียบอัตราการสำรองแบนด์วิธจากรีวิวพิจารณาจากเวลาหน่วงและอัตราสูญหายของแพ็กเก็ต (สมการ 4.4) เมื่อขนาดของบัฟเฟอร์แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการทดลองข้างต้น รูปที่ 4.1 เปรียบเทียบปริมาณแบนด์วิดท์เมื่อทำการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราการส่งข้อมูลสูงสุด การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยวิธีการของ Gibbend และ Hunt และการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยวิธีการของ Courcoubetis พบว่าเมื่อกำหนดให้ตัวแปรกราฟฟิกต่าง ๆ และความต้องการคุณภาพการบริการ (QoS) เท่ากัน วิธีการของ Courcoubetis ให้ปริมาณแบนด์วิดท์ที่น้อยกว่าสองวิธีแรก ซึ่งทำให้ระบบเครือข่ายได้รับค่ามัลติเพล็กซ์เชิงเกนสูงกว่า ดังแสดงในรูปที่ 4.2

รูปที่ 4.3 และ 4.4 แสดงปริมาณแบนด์วิดท์ด้วยวิธีการสำรองแบนด์วิดท์ของ Courcoubetis เมื่ออัตราการสูญหายของข้อมูลที่ผู้ใช้ยอมรับได้และอัตราความเร็วเฉลี่ยมีค่าแตกต่างกัน พบว่าเมื่ออัตราการสูญหายของข้อมูลมีค่าเข้มข้นหรืออัตราความเร็วเฉลี่ยสูงขึ้น จะทำให้ปริมาณแบนด์วิดท์ที่ต้องการใช้มีค่าสูงขึ้นด้วยเพื่อให้ระบบเครือข่ายสามารถรับประกันคุณภาพการบริการได้ตามที่ผู้ใช้ต้องการ ซึ่งส่งผลให้มัลติเพล็กซ์เชิงเกนมีค่าลดลงดังรูป 4.4 และ 4.6 ตามลำดับ

รูปที่ 4.7 เปรียบเทียบปริมาณแบนด์วิดท์ระหว่างวิธีการสำรองแบนด์วิดท์ของ Courcoubetis ซึ่งพิจารณาจากอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตเพียงอย่างเดียว และวิธีพิจารณาจากเวลาหน่วงเพียงอย่างเดียว พบว่าเมื่อบัฟเฟอร์มีขนาดเล็กปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากวิธีของ Courcoubetis จะมีค่ามากกว่าวิธีพิจารณาจากเวลาหน่วงเพียงอย่างเดียว ในทางตรงกันข้ามเมื่อบัฟเฟอร์มีขนาดใหญ่ปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากวิธีของ Courcoubetis จะมีค่าน้อยกว่าวิธีพิจารณาจากเวลาหน่วงเพียงอย่างเดียว ดังนั้นสำหรับกราฟฟิกแบบ rt-VBR ที่ต้องการการรับประกันคุณภาพการบริการทั้งอัตราการสูญหายของข้อมูลและเวลาหน่วงในการนำส่งข้อมูล จึงเลือกใช้ปริมาณแบนด์วิดท์ที่มากที่สุดระหว่างสองค่าข้างต้นมาใช้ในการสำรองแบนด์วิดท์ในระบบเครือข่าย

รูปที่ 4.8 เปรียบเทียบปริมาณแบนด์วิดท์เมื่อทำการสำรองแบนด์วิดท์ด้วยอัตราการส่งข้อมูลสูงสุด การสำรองแบนด์วิดท์ด้วยวิธีการของ Courcoubetis และวิธีที่พิจารณาจากเวลาหน่วงและอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ต พบว่าเมื่อกำหนดให้ตัวแปรกราฟฟิกต่าง ๆ และความต้องการคุณภาพการบริการ (QoS) เท่ากัน วิธีการที่พิจารณาจากเวลาหน่วงและอัตราการสูญหายของแพ็กเก็ต จะให้ปริมาณแบนด์วิดท์มากกว่าวิธีของ Courcoubetis ซึ่งพิจารณาอัตราการสูญหายของข้อมูลเพียงอย่างเดียว ทั้งสามวิธีดังกล่าวแสดงค่ามัลติเพล็กซ์เชิงเกนดังรูปที่ 4.9

รูปที่ 4.10 เมื่อเวลาหน่วงที่ผู้ใช้สามารถยอมรับได้มีค่าเข้มข้นน้อยลง จะทำให้ปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากวิธีพิจารณาเวลาหน่วงและอัตราสูญหายของแพ็กเก็ต มีค่าเข้าใกล้กับปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้วิธีการของ Courcoubetis ซึ่งไม่มีการคำนึงถึงการรับประกันเวลาหน่วงของการนำส่งเลย

รูปที่ 4.11 เปรียบเทียบอัตราการสำรองแบนด์วิดท์จากวิธีพิจารณาเวลาหน่วงและอัตราสูญหายของแพ็กเก็ตเมื่อขนาดของบัฟเฟอร์แตกต่างกัน พบว่าเมื่อบัฟเฟอร์มีขนาดใหญ่ขึ้นจะทำให้ปริมาณแบนด์วิดท์ที่ต้องการใช้ลดลง เนื่องจากบัฟเฟอร์มากทำให้โอกาสที่จะเกิดการสูญหายของแพ็กเก็ตมีค่าน้อย ดังนั้นจึงต้องการอัตราการนำส่งที่น้อยลงด้วย

4.2 การคำนวณแบนด์วิดธ์แบบเปลี่ยนแปลงได้

4.2.1 การทดลอง

วิธีคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดธ์แบบเปลี่ยนแปลงได้ตามที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้ แสดงดังสมการ (4.5)

$$\alpha_{i+1} = \alpha_i + K \times \ln \frac{Q_i}{\bar{Q}_D} \quad (4.5)$$

เมื่อ	α_{i+1}	คืออัตราการสำรองแบนด์วิดธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่วงเวลาถัดไป (บิตต่อวินาที)
	α_i	คืออัตราการสำรองแบนด์วิดธ์ในช่วงเวลาปัจจุบัน (บิตต่อวินาที)
	Q_i	คือความยาวคิวที่ ณ เวลาปัจจุบัน (บิต)
	K	คือค่าคงที่ ใช้ขยายผลของอัตราความคลาดเคลื่อน (บิตต่อวินาที)
	$\bar{Q}_D$	คือความยาวคิวเฉลี่ยในบัฟเฟอร์ สำหรับการรับประกัน QoS (บิต)

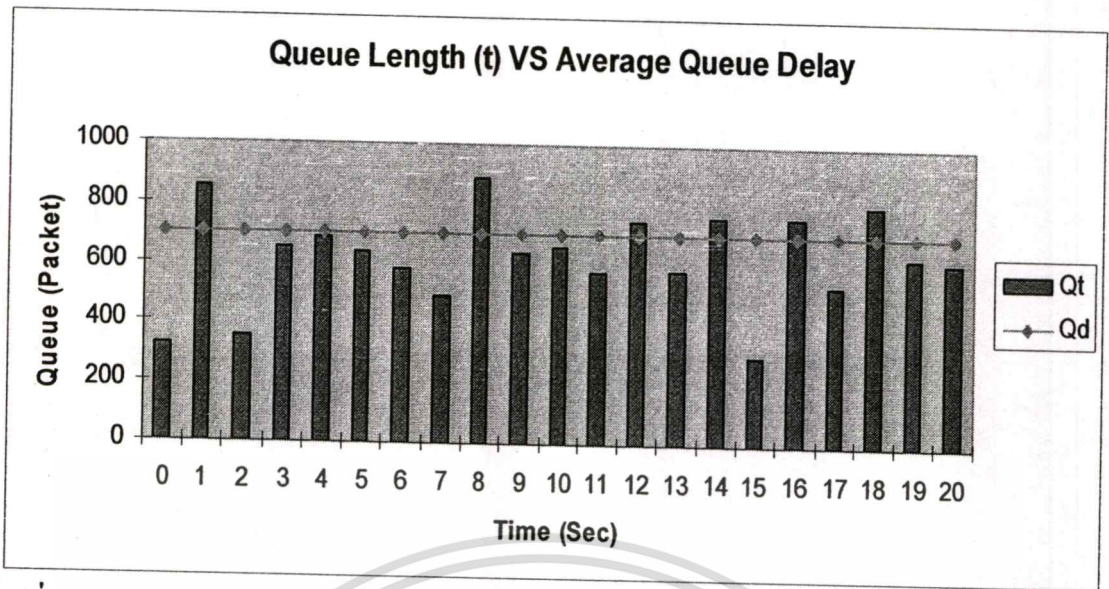
ในการทดลองมีการกำหนดตัวแปรกราฟิกดังนี้

Q_i	เป็นค่าที่เกิดจากการสุ่ม (Random) มีค่าอยู่ในช่วง 100 ถึง 1000 แพ็กเกต
$\bar{Q}_D$	เท่ากับ 700 แพ็กเกต โดยพิจารณาที่ $PLP = 1e-6$ และ $D_Q = 5e-6$ วินาที
α_0	เท่ากับ 1 เมกะบิตต่อวินาที
K	เท่ากับ 100 กิโลบิตต่อวินาที [17]

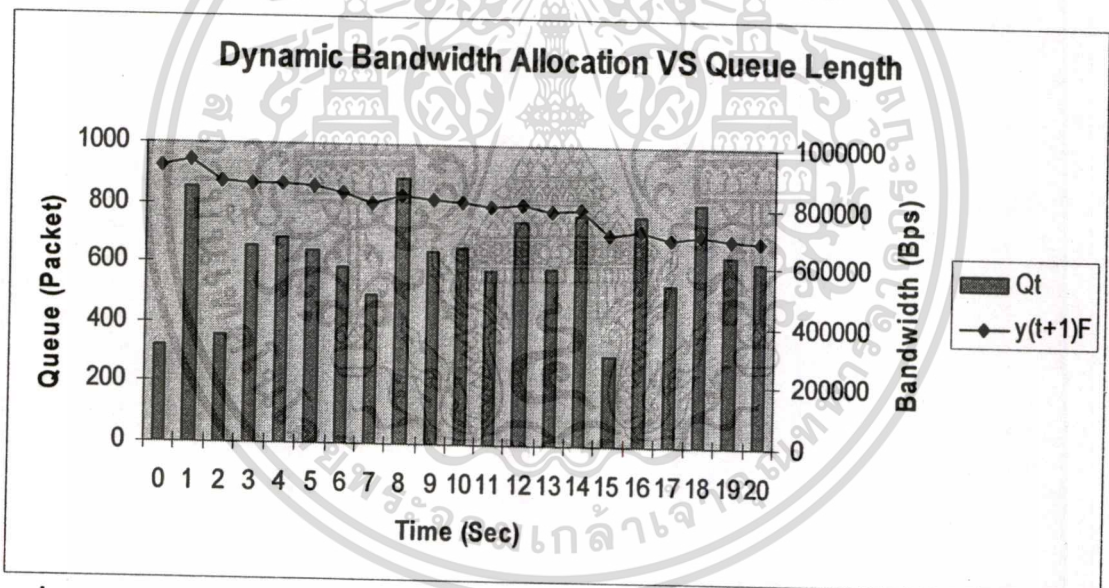
โดยการทดลองทำการจะเปรียบเทียบผลของการคำนวณแบนด์วิดธ์แบบตายตัว (Static Bandwidth Allocation: SBA) กับการคำนวณแบนด์วิดธ์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Bandwidth Allocation: DBA) โดยค่ามัลติเพล็กซ์เชิงเกนจะเป็นวัดประสิทธิภาพของระบบเครือข่าย เมื่อมัลติเพล็กซ์เชิงเกนสูงทำให้ระบบสามารถรองรับผู้ใช้ได้จำนวนมาก นั่นคือเกิดการใช้งานเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.2 ผลการทดลอง

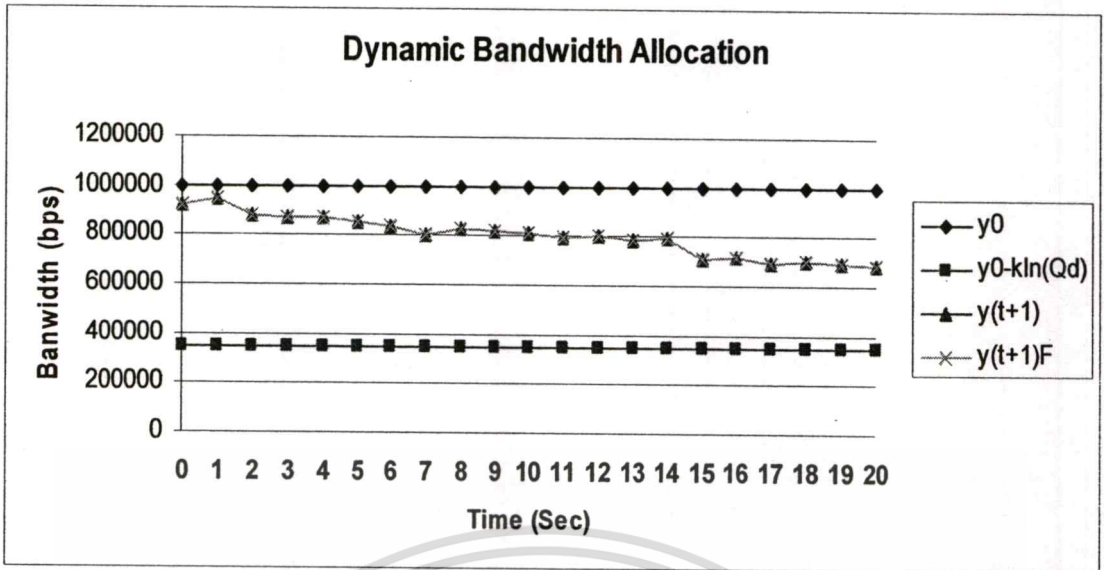
กรณีแรก ทราฟฟิกมีอัตราเร็วค่อนข้างคงที่ ทำให้ความยาวคิวมีอัตราการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก และมีค่าใกล้เคียงกับ $\bar{Q}_D$ ทำให้ไม่เกิดการสูญหายของแพ็กเกต และทราฟฟิกได้รับการรับประกันเวลาหน่วงด้วย แสดงดังรูปที่ 4.12(ก) – 4.12(จ)

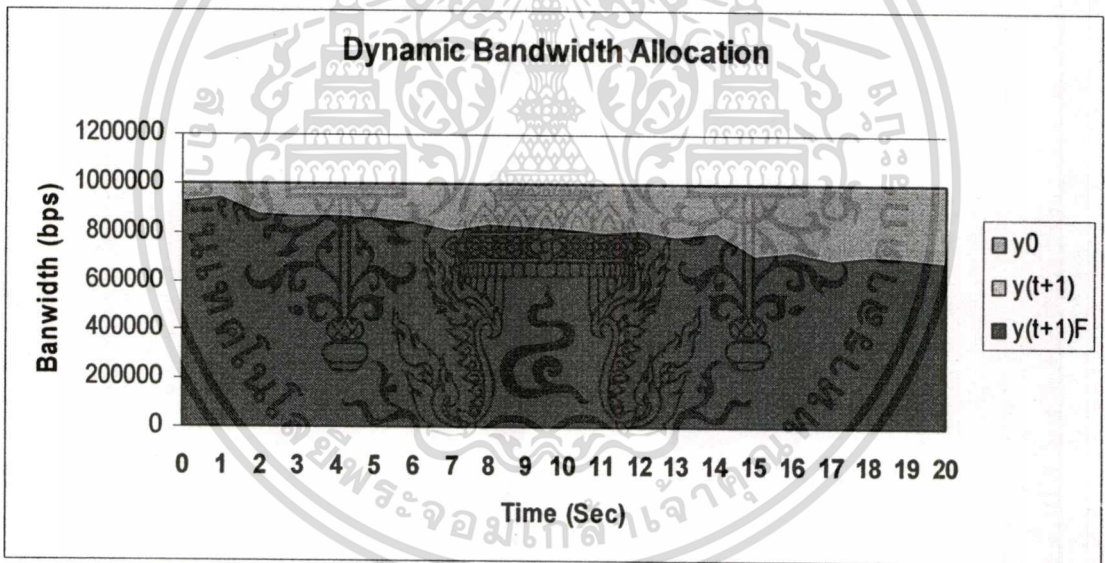
รูปที่ 4.12(ก) กราฟแสดงความยาวคิว ณ เวลา t และค่าความยาวคิวเฉลี่ยในโหนดใด ๆ ที่ทำให้เครือข่ายสามารถรับประกัน QoS ได้

รูปที่ 4.12(ข) กราฟแสดงความยาวคิว ณ เวลา t และอัตราการสำรองแบนด์วิดธ์สำหรับคาบเวลาถัดไป (เวลา t ถึงเวลา $t+1$)

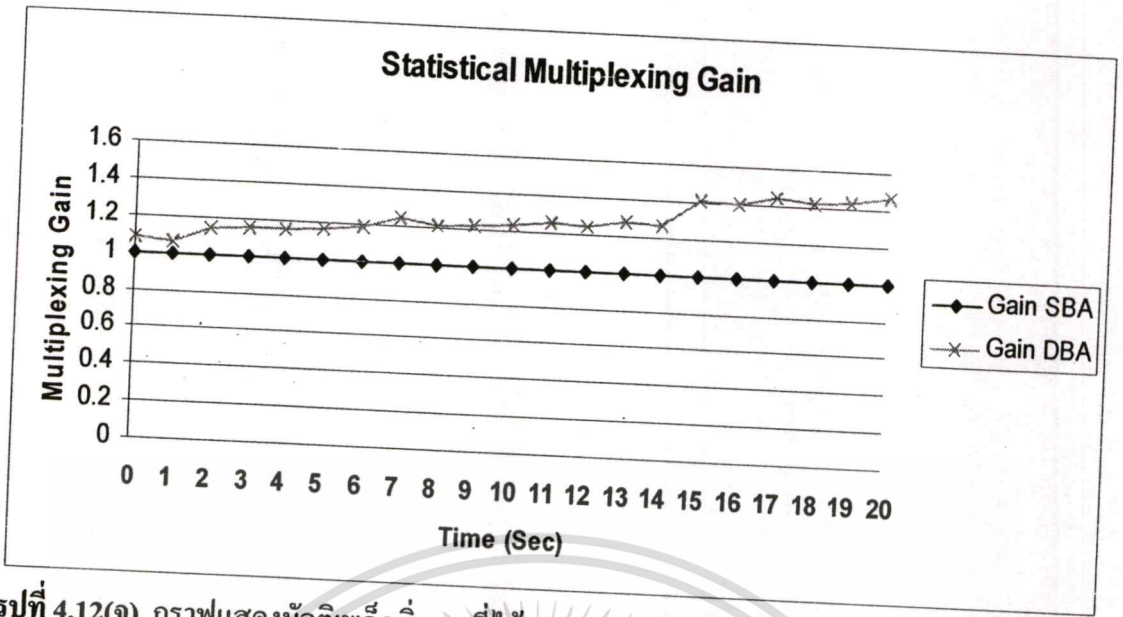

รูปที่ 4.12(ค) กราฟแสดงปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว (y_0) และปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบเปลี่ยนแปลงได้ ($y(t+1)F$)

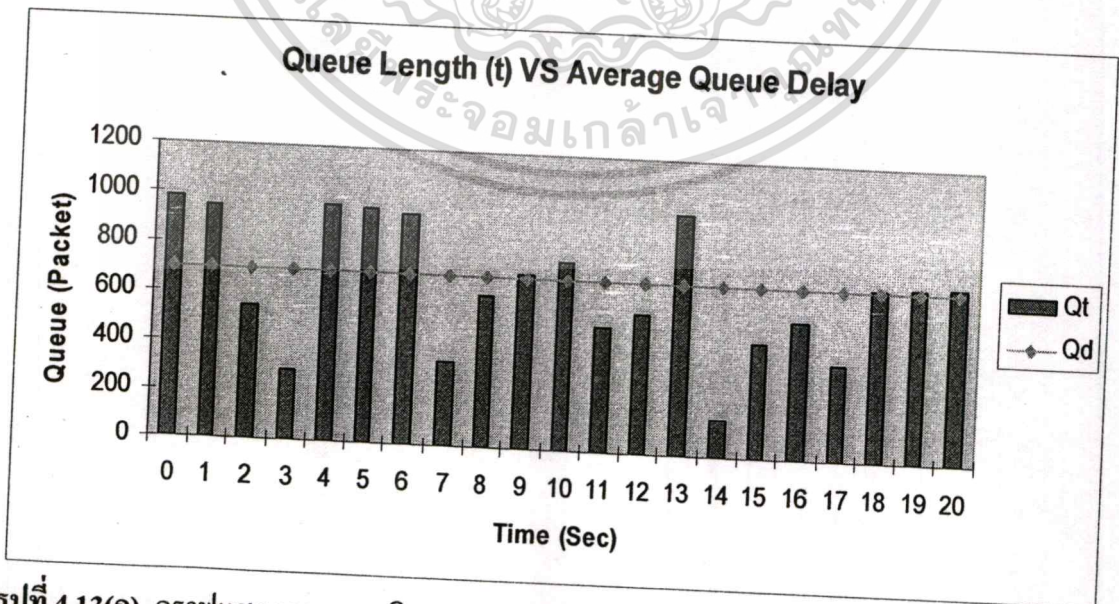
รูปที่ 4.12(ง) กราฟแสดงปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว (y_0) และปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบเปลี่ยนแปลงได้ ($y(t+1)F$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

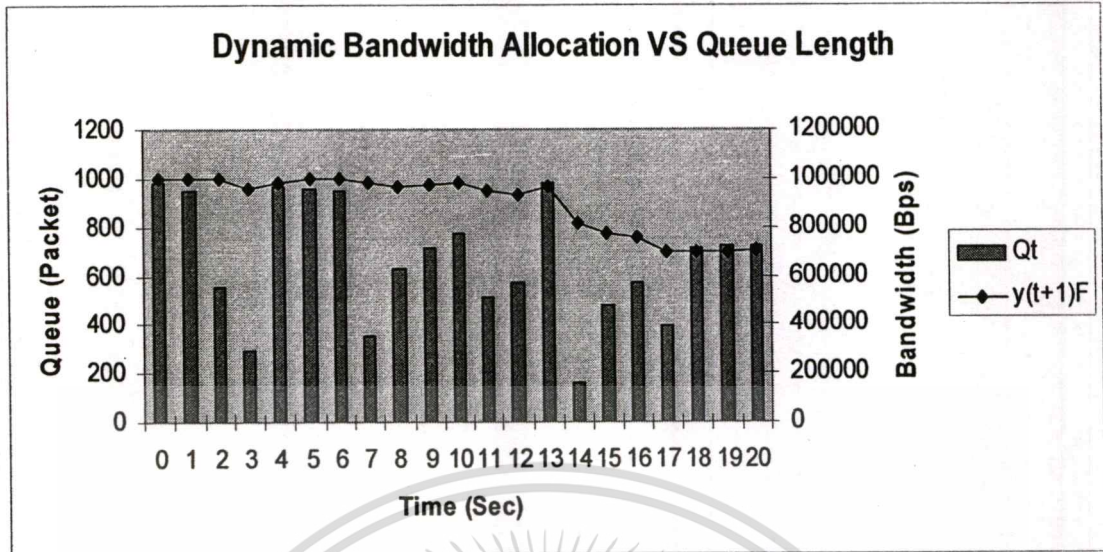
รูปที่ 4.12(จ) กราฟแสดงมัลติเพล็กซ์ซึ่งเกณฑ์ที่ได้จากการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบตายตัว (SBA) และที่ได้จากการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (DBA)

กรณีที่ 2 ทราฟฟิกมีอัตราเร็วสูง ทำให้ความยาวคิวมาก ระบบเครือข่ายจึงต้องเพิ่มอัตราการสำรองแบนด์วิดท์เพื่อระบายแพ็กเก็ตออกจากบัฟเฟอร์ แต่ปริมาณแบนด์วิดท์ที่เพิ่มขึ้นไม่จำเป็นต้องมากกว่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว เนื่องจากอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัวนั้นสามารถรับประกันคุณภาพบริการได้ ดังนั้นอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ในคาบเวลาถัดไปจึงมีค่าไม่เกินอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว ดังรูปที่ 4.13 (ก) - 4.13 (จ)

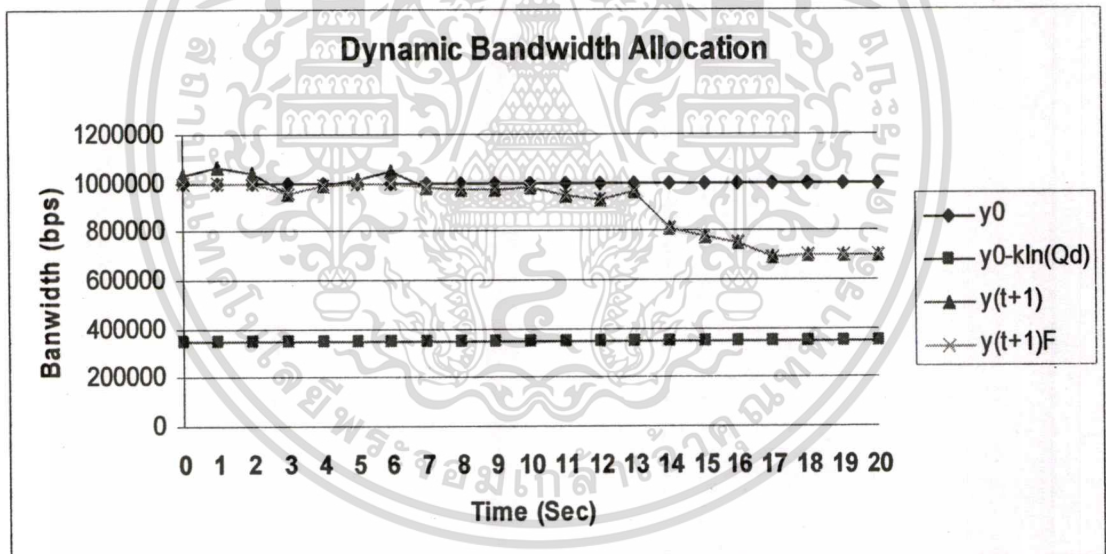

รูปที่ 4.13(ก) กราฟแสดงความยาวคิว ณ เวลา t และค่าความยาวคิวเฉลี่ยในโหนดใด ๆ ที่ทำให้เครือข่ายสามารถรับประกัน QoS ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

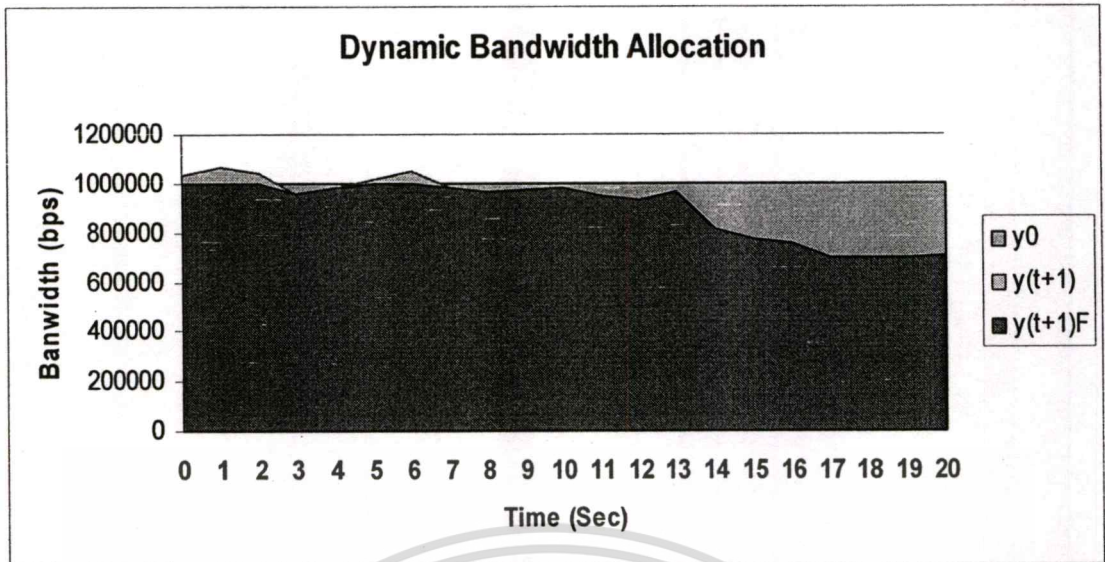

รูปที่ 4.13(ข) กราฟแสดงความยาวคิว ณ เวลา t และอัตราการสำรองแบนด์วิดธ์สำหรับคาบเวลาถัดไป (เวลา t ถึงเวลา $t+1$)

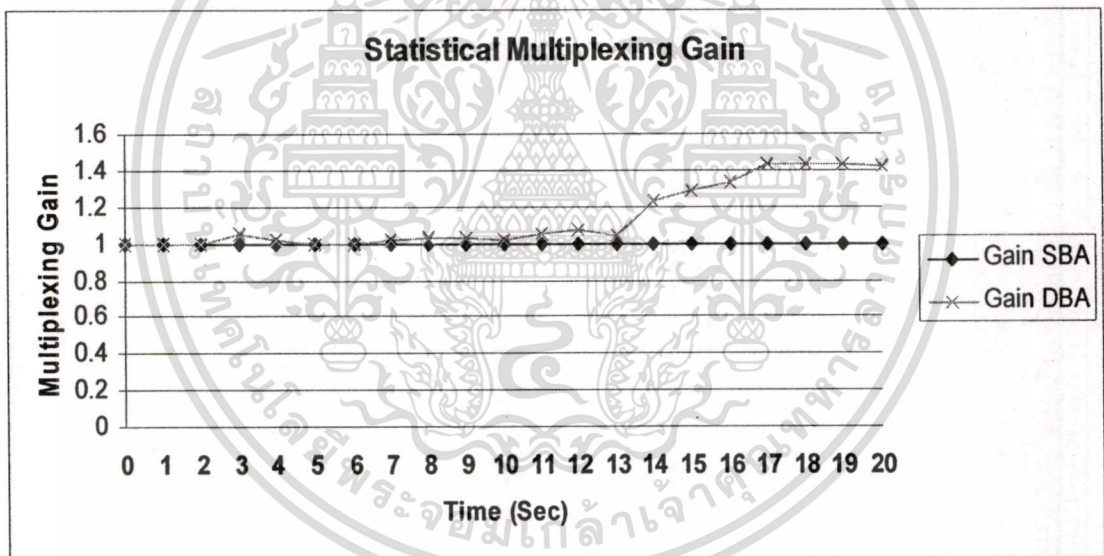

รูปที่ 4.13(ค) กราฟแสดงปริมาณแบนด์วิดธ์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว (y_0) และปริมาณแบนด์วิดธ์ ที่ได้จากการคำนวณแบบเปลี่ยนแปลงได้ ($y(t+1)F$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

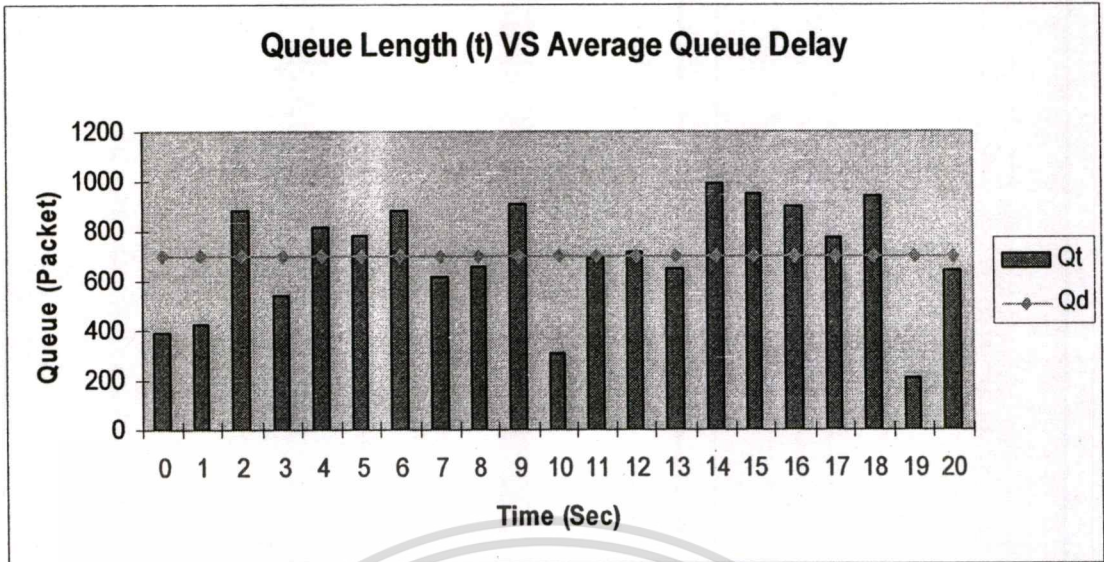

รูปที่ 4.13(ง) กราฟแสดงปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว (y_0) และปริมาณแบนด์วิดท์ ที่ได้จากการคำนวณแบบเปลี่ยนแปลงได้ ($y(t+1)F$)

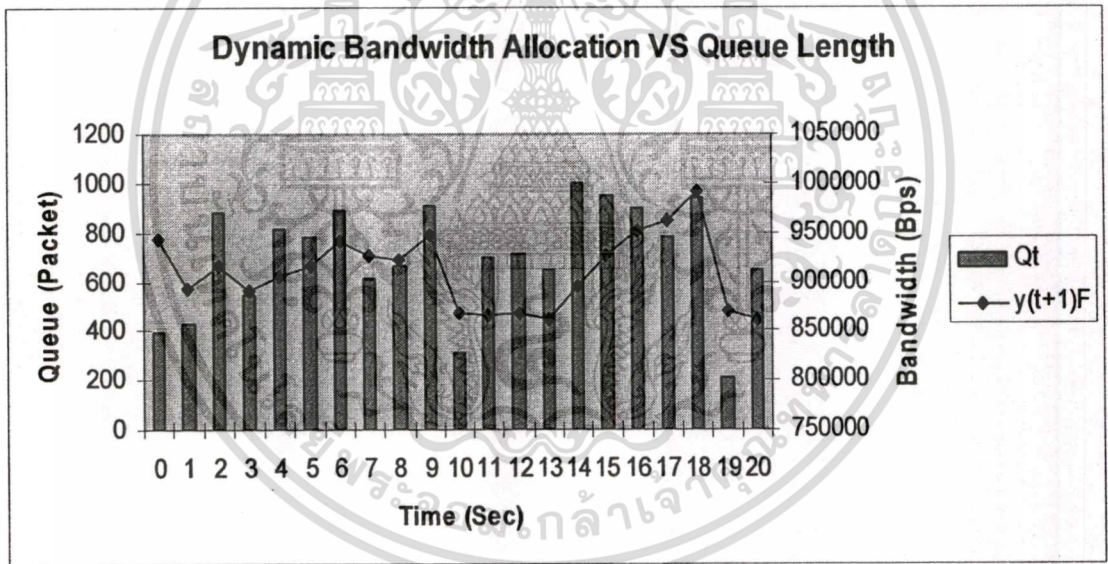

รูปที่ 4.13(จ) กราฟแสดงมัลติเพล็กซ์িংเกนที่ได้จากการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบตายตัว (SBA) และที่ได้จากการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (DBA)

กรณีที่ 3 ทราฟฟิกมีการเปลี่ยนแปลงอัตราเร็วสูง (Bursty Traffic) ทำให้ความยาวคิวและอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่คำนวณได้มีค่าเพิ่มขึ้นและลดลงอย่างรวดเร็ว ดังรูป 4.14 (ก) - (จ)

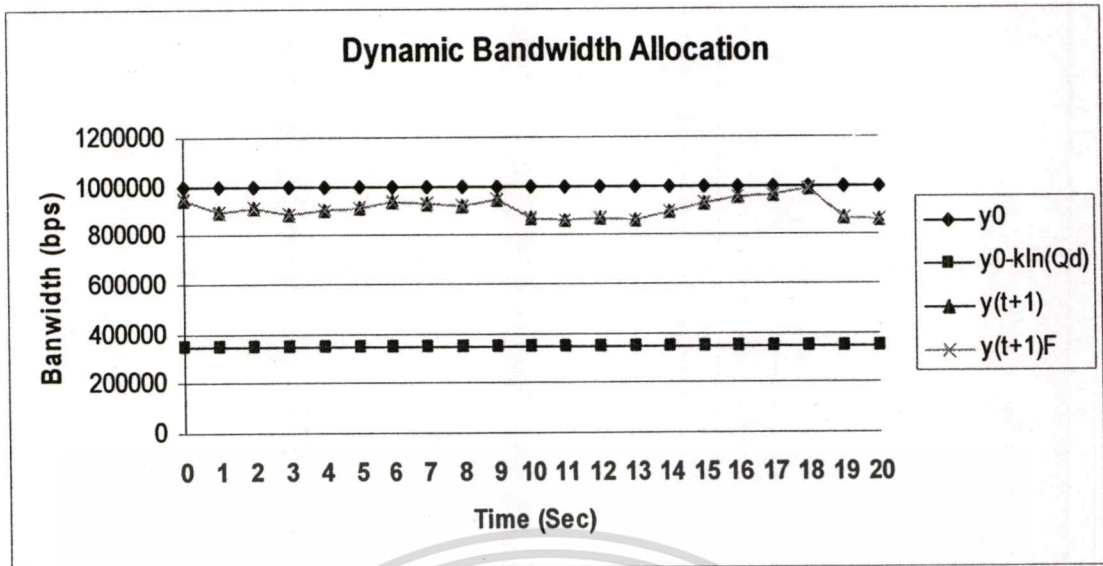

รูปที่ 4.14(ก) กราฟแสดงความยาวคิว ณ เวลา t และค่าความยาวคิวเฉลี่ยในโหนดใด ๆ ที่ทำให้เครือข่ายสามารถรับประกัน QoS ได้

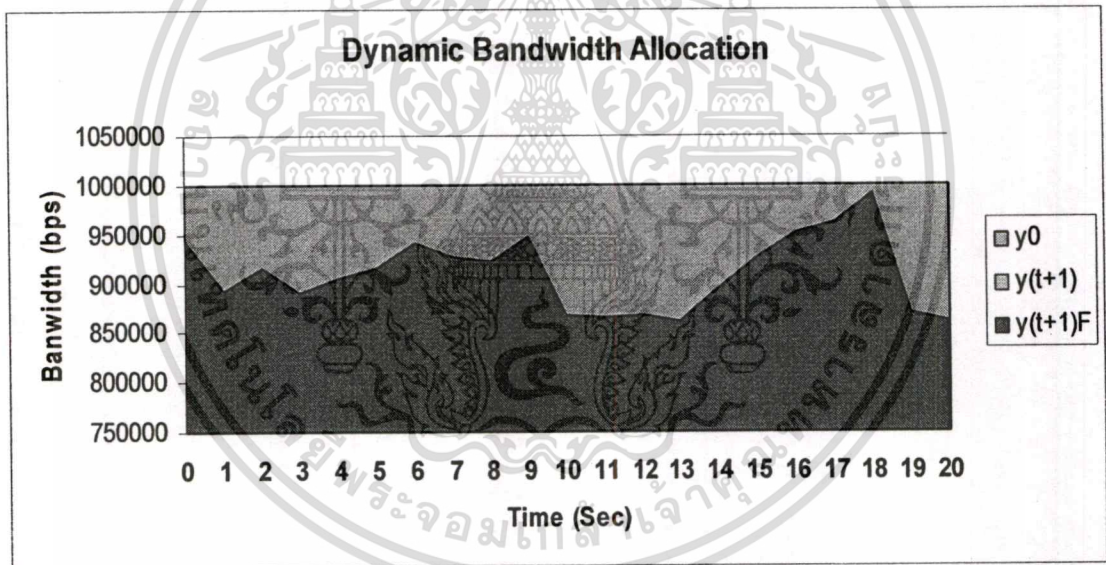

รูปที่ 4.14(ข) กราฟแสดงความยาวคิว ณ เวลา t และอัตราการสำรองแบนด์วิดท์สำหรับความยาวคิวถัดไป (เวลา t ถึงเวลา $t+1$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

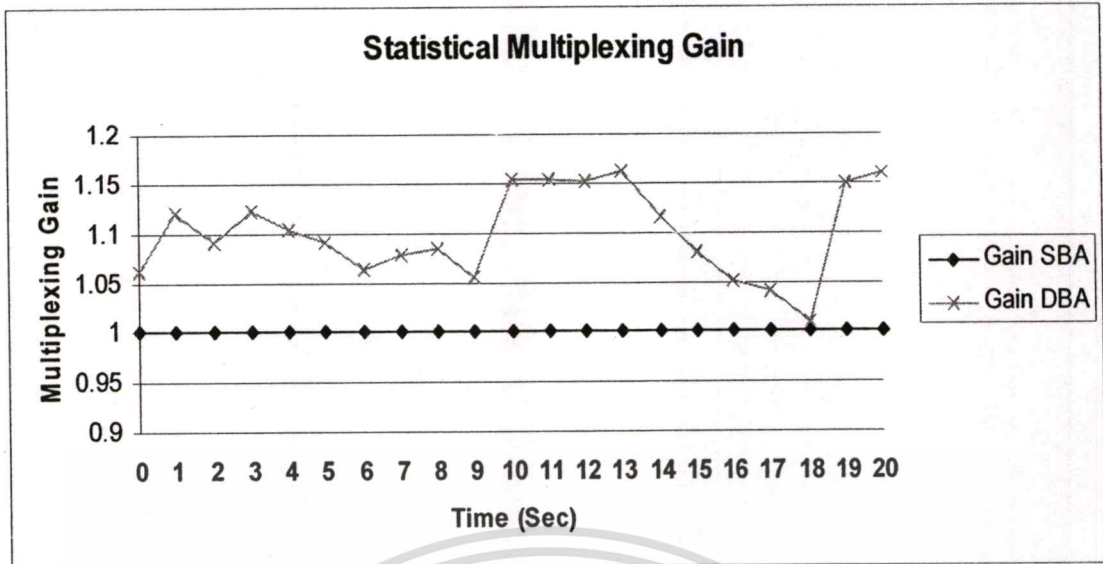

รูปที่ 4.14(ค) กราฟแสดงปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว (y_0) และปริมาณแบนด์วิดท์ ที่ได้จากการคำนวณแบบเปลี่ยนแปลงได้ ($y(t+1)F$)

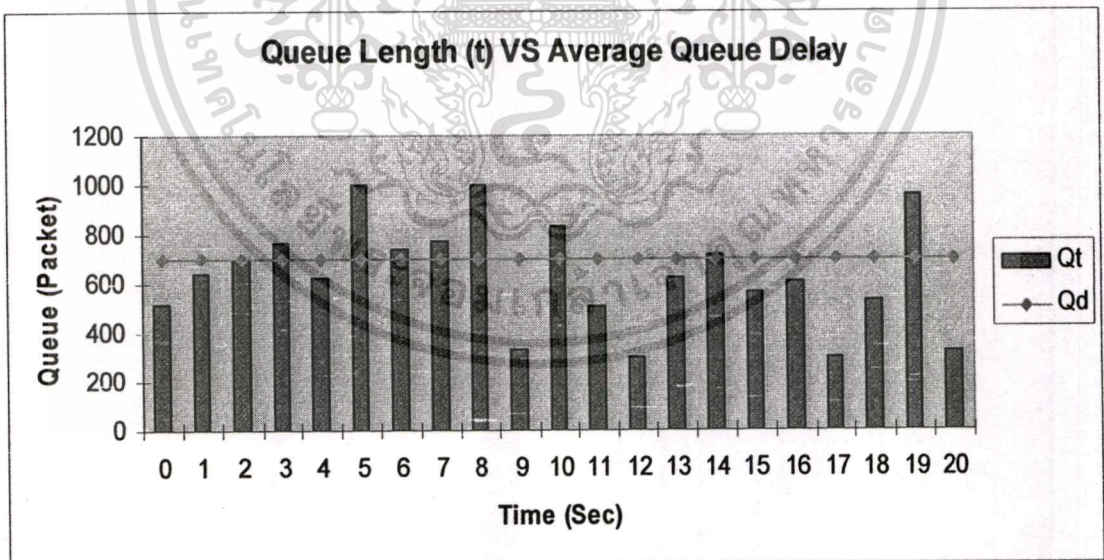
รูปที่ 4.14(ง) กราฟแสดงปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว (y_0) และปริมาณแบนด์วิดท์ ที่ได้จากการคำนวณแบบเปลี่ยนแปลงได้ ($y(t+1)F$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

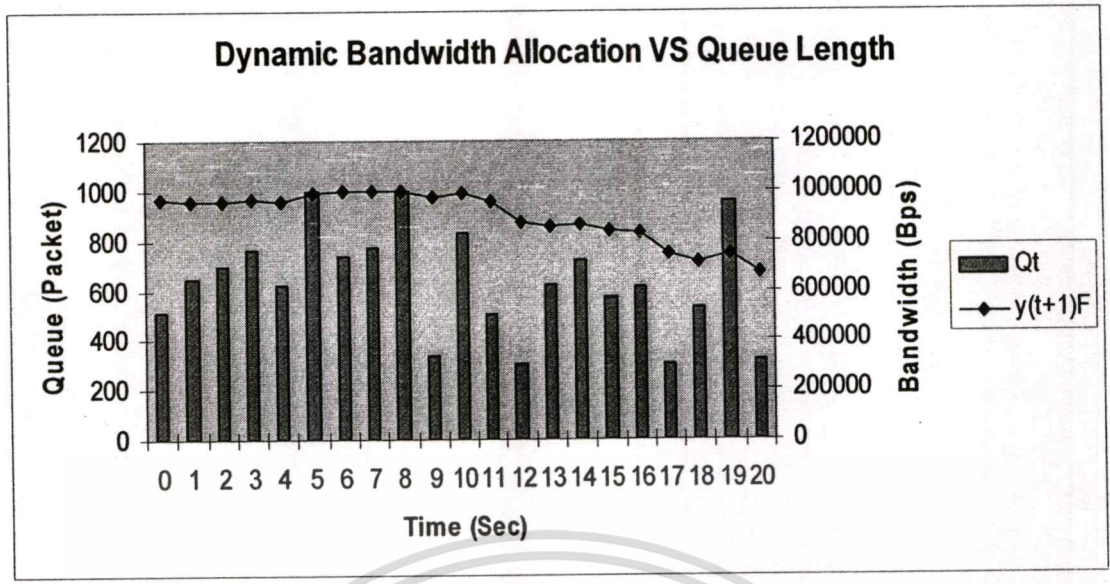
รูปที่ 4.14(จ) กราฟแสดงมัลติเพล็กซ์ซึ่งเกณฑ์ได้จากการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบตายตัว (SBA) และที่ได้จากการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (DBA)

กรณีสุดท้าย เป็นลักษณะของทราฟฟิกโดยส่วนใหญ่ ที่มีอัตราเร็วสูงเป็นบางครั้ง ทำให้เกิดการสูญหายและเวลาหน่วงบ้าง แต่อยู่ในขอบเขตของคุณภาพการให้บริการที่ผู้ใช้ยอมรับได้ แสดงดังรูป 4.15 (ก) – (จ)

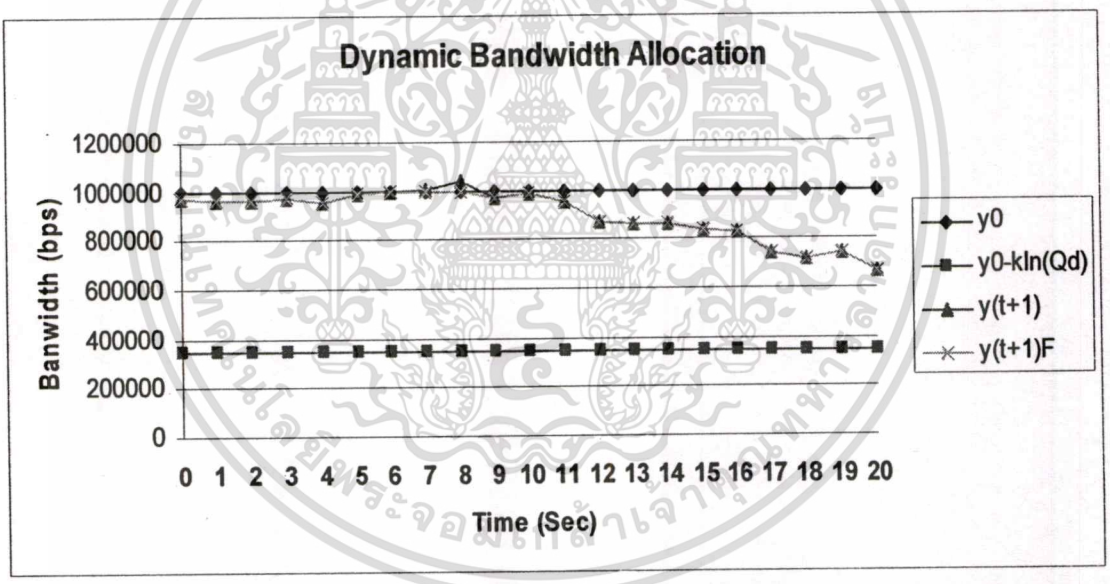

รูปที่ 4.15(ก) กราฟแสดงความยาวคิว ณ เวลา t และค่าความยาวคิวเฉลี่ยในโหนดใด ๆ ที่ทำให้เครือข่ายสามารถรับประกัน QoS ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

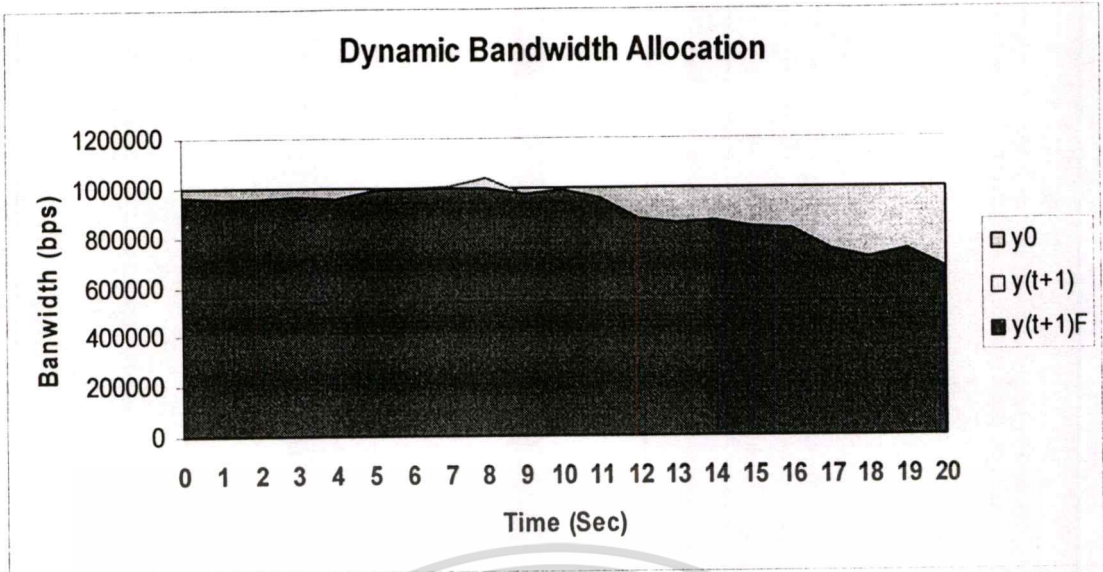

รูปที่ 4.15(ข) กราฟแสดงความยาวคิว ณ เวลา t และอัตราการสำรองแบนด์วิดธ์สำหรับคาบเวลาถัดไป (เวลา t ถึงเวลา $t + 1$)

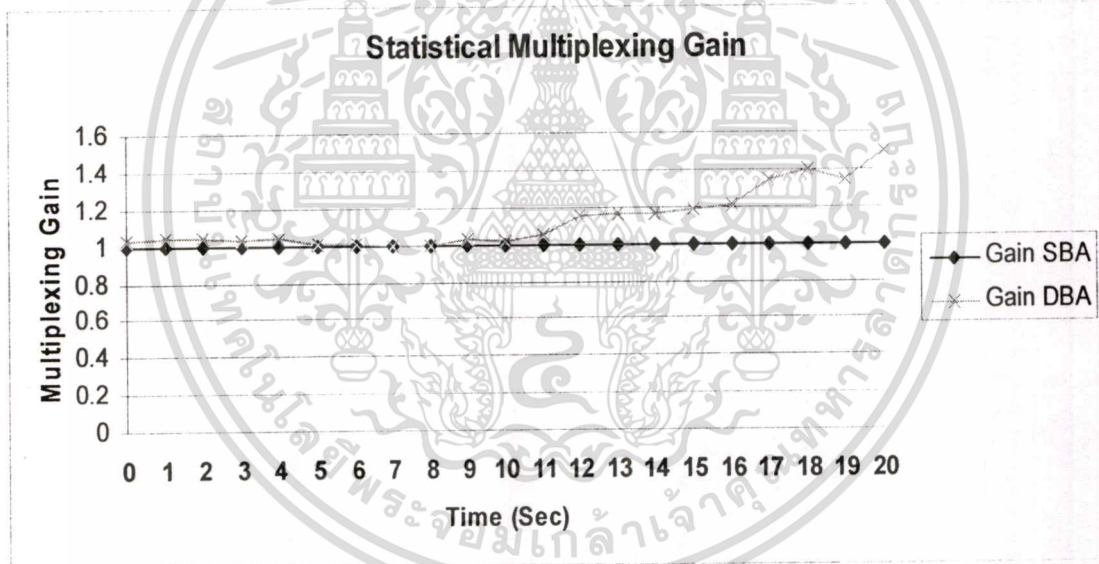

รูปที่ 4.15(ค) กราฟแสดงปริมาณแบนด์วิดธ์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว (y_0) และปริมาณแบนด์วิดธ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเปลี่ยนแปลงได้ ($y(t + 1)F$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.15(ง) กราฟแสดงปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบตายตัว (y_0) และปริมาณแบนด์วิดท์ที่ได้จากการคำนวณแบบเปลี่ยนแปลงได้ ($y(t+1)F$)

รูปที่ 4.15(จ) กราฟแสดงผลลัพธ์เชิงเกนที่ได้จากการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบตายตัว (SBA) และที่ได้จากการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้ (DBA)

จากการทดลองได้แสดงให้เห็นว่าการสำรองแบนด์วิดท์แบบเปลี่ยนแปลงได้นี้ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้แบนด์วิดท์ในเครือข่าย โดยสามารถวัดได้จากค่าผลลัพธ์เชิงเกนที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากระบบเครือข่ายมีการปรับเปลี่ยนปริมาณแบนด์วิดท์ตามลักษณะของทราฟฟิกและการใช้งานจริง ทำให้ระบบเครือข่ายสามารถนำแบนด์วิดท์ที่เหลือใช้ไปให้บริการแก่ผู้ใช้รายใหม่ได้ ส่งผลให้สามารถรองรับผู้ใช้ได้มากขึ้นและประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรเครือข่ายเพิ่มขึ้น โดยที่ยังคงรักษาคุณภาพการให้บริการไว้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้นำเสนอวิธีการคำนวณอัตราการสำรองทรัพยากรเครือข่ายหรือแบนด์วิดท์สำหรับทราฟฟิกที่มีอัตราความเร็วในการส่งไม่คงที่ (Variable Bit Rate: VBR) และเป็น การส่งแบบกำหนดระยะเวลาได้ตอบ (Real-time) โดยวิทยานิพนธ์นี้ได้ปรับปรุงมาจากวิธีการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์สำหรับทราฟฟิก VBR ซึ่งใช้อัตราการสูญหายของข้อมูลที่ใช้ สามารถยอมรับได้มาเป็นตัวแปรในการคำนวณค่าอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ แต่สำหรับการใช้งานที่มีการกำหนดเวลาในการได้คอบนั้น เวลาหน่วงของการส่งข้อมูลเป็นตัวแปรสำคัญที่จะต้องนำมา พิจารณาด้วย ซึ่งวิธีการเดิมต่างก็คำนึงถึงเฉพาะคุณภาพการให้บริการเรื่องอัตราการสูญหายของ ข้อมูลโดยไม่มีการพิจารณาคุณภาพการให้บริการในเรื่องเวลาหน่วงของการส่งข้อมูล ดังนั้น วิทยานิพนธ์นี้จึงได้นำเอาทั้งอัตราการสูญหายของข้อมูล และเวลาหน่วงของการส่งข้อมูลที่ใช้ สามารถยอมรับได้มาใช้เป็นตัวแปรในการคำนวณหาอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ เพื่อให้ได้รับการ รับประกันคุณภาพการให้บริการทั้งในเรื่องการสูญหายและเวลาหน่วงของการส่งข้อมูล ซึ่งวิธีการที่ นำเสนอนี้เหมาะสำหรับการนำไปใช้ในการสื่อสารแบบ VBR ที่มีการกำหนดระยะเวลาในการ ได้คอบ

เนื่องจากในปัจจุบันระบบเครือข่ายมีการสูญเสียแบนด์วิดท์โดยเปล่าประ โยชน์เป็นจำนวน มาก ส่งผลให้ประสิทธิภาพการใช้เครือข่ายต่ำ ซึ่งสาเหตุเกิดจากการสำรองแบนด์วิดท์ที่มากเกินไป และไม่สอดคล้องกับลักษณะทราฟฟิกจริง ดังนั้นวิธีการคำนวณอัตราการสำรองแบนด์วิดท์ที่ได้ เสนอนำในวิทยานิพนธ์นี้ นอกจากจะทำให้ผู้ใช้ได้รับการรับประกันการให้บริการแล้วยังช่วยให้ ระบบเกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ระบบสามารถรองรับผู้ใช้ได้จำนวนมากขึ้น หรือได้มัลติเพล็กซ์สูงขึ้นนั่นเอง

5.2 ข้อเสนอแนะ

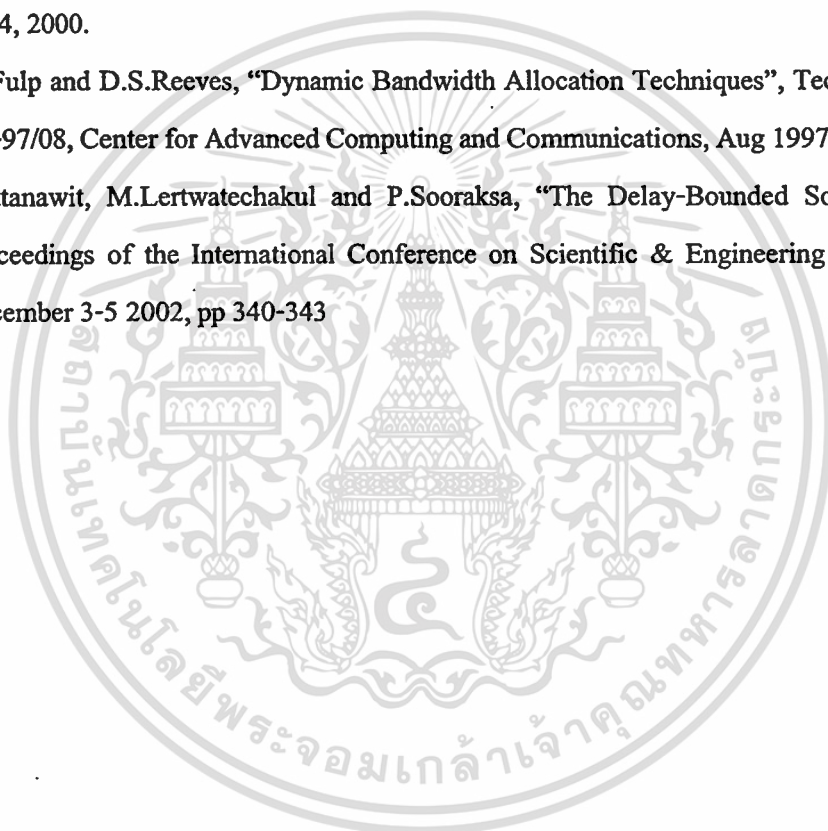
สำหรับทราฟฟิกแบบ VBR ซึ่งมีอัตราเร็วไม่คงที่และไม่สามารถคาดเดาลักษณะทราฟฟิก ได้ จึงเป็นเรื่องท้าทายสำหรับการจัดการในระบบเครือข่าย เพื่อให้เกิดการใช้เครือข่ายอย่างมี ประสิทธิภาพสูงสุดและให้การรับประกันคุณภาพการบริการตามที่ผู้ใช้ต้องการด้วย ดังนั้นถ้าจะทำ ให้ประสิทธิภาพการใช้เครือข่ายสูงขึ้น ควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของทราฟฟิกของการ ใช้งานแบบต่าง ๆ (Application) เพื่อที่จะเลือกใช้อัลกอริทึมที่เหมาะสมกับการใช้งานนั้น ๆ มาก ที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- [1] M.Schwartz, Broadband Integrated Networks, Prentice Hall PTR, pp. 32-45, 1996.
- [2] C. M. Aras, J. F. Kurose, D. S. Reeves, and H. Schulzrinne, "Real-time Communication in packet-switched networks," Proc. IEEE, vol. 82, Jan.1994.
- [3] K.Sohraby, "On the Asymptotic Behavior of Heterogeneous Statistical Multiplexer with Applications", Proc. INFOCOM'92, pp. 839-847, 1992.
- [4] A. Patel, C. Williamson: Statistical Multiplexing of Self-Similar Traffic: Theoretical and Simulation Results, University of Saskatchewan, Department of Computer Science, April 1997, <http://www.cs.usask.ca/faculty/carey/papers/statmuxing.ps>.
- [5] N.Giroux and S.Ganti, Quality of service in ATM networks: State-of-the-Traffic Management, pp. 62-75, 1998.
- [6] W.Whitt, "Heavy Traffic Approximations for Service Systems with Blocking", AT&T Bell Lab. Tech. J., 1984, Vol.63 (5):689-780
- [7] R.Guerin, H.Ahmadi and M.Naghshineh, "Equivalent Capacity and Its Application to Bandwidth Allocation in High-Speed Networks", IEEE JSAC, Vol. 9(7), pp. 968-981, 1991.
- [8] P.A.Skelly, et al., A Histogram-Based Model for Video Traffic Behavior in an ATM Multiplexer, IEEE/ACM Transaction on Networking, 1993, Vol.1 (4):446-459
- [9] Kelly, F.P. "Effective Bandwidth at Multi-Class Queues," Queuing Systems, vol.9 (1991), 5-16.
- [10] A.Elwalid, D.Mitra and H.Wentworth, "A New Approach for Allocating Buffers and Bandwidth to Heterogeneous, Regulated Traffic in an ATM Node", IEEE JSAC, Vol.13(6), pp. 1115:1127, 1995.
- [11] Gibbens, R.J., Kelly, F.P., and Key, P.B. "Effective Bandwidth for Multi-Type UAS Channel." Queuing Systems, vol.9 (1991), 17-28
- [12] Courcoubetis, C., Fouskas, G., and Weber, R. "On the Performance of an Effective Bandwidth Formular," Proceedings of the International Teletraffic Congress, ITC14 (1994), 201-212

- [13] R.Guerin, H.Ahmadi and M.Naghshineh, "Equivalent Capacity and Its Application to Bandwidth Allocation in High-Speed Networks", IEEE JSAC, Vol. 9(7), pp. 968-981, 1991.
- [14] B.L.Mark and G.Ramamurty, "UPC based traffic descriptors for ATM: How to determine, interpret, and use them", Telecommunication System, Vol.5, pp. 109-122, 1996.
- [15] P.Maryni, "Real-Time Estimation of the Link Capacity in Multimedia Networks", IFIP'97, Building QoS into Distributed Systems, pp. 101-112, 1997.
- [16] Z.Zhang and Z.Qui, "A Novel Approach For Real-time Equivalent Bandwidth Estimation", International Conference on Communication Technology Proceedings, Vol.1, pp. 1470-1474, 2000.
- [17] E.W.Fulp and D.S.Reeves, "Dynamic Bandwidth Allocation Techniques", Technical Report TR-97/08, Center for Advanced Computing and Communications, Aug 1997.
- [18] S.Rattanawit, M.Lertwatechakul and P.Sooraksa, "The Delay-Bounded Source Model", Proceedings of the International Conference on Scientific & Engineering Computation, December 3-5 2002, pp 340-343

ภาคผนวก

พิสูจน์สมการของ Gibbens และ Hunt

จากสมการความยาวคิว สำหรับแหล่งจ่ายแบบเปิด-ปิด ความสัมพันธ์ของช่วงเปิด-ปิด เป็นแบบเอ็กซ์โพเนนเชียล

$$F(x) = 1 - e^{-z_0 x}$$

เมื่อ

$$z_0 = \frac{(\lambda_i + \mu_i)\alpha - \lambda_i \gamma_i}{(\alpha - \gamma_i)\alpha}$$

แก้สมการเพื่อหาค่า α .

$$z_0(\alpha - \gamma_i)\alpha = (\lambda_i + \mu_i)\alpha - \lambda_i \gamma_i$$

$$z_0 \alpha^2 - z_0 \gamma_i \alpha = (\lambda_i + \mu_i)\alpha - \lambda_i \gamma_i$$

$$z_0 \alpha^2 - z_0 \gamma_i \alpha - (\lambda_i + \mu_i)\alpha + \lambda_i \gamma_i = 0$$

$$z_0 \alpha^2 - (z_0 \gamma_i + (\lambda_i + \mu_i))\alpha + \lambda_i \gamma_i = 0$$

$$\alpha = \frac{(z_0 \gamma_i + \mu_i + \lambda_i) \pm \sqrt{(-z_0 \gamma_i - (\mu_i + \lambda_i))^2 - 4z_0 \lambda_i \gamma_i}}{2z_0}$$

$$\alpha = \frac{(z_0 \gamma_i + \mu_i + \lambda_i) \pm \sqrt{(z_0 \gamma_i)^2 + 2z_0 \gamma_i (\mu_i + \lambda_i) + (\mu_i + \lambda_i)^2 - 4z_0 \lambda_i \gamma_i}}{2z_0}$$

$$\alpha = \frac{(z_0 \gamma_i + \mu_i + \lambda_i) \pm \sqrt{(z_0 \gamma_i)^2 + 2z_0 \gamma_i \mu_i + 2z_0 \gamma_i \lambda_i + (\mu_i + \lambda_i)^2 - 4z_0 \lambda_i \gamma_i}}{2z_0}$$

$$\alpha = \frac{(z_0 \gamma_i + \mu_i + \lambda_i) \pm \sqrt{(z_0 \gamma_i)^2 + 2z_0 \gamma_i \mu_i - 2z_0 \gamma_i \lambda_i + (\mu_i + \lambda_i)^2}}{2z_0}$$

$$\alpha = \frac{(z_0 \gamma_i + \mu_i + \lambda_i) \pm \sqrt{(z_0 \gamma_i)^2 + 2z_0 \gamma_i (\mu_i - \lambda_i) + (\mu_i + \lambda_i)^2}}{2z_0}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\alpha = \frac{(z_0 \gamma_i + \mu_i + \lambda_i) \pm \sqrt{[(z_0 \gamma_i)^2 + 2z_0 \gamma_i (\mu_i - \lambda_i) + (\mu_i - \lambda_i)^2] - (\mu_i - \lambda_i)^2 + (\mu_i + \lambda_i)^2}}{2z_0}$$

$$\alpha = \frac{(z_0 \gamma_i + \mu_i + \lambda_i) \pm \sqrt{(z_0 \gamma_i + \mu_i - \lambda_i)^2 - (\mu_i^2 - 2\mu_i \lambda_i + \lambda_i^2) + (\mu_i^2 + 2\mu_i \lambda_i + \lambda_i^2)}}{2z_0}$$

$$\alpha = \frac{(z_0 \gamma_i + \mu_i + \lambda_i) \pm \sqrt{(z_0 \gamma_i + \mu_i - \lambda_i)^2 + 4\mu_i \lambda_i}}{2z_0}$$

ถ้าใช้เทอมบวก จะทำให้ $\alpha_i > \gamma_i$ ดังนั้นจะต้องเลือกใช้เทอมลบ สมการของ Gibbens และ Hunt จึงได้ดังนี้

$$\alpha_i = \frac{(z_0 \gamma_i + \mu_i + \lambda_i) - \sqrt{(z_0 \gamma_i + \mu_i - \lambda_i)^2 + 4\mu_i \lambda_i}}{2z_0}$$

พิจารณา Loss พบว่าบัฟเฟอร์จะเกิด Loss เมื่อ

$$P(\text{queue\_length} > B) \leq PLP$$

จากสมการความยาวคิว จะได้

$$P(\text{queue\_length} \geq B) \approx e^{z_0 B}$$

ดังนั้นความน่าจะเป็นที่จะเกิด Loss คือ

$$PLP = e^{z_0 B}$$

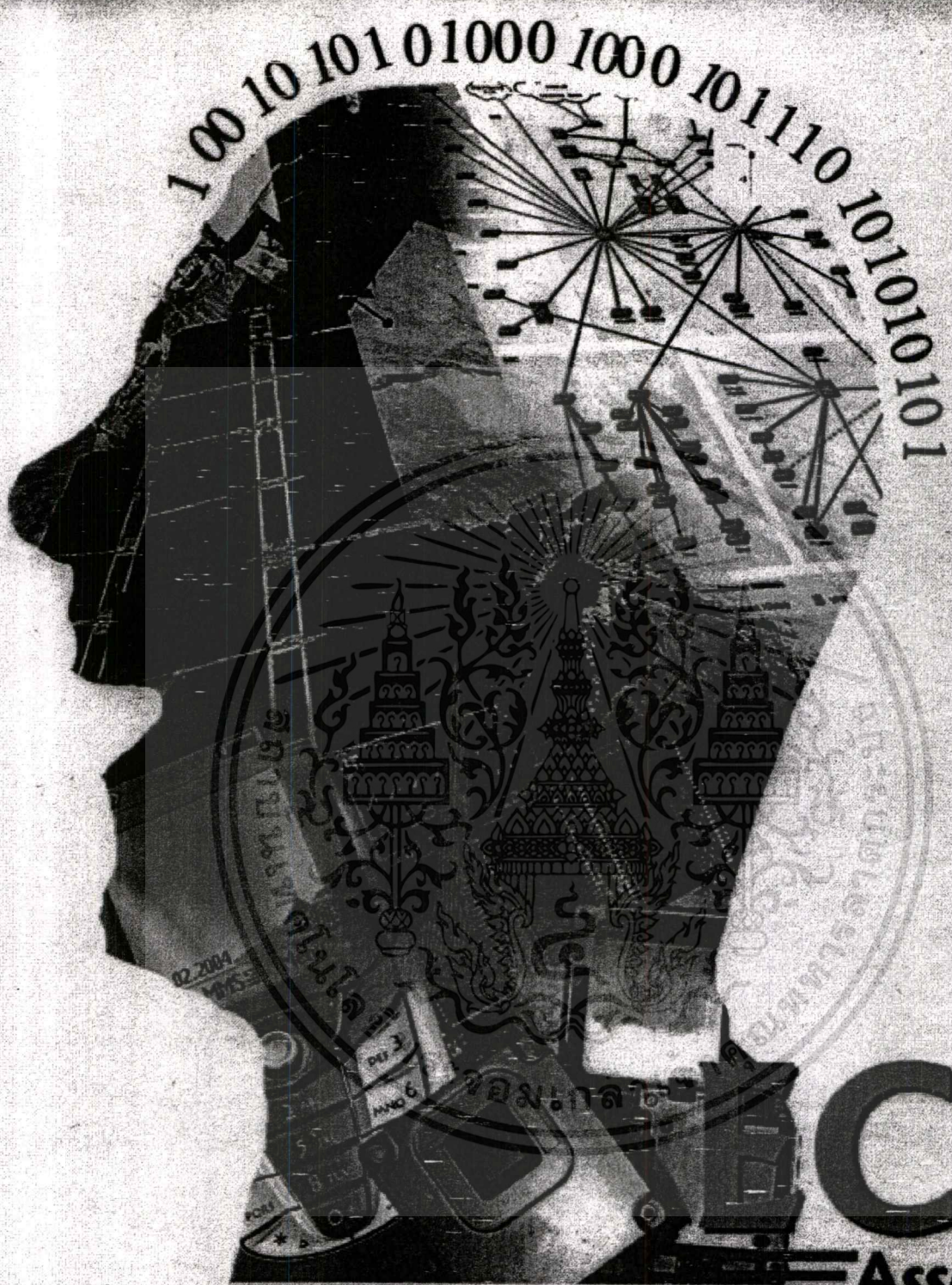
จะได้ความสัมพันธ์ของ z_0 กับขนาดบัฟเฟอร์ B เป็นดังนี้

$$z_0 = \frac{\ln PLP}{B}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัญลักษณ์

B	ขนาดของบัฟเฟอร์ มีหน่วยเป็น บิต
B_T	ขนาดบัฟเฟอร์ของอัลกอริทึมดึงน้ำรั่ว มีหน่วยเป็น บิต
$\max(TD_q)$	เวลาหน่วงมากที่สุดที่สามารถเกิดขึ้นได้ในควีนั้น มีหน่วยเป็น วินาที
γ_i	อัตราความเร็วสูงสุดของการเชื่อมต่อ i มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
$MeanRate$	อัตราความเร็วเฉลี่ยของทราฟฟิก มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
MBS_i	กลุ่มแพ็กเก็ตขนาดใหญ่ที่สุดที่สามารถส่งได้ด้วยอัตราความเร็วสูงสุด
$1/\lambda$	ช่วงเวลาปิดเฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
$1/\mu$	ช่วงเวลาเปิดเฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
α_i	ปริมาณแบนด์วิดท์ที่เหมาะสม (Effective Bandwidth) มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
α_n	อัตราการสำรองแบนด์วิดท์ ณ ช่วงเวลาปัจจุบัน มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
α_{n+1}	อัตราการสำรองแบนด์วิดท์สำหรับช่วงเวลาถัดไป มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
C	อัตราความเร็วของสื่อสัญญาณ มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
m_i	อัตราความเร็วเฉลี่ยของแหล่งจ่าย มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
ξ_i	Index of dispersion
ρ	อัตราการใช้ประโยชน์ของระบบเครือข่าย (Utilization)
b	ช่วงเวลา Burst เฉลี่ย มีหน่วยเป็น วินาที
P_n	อัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตในช่วงเวลาลำดับที่ n
Q_i	อัตราการสูญหายของแพ็กเก็ตที่ผู้ใช้ยอมรับได้
K	ค่าคงที่ ใช้ขยายผลของอัตราความคลาดเคลื่อน มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
A_n	จำนวนของแพ็กเก็ตที่มาถึงในช่วงเวลาลำดับที่ n มีหน่วยเป็น แพ็กเก็ต
L_n	คือจำนวนของแพ็กเก็ตที่สูญหายไปในช่วงเวลาลำดับที่ n มีหน่วยเป็น แพ็กเก็ต
$QueueServiceRate$	อัตราการให้บริการของควีนั้น มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที
$AllocatedBandwidth_i$	อัตราการสำรองแบนด์วิดท์ของทราฟฟิก i มีหน่วยเป็น บิตต่อวินาที

ECTI
Association

Effective Bandwidth Estimation for real-time Multimedia Applications

K Krittayaphan, L. Mayuree

Department of Information Engineering, Faculty of Engineering,
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Bangkok 10520, Thailand.
Email: s3061098@kmitl.ac.th, klmayuree@kmitl.ac.th

ABSTRACT

In real-time multimedia applications, the delay is an important performance metric as well as packet loss probability. As to estimate the effective bandwidth of the multimedia, we need a computational method that must be simple and could give the accurate effective bandwidth. The calculated effective bandwidth should be met the multimedia applications' need in term of their QoS parameters such as delay tolerance and packet loss rate. In this paper, we propose a simple equation which could be used to estimate the allocating bandwidth for a multimedia application and that will satisfy the application's QoS requirement. The analysis of the equation has been investigated by using the numerical computation results of an ON/OFF Markov process source model.

Keywords: Effective Bandwidth, Quality of service, Real-time multimedia

1. INTRODUCTION

Presently, the real-time multimedia applications, such as video conferencing, video on demand are become the major services in future broadband network. The main service defined for transmitting video streams is variable bit rate (VBR) transmission. One of the main problem that has been studied recently, in the VBR service is how to estimate the effective bandwidth, which support certain quality of service (QoS) requirements such as the packet loss, packet delay while still achieves high network utilization.

Resource allocation by specifies the highest requirement according to the peak rate of the VBR traffic is the simplest way to prevent packet loss and too much delay. By the way, this method is wasteful for both the user and the network system. But allocating bandwidth by using the average rate may suffer the end user by experiencing too longer delay and excessive packet loss. As to compromise these problems, we need a proper formula to estimate the effective bandwidth that satisfy the QoS constrains.

Guaranteeing quality of service and bandwidth management problem are become the main challenge in future broadband networks. There are a lot of published papers about bandwidth estimation [1-6], Sohraby [2] has proposed an approximation for bandwidth estimation

based on the asymptotic behavior of the tail of queue-length distribution. Saito [3] gave the effective bandwidth based on the number of packets arrived in a given interval and the maximum media number. Guerin [4] and Mark [5] have got the effective bandwidth based on the ON/OFF fluid flow model. All the equivalent bandwidths above are got based on the acceptable packet loss rate from the number of overflow packets without considering the delay constrain. As we know, delay is also the important constrain of real-time multimedia traffic that could not be negligible. Estimation method of delay-based effective bandwidth is developed by Maryni [7], the method used delay probability distribution function, but the parameters in his expression are difficult to estimate.

In this paper, we propose a computationally simple approximate expression for the effective bandwidth of the real-time multimedia applications based on their statistical characteristics and with the packet loss probability and the delay constrains. The numerical analysis was done by using ON/OFF Markov source model and we have considered the effective of the expression in term of multiplexing gain against the packet loss rate and delay.

The content of this paper is organized as follows. ON/OFF Markov traffic model was shown in section 2, the expression of effective bandwidth is got in section 3. The simulation results and the analysis have been investigated in section 4.

2. ON/OFF TRAFFIC MODEL

The multimedia traffic model investigated in this paper is an ON/OFF model based on the fluid flow methods, which is a two-state (ON state and OFF state) Markov process with exponential state transition rates (See Fig 1)

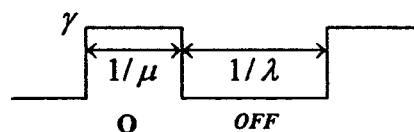

Fig. 1: Two-State Fluid Flow Model

The ON state duration and OFF state duration are exponentially distribute with parameters λ and μ

respectively. When in OFF state the source is idle, while when in ON state the source generate packets at the peak rate, γ . The ON/OFF model may be described by (λ, μ, γ) . Matching the real traffic's first-order and second-order moment to the ON/OFF model's with moment-matching techniques [8], Guerin [4] found the equivalent ON/OFF model can approximate the real model fairly well.

3. EFFECTIVE BANDWIDTH

3.1 Bandwidth Estimation under Packet Loss Probability (PLP)

The queuing length distribution function of a two-state fluid flow model (Fig 1) in a buffer can be written as [9]

$$F(x) = 1 - e^{-z_0 x} \quad (1)$$

Where

$$z_0 = \frac{(\lambda + \mu)\alpha - \lambda\gamma}{(\alpha - \gamma)\alpha} \quad (2)$$

Let a source mean ON period be $1/\mu$ and its mean OFF period be $1/\lambda$. When the source is ON, it is assumed to produce information at a constant rate γ . The function z_0 is determined from the statistical properties of the traffic stream. The term α is the effective service rate or effective bandwidth needed to serve the connection in order to guarantee a given PLP.

For a giving buffer size B , the queue length tail probabilities are asymptotically exponential.

$$P(\text{queue\_length} \geq B) \approx e^{-z_0 B} \quad (3)$$

$$P(\text{queue\_length} \geq B) \leq PLP \quad (4)$$

From equation (3) and (4), the packet lost probability the cells overflow the buffer is

$$PLP = e^{-z_0 B} \quad (5)$$

Thus

$$z_0 = \frac{\ln PLP}{B} \quad (6)$$

For ON/OFF source with exponentially distributed ON and OFF periods, Gibbens and Hunt [8] derived the effective bandwidths of a source. The effective bandwidth α of the source is given by Gibbens and Hunt as

$$\alpha_{G\&H} = \frac{(z_0\gamma + \mu + \lambda) - \sqrt{(z_0\gamma + \mu - \lambda)^2 + 4\lambda\mu}}{2z_0} \quad \dots (7)$$

Where

$$z_0 \in [-\infty, 0] \quad (8)$$

Gibbens and Hunt's equation implies that for large B , $z_0 \rightarrow 0$ and α equals the mean rate of the source $\lambda\gamma/(\lambda + \mu)$. For small buffer B , $z_0 \rightarrow -\infty$ and the equivalent bandwidth of source will be $\alpha = \gamma$, the peak cell rate.

Courcoubetis [8] obtain two sets of results, one for a statistical multiplexing with general Markov-modulated fluid sources and the other for queues in which traffic sources are Markov-modulated Poisson or phase-renewal processes. Based on large deviation calculations, for large B , an approximate measure of equivalent bandwidth for a stationary sources will be

$$\alpha_{\text{Courcoubetis}} = \frac{\lambda\gamma}{\lambda + \mu} + \frac{\delta\lambda\mu\gamma^2}{B(\lambda + \mu)^3} \quad (9)$$

Where

$$\delta = \ln \frac{1}{PLP} \quad (10)$$

Equation (9) and (10), for large buffer B , second term $\delta\lambda\mu\gamma^2/B(\lambda + \mu)^3 \rightarrow 0$ and α equals the mean rate of the source $\lambda\gamma/(\lambda + \mu)$. For small buffer B , second term will be increased and the equivalent bandwidth of source will be $\alpha = \gamma$, the peak cell rate.

For a connection that generates traffic using the ON/OFF model with traffic descriptors of peak rate, mean rate, average burst size. The above parameter can be mapped as

$$\gamma = \text{PeakRate} \quad (11)$$

$$\mu = \frac{\text{PeakRate}}{\text{AverageBurstSize}} \quad (12)$$

$$\lambda = \mu \times \frac{\text{MeanRate}}{\text{PeakRate} - \text{MeanRate}} \quad (13)$$

Note that for VBR connections, maximum burst size (MBS) and not average burst size (ABS) is indicated in the traffic descriptor. Therefore, another mapping is needed to translate the ABS into an MBS.

$$ABS = \frac{(\text{PeakRate} - \text{MeanRate}) \times MBS}{\text{PeakRate}} \quad (14)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The equivalent bandwidth they provided is not only fairly precise but also computationally easy, and thus convenient for real-time bandwidth estimation and management. But because without considering the impact of delay, the equivalent bandwidth above is only available for data transfer, which need not consider the delay. The delay must be considered for real-time multimedia.

3.2 Bandwidth Estimation under Delay Constrains

From queuing length distribution function of a two-state fluid flow model (Fig 1), the evolution of the average delay D with given buffer size B is given by [10]

$$D\gamma \frac{\lambda}{\lambda + \mu} z_0 + (z_0 B - 1)e^{z_0 B} + 1 = 0 \quad (15)$$

It can be proved that $(z_0 B - 1)e^{z_0 B} < 10^{-2}$ when $PLP < 10^{-2}$. This paper is only to give an effective bandwidth, which is computationally simple and convenient to real-time control. So, it approximately is

$$D = -\frac{\lambda + \mu}{\lambda \gamma z_0} \quad (16)$$

For a given average queue delay D , from Courcoubetis's equation (Eq.9) and equation (Eq.16), the effective bandwidth α_{Delay} is given by

$$\alpha_{Delay} = \frac{\lambda \gamma}{\lambda + \mu} + \frac{\mu \gamma}{D(\lambda + \mu)^2} \quad (17)$$

α_{Delay} is effective bandwidth under delay constrains.

The first term is source mean rate and the second term is service rate under delay constrains. So that the multimedia traffic effective bandwidth is defined by

$$\alpha_{Loss\&Delay} = \frac{\lambda \gamma}{\lambda + \mu} + \max\left(\frac{\delta \lambda \mu \gamma^2}{B(\lambda + \mu)^3}, \frac{\mu \gamma}{D(\lambda + \mu)^2}\right) \quad \dots (18)$$

The equivalent bandwidth $\alpha_{Loss\&Delay}$ is the effective bandwidth under PLP and delay constrains respectively, which is not only can satisfies the PLP and delay requirements simultaneously but also compute simple and easy to real-time control.

4. MODEL ANALYSIS

The numerical results of effective bandwidth are given in this section to investigate the impacts of buffer size, PLP and delay on effective bandwidth. The traffic

characteristics for simulation are peak rate 100Mbps, mean rate 10Mbps, average burst size 10 packets. Fig 2 shows the comparison of effective bandwidth estimation with Gibbens and Hunt (Eq.7), Courcoubetis (Eq.9) and peak rate scheme, when $PLP = 1 \mu s$. The result shows, effective bandwidth of Courcoubetis's scheme is better than the others.

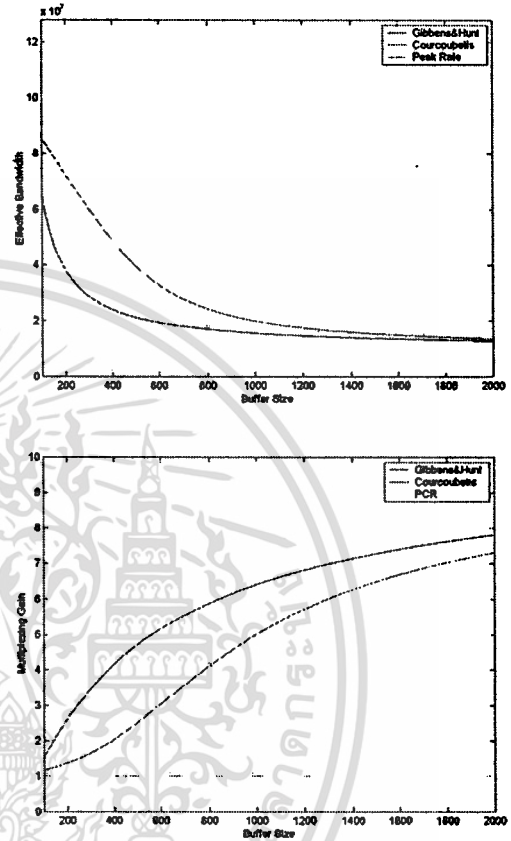
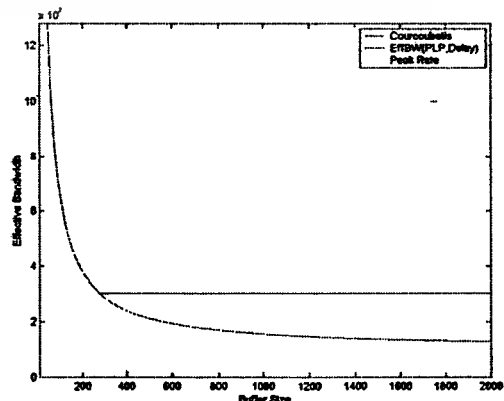

Fig. 2: Comparison of Effective Bandwidth schemes based on acceptable PLP

Fig 3 shows the comparison of effective bandwidth schemes with peak rate allocation, Courcoubetis's rate allocation (Eq.9) and effective bandwidth under PLP and delay constrain (Eq.18). The effective bandwidth will be increased when delay is considered.

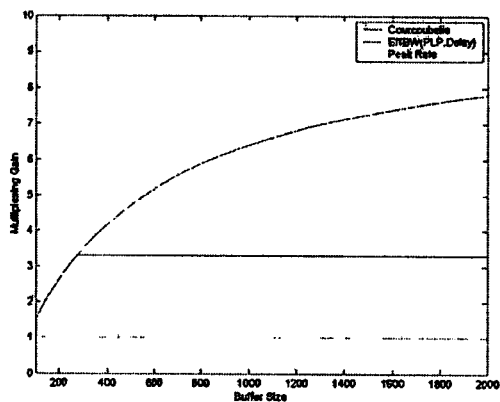

Fig. 3: Comparison of Effective Bandwidth schemes, Peak Rate, α_{PLP} , $\alpha_{PLP}&Delay$

Fig 4 shows effective bandwidth under *PLP* and delay constrain (Eq.18), when varied allowable delay. If we increase allowable delay, the effective bandwidth will be closed to bandwidth of Courcoubetis's scheme.

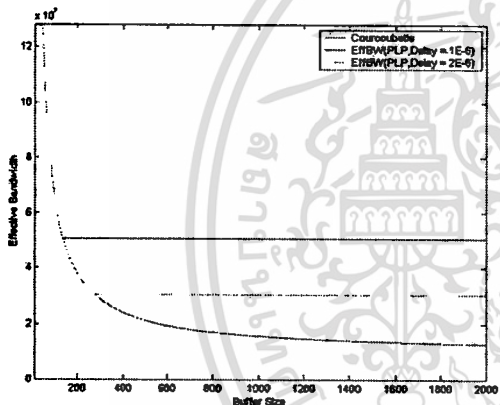

Fig. 4: Impact of allowable delay on effective bandwidth under *PLP* and Delay constrain

Fig 5 shows the impact of buffer size on effective bandwidth under *PLP* and Delay constrain scheme. The result shows, increasing buffer size, the effective bandwidth will be decreased.

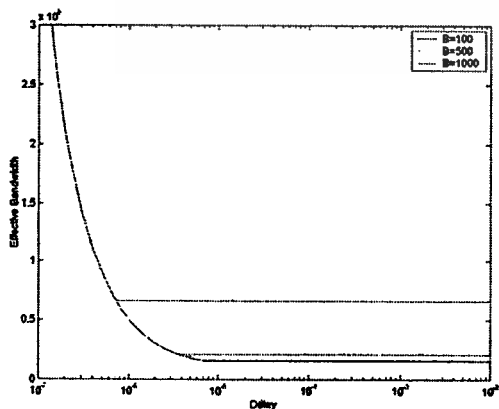

Fig. 5: Impact of buffer size on effective bandwidth under *PLP* and Delay constrain

5. SUMMARY

Delay is an important role in real-time multimedia applications. In this paper, an approximation method for effective bandwidth estimation of real-time multimedia application has been developed, considering both *PLP* and delay, based on fluid flow ON/OFF source model. This method is available for applications such as teleconference, videophone for its computationally simple, convenient for real-time bandwidth allocation and management.

6. REFERENCE

- [1] M.Decina and T.Toiatti, "On bandwidth allocation to bursty virtual connections in ATM networks", *Proc. ICC'90*, pp. 844-851, 1990.
- [2] K.Sohraby, "On the Asymptotic Behavior of Heterogeneous Statistical Multiplexer with Applications", *Proc. INFOCOM'92*, pp. 839-847, 1992.
- [3] H.Saito, "Call Admission Control in an ATM Network Using UpperBound of Cell Loss Probability", *IEEE Trans Commun*, Vol. 40, pp. 1512-1521, 1992.
- [4] R.Guerin, H.Ahmadi and M.Naghshineh, "Equivalent Capacity and Its Application to Bandwidth Allocation in High-Speed Networks", *IEEE JSAC*, Vol. 9(7), pp. 968-981, 1991.
- [5] B.L.Mark and G.Ramamurty, "UPC based traffic descriptors for ATM: How to determiné, interpret, and use them", *Telecommunication System*, Vol.5, pp. 109-122, 1996.
- [6] A.Elwalid, D.Mitra and H.Wentworth, "A New Approach for Allocating Buffers and Bandwidth to Heterogeneous, Regulated Traffic in an ATM Node", *IEEE JSAC*, Vol.13(6), pp. 1115:1127, 1995.
- [7] P.Maryni, "Real-Time Estimation of the Link Capacity in Multimedia Networks", *IFIP'97, Building QoS into Distributed Systems*, pp. 101-112, 1997.
- [8] N.Giroux and S.Ganti, *Quality of service in ATM networks: State-of-the-Traffic Management*, pp. 62-75, 1998.
- [9] M.Schwartz, *Broadband Integrated Networks*, Prentice Hall PTR, pp. 32-45, 1996.
- [10] Z.Zhang and Z.Qui, "A Novel Approach For Real-time Equivalent Bandwidth Estimation", *International Conference on Communication Technology Proceedings*, Vol.1, pp. 1470-1474, 2000.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นางสาวกฤตยพรรณ ขำโพธิ์
วัน เดือน ปีเกิด 23 เมษายน 2522
สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน 866 หมู่ 10 ต.ชุมแพ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น 40430 โทร.0-4340-2544

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2539 – 2543 วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
พ.ศ. 2543 – 2548 วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผลงานทางวิชาการ

K Krittayaphan, L. Mayuree, 2005. "Effective Bandwidth Estimation for real-time Multimedia Applications", ECTI-CON, Vol. 1, pp. 319-322.

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ.2545 – ปัจจุบัน วิศวกรการผลิต บริษัท ซีเลชติกา จำกัด จ.ชลบุรี